जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८३

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
म्याग्दी

श्रावण, २०८३

Contents

परिचय ... 1
१.१ पृष्ठभूमि ... 1
१.२ नेपालमा विपद् जोखिम व्यवस्थापन र वर्तमान नीति ... 3
१.२.१ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४... ३
१.२.२ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको वर्तमान संरचनागत अवस्था ... 3
१.२.३ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ... 5
१.२.४ विपद् ब्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६ ... 5
१.२.५ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन –२०६७ ... 6
१.३ म्याग्दी जिल्लाको परिचयः ... 8
१.३.१ म्याग्दी जिल्लाको पृष्ठभूमि ... 8
१.३.२ भाषाः ... 8
१.३.३ जनजीवनः ... 8
१.३.४ रीतिरिवाजः ... 9
१.३.५ लवाइ खवाईः ... 9
१.३.६ धर्मः ... 9
१.३.७. भौगोलिक अवस्थिति ... 9
१.३.८ प्राकृतिक स्रोतहरुः ... 11
१.३.९ पशुपंक्षीः ... 12
१.३.१० भू-उपयोगः ... 12
१.३.१२ जिल्ला भित्रका सुरक्षित एवं खुल्ला स्थानहरू ... 15
१.३.१३ नगरपालिका/गाउँपालिकाका विभिन्न वडा अनुसार दुर्गमताको अवस्थाः- ... 15
१.३.१४ बेनीबाट विभिन्न स्थान सम्मको दुरी ... 17
१.३.१५ सदरमुकाम बेनीबाट जिल्लाको चारै सिमाना सम्मको दुरी ... 17
१.३.१६ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण ... 18
१.३.१८ सुविधा उपयोग गर्ने परिवारको प्रतिशत ... 19
१.४ म्याग्दी जिल्लामा विपद्को सन्दर्भ ... 19
१.४.१ विपद्को आधारमा विपद् जोखिमको विश्लेषण ... 22
१.४.२ विपद् सम्बन्धि विवरण ... 24
परिच्छेद २ ... 37
विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य तथा अपेक्षित नतिजा ... 37
२.१ विपद् पूर्वतयारी कार्ययोजनाको उद्देश्य ... 37
२.२ विपद् पूर्वतयारी कार्ययोजनाको अपेक्षित परिमाणहरू ... 37
२.३ पूर्व तयारीका लागि सामान्य मान्यताहरू ... 38

२.४ विपद् पूर्वतयारी प्रतिकार्य योजनाको तयारीका प्रक्रिया तथा सीमाहरू........38
२.५ दस्तावेज तयार गर्दा अपनाईएका प्रक्रियाहरू........39
परिच्छेद ३........40
विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना........40
३.१ मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार निकायको विवरण........40
३.२ विपद् सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान प्रक्रिया........40
म्याग्दी जिल्लामा विपद्को अवस्थामा क्षेत्रगत जिम्मेवारी........42
३.५ विपद् ब्यवस्थापनमा सहयोगी निकाय/संस्थाहरूको सूची र सम्पर्क नम्बर........45
३.६ खोज तथा उद्धारका सामग्रीहरुको भण्डारण तथा व्यवस्था योजना (Disposition of Search and Rescue Equipment)........53
३.६.१ जिल्ला प्रशासन कार्यालय........53
३.६.२. श्री गुरु गोरख गुल्ममा भएका बिपद्व्यवस्थापन सम्बन्धी सामाग्रीको बिवरण........54
३.६.३ जिल्ला प्रहरी कार्यालय........57
३.६.४ शसस्त्र प्रहरी गुल्ममा भएका बिपद्व्यवस्थापन सम्बन्धी सामाग्रीको बिवरण........60
३.७ खोज तथा उद्धारका सामग्रीहरुको भण्डारण तथा व्यवस्था योजना (Disposition of Search and Rescue Equipment)........66
३.८ आपतकालीन राहत सामग्रीहरुको भण्डारण तथा व्यवस्था योजना (Disposition of Emergency Relief Materials)........68
घ) आकस्मिक सवारी साधनः एम्बुलेन्स सेवा........68
३.९ गैह्र खाद्यान्न सामाग्री स्वरूप उपलब्ध गराउने राहतको विवरण........68
३.१० विपद् जोखिम विश्लेषण........69
३.१०.१ विगत १६ बर्षबाट विपद्वाट भएको क्षतिको विवरण........69
३.११ राहत सहयोगको आधारमा विपद् जोखिमको विश्लेषण........70
३.११.१ नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरूको साधारण संकटासन्नताका पक्षहरू........71
३.१२ गाँउपालिका र नगरपालिका अनुसार विभिन्न विपद्को आधारमा जोखिमको अवस्था........71
३.१२.१ पहिरो........71
३.१२.२ वाढी........72
३.१२.३ हावाहुरी/आगलागी........72
३.१२.४ हिमपात........72
३.१२.५ असिना........72
३.१२.७ चट्याङ्ग........72
३.१२.८........72
३.१३ स्वच्छ खानेपानीको पहुँच तथा सरसफाईको आधारमा विपद् जोखिम अवस्था........73

३.१४ स्वास्थ्य सम्वन्धि चेतना र स्वास्थ्य सेवाको पहुँचका आधारमा गाउँपालिका र नगरपालिकाका विभिन्न वडाहरुको विपद् जोखिम अवस्था 73

३.१५ खाद्य सुरक्षा 74

३.१६ स्थानीय तहहरुको साधारण संकटासन्नताका पक्षहरु 74

परिच्छेद ४ 76

विपद्को प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजन 76

४.१ विषयगत क्षेत्रको परिचय 76

४.१.१ क्षेत्र : पूर्वसूचना प्रणाली 76

क) क्षेत्र अगुवा : स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति 76

ख) पूर्व सूचना प्रणाली समुहका क्षेत्रगत सदस्य संस्थाहरुको सूची 77

४.१.२ क्षेत्र : सुरक्षित स्थानान्तरण प्रक्रिया 77

ख) क्षेत्र अगुवा : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, ... 77

ख) म्याग्दी जिल्लाका राजनैतिक दलहरुका प्रमुखहरुको टेलिफोन नम्बरहरु : 78

४.१.३ क्षेत्र : खोज तथा उद्धार 78

क) क्षेत्र अगुवा : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, ... 78

ख) खोज तथा उद्धार समुहका क्षेत्रगत सदस्य संस्थाहरुको सूची 79

४.१.४.क्षेत्र : क्षति तथा आवश्यकता पहिचान 79

क) क्षेत्र अगुवा : नेपाल रेडक्रस सोसाइटी 79

ख) क्षति तथा आवश्यकता पहिचानसदस्य संस्थाहरु को सूची 80

४. १.५ क्षेत्र : खाद्यान्न व्यवस्थापन (द्रुत राहत सहयोग संयन्त्र) 80

क) क्षेत्र अगुवा : जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, ... 80

ख) क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची 81

४.१.६.क्षेत्र : खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापन 82

क) क्षेत्र अगुवा : खानेपानी, जलश्रोत तथा सिचाई डिभिजन कार्यालय 82

ख) क्षेत्रगत सदस्यहरुको सुची : 82

४ १.७ क्षेत्र : स्वास्थ्य तथा पोषण व्यवस्थापन 83

क) क्षेत्र अगुवा : प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय 83

ख) खाना तथा पोषण : 83

ग) क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची : 84

४. १.८.क्षेत्र : अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्र 84

क) क्षेत्र अगुवा : नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा म्याग्दी 84

ख) गैरखाद्य सामग्री : 84

ग) तयारी तथा भण्डारण सम्बन्धी गर्नुपर्ने कार्य 85

घ) क्षेत्रगत सदस्यहरु को सूची 86

४. १.९ क्षेत्र : शिक्षा 86

क) क्षेत्र अगुवाः शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई तथा सम्बन्धित स्थानीय तह 86

ख) क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची : 87

४.१.१० क्षेत्र : सूचना तथा संचार 87

क) क्षेत्र अगुवा : जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति 87

ख) क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची : 88

४.१.११ क्षेत्र : बन्दोबस्ती कार्यदल 89

क) क्षेत्र अगुवा : सम्बन्धित स्थानीय तह, जिल्ला समन्वय समिति 89

ख) बन्दोबस्ती कार्यदल सदस्यहरुको सूची 89

४ १.१२ क्षेत्र : संरक्षण 90

क) क्षेत्र अगुवाः सम्बन्धित स्थानीय तहहरु, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति 90

ख) संरक्षण कार्यदल सदस्यहरुको सूची 90

४.१.१३ क्षेत्र : कृषि तथा जीविकोपार्जन 91

क) क्षेत्र अगुवा : कृषि ज्ञान केन्द्र 91
ख) जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारको सुची : 91
४.१.१४ क्षेत्र : आपतकालीन कोष 92
क) क्षेत्र अगुवा : जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति 92
४.१.१५. क्षेत्र: स्वयंसेवक/कार्यकर्ता परिचालन र सुरक्षा 92
क) क्षेत्र अगुवा : नेपाल रेडक्रस सोसाइटी 92
४.१.१६ क्षेत्र : मृत्यु संस्कार 93
क) क्षेत्र अगुवा : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, ... 93
४.१.१७ क्षेत्र : मनोसामाजिक सहयोग 93
क) क्षेत्र अगुवा : नेपाल रेडक्रस सोसाइटी 93
४.१.१८ क्षेत्र : स्थानीय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन 94
क) क्षेत्र अगुवा : सम्बन्धित स्थानीय तह 94
४.२ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको संरचना : 94
४.३ निकायगत भूमिका तथा जिम्मेवारी 95
४.४ निकायगत स्रोतसाधनको आंकलन 97
क.जिल्लाको सामान्य विवरण 97
४.५ विपद्को समयमा आकस्मिक रुपमा उपलब्ध गराउन सकिने सेवा तथा सहयोगको विवरण : 102
४.६ प्रतिकार्य योजना 102
अनुसूची 122
अनुसूची: १सर्वेक्षण फारम 122
अनुसूची:२ म्याग्दी जिल्लाका मुख्य-मुख्य पहिरोग्रस्त र नदी, खोला कटानीका क्षेत्रहरु 126
अनुसूची:४ केही पहिरोका झलकहरु 127

परिच्छेद-१
परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

नेपाल बाढी, पहिरो आगलागी, चट्याङ्ग, महामारी, मौसमको विषमता तथा भूकम्प जस्ता विपद्बाट उच्च जोखिममा रहेको छ। देशको भौगर्भिक, भौगोलिक, जैविक, जल तथा मौसम र वातावरणीय अवस्था साथै जलवायु परिवर्तनका कारणहरुले विपद्का घटनाहरु घटने गरेको पाइन्छ।

यसका साथै नेपालको पूर्वदेखि पश्चिम सम्मको भू-भाग वर्षायाममा बाढी, पहिरो, हिउँदमा अतिवृष्टि या अनावृष्टि, असिना, खडेरी, हावाहुरी, चट्याङ्ग र जुनसुकै समयमा भूकम्पीय दृष्टिले अति संवेदनशील मानिन्छ। विश्वका मुलुकमध्ये नेपाल भूकम्पका हिसाबले ११ औं स्थानमा र जलउत्पन्न विपद्का जोखिममा ३० औं स्थानमा पर्नुले समग्र देश नै विपद् जोखिमका आधारमा अग्रस्थानमा देखिन्छ। देशको तराई समतल भू-भागमा बाढीजन्य तथा आगलागी, शीतलहर जस्ता विपद्का असर बढी देखिन्छ भने पहाडी भागमा पहिरो, बाढी, नदीकटान, आगलागी, चट्याङ, भूकम्प, महामारी तथा हिमाली भेगमा हिमपात, हिमताल फुट्ने, पहिरो, आगलागी, महामारी जस्ता विपद्हरूका कारणले मानिसको जीविकोपार्जनमा प्रत्यक्ष असर पारेको देखिन्छ।

वर्षेनी यस प्रकारका विपद्बाट थुप्रै जनधनको क्षति हुने गरेको छ। अनिश्चित वर्षाका कारणले हुने खडेरी तथा अनिकालले, बेमौसमी वर्षा, आरिघोप्टे वर्षा आदिको कारणले गर्दा जनजीवन बढी प्रभावित हुने गरेको पाइन्छ। नेपालले हरेक वर्ष अव्यवस्थित बस्ती, साँघुरा सडक निर्माण र जनचेतनाका कमीले गर्दा आगलागीबाट ठूलो क्षति व्यहोरी रहेको छ। त्यसै गरी आँधीबेहरी, असिना, चटयाङ्ग, शीतलहर आदि जस्ता जलवायु परिवर्तनको असरका कारण उत्पन्न विभिन्न विपद्हरुको समेत सामना गर्नु परिरहेको छ। बारम्बार घटिरहने यस्ता विपद्का घटनाहरु देशको विकास प्रयासमा समेत मुख्य बाधकको रुपमा देखिएका छन्। भौगोलिक विकटता, यातायातको असुविधा र प्रतिकुल मौसमका कारण घटनास्थलमा उद्धारकर्मी तथा राहत सामाग्री तत्काल उपलब्ध गराउन नसकिने हुँदा प्रभावितहरु अझ बढी जोखिममा रहेका छन। यी विभिन्न विपद्का सम्भावित घटनाहरुलाई तत्कालीन तथा दीर्घकालीन उपायहरुद्वारा न्यूनिकरण गर्न सकिन्छ भने कतिपय अवस्थामा यसको सामना नगरी नहुने अवस्था आइपर्दछ। उल्लेखित विभिन्न प्रकारका विपद्जन्य घटनाहरुबाट पर्ने सम्भावित विपद्लाई उचित रुपमा व्यवस्थापन गरी प्रतिकार्य गर्न र जनधनको क्षति न्यून गर्न व्यवस्थित पूर्वयोजना तथा पूर्वतयारीको महत्वपूर्ण स्थान रहन्छ। यस प्रकारका विपद्का समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न र सम्बन्धित निकायको जिम्मेवारीलाई प्रष्ट किटान गर्नको लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजनाले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ।

विपद्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई समुदाय तथा अन्य सरोकारवालाहरुलाई सशक्तिकरण गरिएमा अकस्मात हुने विपद्को समयमा जनधनको क्षति न्यूनीकरण गर्न सकिन्छ। जनधनको क्षति न्यूनीकरण र विकासका संरचनाको सुरक्षाका साथै विकासको प्रतिफललाई दिगो राख्न विपद् पूर्वतयारी योजना बनाई कार्यान्वयन गर्नु आवश्यक रहेको छ। विपद्को सवाल भनेको केवल राहत र उद्धारमा मात्र सम्बन्धित र सीमित छैन, आधारभूत मानव अधिकार, मानवीय कानून, विकास निर्माण, गास, बास, कपास, शान्ति सुरक्षा एवं सामाजिक, आर्थिक, साँस्कृतिक लगायतका हरेक विषयहरुसँग यसको प्रत्यक्ष सम्बन्ध रहन्छ। यस्ता संवेदनशील विषयहरुलाई हृदयङ्गम गरी विपद् व्यवस्थापनका गतिविधिहरुलाई विकासका हरेक पक्षसँग एकीकृत गर्दै दिगो विकासको अवधारणाभित्र समावेश गरिनुपर्ने आवश्यकता रहेको छ। विपद् व्यवस्थापनका गतिविधिहरुलाई सरकारी, गैरसरकारी, सरोकारवाला निकायहरु बीचको साझेदारी र समन्वयमा सञ्चालन गर्न सकेमा बढी प्रभावकारी हुने देखिन्छ।

विपद् व्यवस्थापन अन्तर्गत विपद्पूर्व न्यूनीकरण र पूर्वतयारीका कार्य तथा विपद् पश्चात राहत तथा पुनःस्थापना र पुनःनिर्माण कार्यहरु समेत पर्दछन्। विपद् पूर्व न्यूनीकरण र पूर्वतयारीका कार्यहरु व्यवस्थित तरिकाले सम्पन्न गर्न सकिएको अवस्थामा विपद् पश्चात गरिने राहत तथा उद्धारको कार्यमा छ गुणा कम स्रोत साधनद्वारा नै प्रभावकारी रुपमा उद्वार कार्य सम्पन्न हुनसक्छ भन्ने कुरा विभिन्न अध्ययन तथा प्रयोगहरुले देखाएका छन्। यद्यपि विपद् सावधानीका प्रायः दुईवटा चरण हुन्छन्। पहिलो चरण विपद् अघि गरिने व्यवस्थापन हो भने द्रोश्रो चरणमा विपद् पछिको उद्धार हो। पूर्व लगानीले सतप्रतिसत जोखिममुक्त बनाउन कठिन भए पनि विपद्पूर्व गरिने न्यूनीकरण र पूर्वतयारीका कार्यबाट विपद्बाट हुने सम्भावित क्षतिलाई कम गर्न पक्कै पनि सकिन्छ। तसर्थ यस्तो कार्यलाई महत्वका साथ कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ।

विगत बर्षहरु देखि नै यस जिल्लामा पनि यस्ता खालका विभिन्न विपद्हरुद्वारा जनधनको क्षति भैरहेको देखिन्छ भने सबै प्रकारका विपद्को सम्भावना पनि अत्यन्त बढी देखिन्छ। तसर्थ प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित जुनसुकै खालका विपद्का घटनाहरुबाट हुन सक्ने मानिसको जीउधन तथा सम्पतिको क्षतिलाई न्यून गर्नका लागि जिल्लामा पनि आपतकालीन पूर्वतयारीलाई मजबूत बनाउन जरुरी छ। आपतकालीन तथा विपद् पूर्वतयारी विपद् जोखिम न्यूनीकरणको एउटा महत्वपूर्ण पक्ष हो। यसले विपद्को सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्न र समुदायलाई विपद् व्यवस्थापन गर्ने कार्यमा मद्दत पुर्‍याउँदछ।

विपद्बाट प्रभावित व्यक्ति/समुदायलाई जतिसक्यो छिटो सहयोगको आवश्यकता पर्दछ र त्यो आवश्यकता कुनै एक निकायले मात्र पुरा गर्न सक्दैन। विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्लाका ४ वटै सुरक्षा निकायहरु, विषयगत कार्यालय र संघसंस्थाहरु क्रियाशील रहँदै आएका छन् । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले स्थानीयस्तरको विपद् व्यवस्थापनको सम्पूर्ण कार्य स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सुम्पेको अवस्था छ। तर पनि केही संस्थाको प्रयासले मात्र विपद् व्यवस्थापनको काम प्रभावकारी बन्न सक्दैन। यसर्थ विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा सरोकार राख्ने सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरुको सहयोग र

सहभागिता हुन जरुरी छ। विपद् व्यवस्थापनमा सरकारी निकायको अग्रणी भूमिका रहने र अन्य निकायहरुलाई पनि उपयुक्त जिम्मेवारी निर्वाह गर्न अभिप्रेरित गर्ने अभिप्रायले यो विपद् पूर्वतयारी प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको हो। विपद्का कारण जोखिममा रहेका विभिन्न जिल्लाहरुमध्ये म्याग्दी जिल्ला पनि एक हो। समय, परिस्थिति र भौगोलिक विविधताको आधारमा यस जिल्लामा आगलागी, बाढीपहिरो, चट्याङ्ग र महामारी प्रमुख विपद् हुन्। यसका अतिरिक्त सडक दुर्घटना, जङ्गली जनावरहरुको आक्रमण लगायतका विपद्हरु छन।

१.२ नेपालमा विपद् जोखिम व्यवस्थापन र वर्तमान नीति

नेपालमा विपद्का घटनाहरु भएपछि माग र आवश्यकता अनुसार उद्धार तथा राहत उपलब्ध गराउने परम्परागत अवधारणामा परिवर्तन भएको देखिन्छ। दैवी प्रकोप (उद्धार) ऐन, २०३९ लागू भएपछि विपद् व्यवस्थापनमा उद्धार तथा राहत कार्यका अतिरिक्त पूर्वतयारी तथा न्यूनीकरण कार्यलाई जोड दिन थालिएको देखिन्छ। सन् १९९१ मा प्राकृतिक विपद् न्यूनिकरण अन्तर्राष्ट्रिय दशकको घोषणा भएपछि विपद् व्यवस्थापन पूर्वतयारी कार्यलाई विशेष जोड दिन थालिएको देखिन्छ। १८-२२ जनवरी २००५ मा जापानको हयोगा शहरमा भएको विश्व विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्मेलन (World Disaster Risk Reduction Conference, 2005) बाट जारी गरिएको घोषणा-पत्रलाई पालना गर्दै नेपालले विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६, तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको देखिन्छ। २५ असोज, २०६६ मा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत गरिएको रणनीतिमा पनि जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी अवधारणाहरुलाई आपतकालीन पूर्वतयारी (Preparedness), प्रतिकार्य (Response) तथा पूनर्लाभ (Recovery) सम्बन्धी कार्यक्रममा व्यवस्थित रुपमा समावेश गर्ने उल्लेख गरिएको छ। विपद् पूर्वतयारीका लागि तर्जुमा गरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना लागू भएपछि विभिन्न किसिमका प्राकृतिक विपद्हरुलाई सम्बोधन गर्न आवश्यक उपायहरु अवलम्बन गर्न खोजिएको भएपनि पर्याप्त स्रोत र साधनको अभाव एवं सम्बन्धित निकाय र सरोकारवाला बीच समन्वयको कमीले कार्ययोजनाले निर्दिष्ट गरेका क्षेत्रहरुमा पर्याप्त प्रतिफल प्राप्त हुन नसकेको अवस्था छ।

१.२.१ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४

नेपालमा विपद् व्यवस्थापनको कानूनी संरचनाको सुरुवात २०३९ सालमा जारी भएको दैवी प्रकोप (उद्धार) ऐन, २०३९ बाट भएको हो। यो ऐनले सरकारलाई विपद्को सामना गर्न तयार हुने र विपद्को समयमा प्रतिकार्य गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको थियो। यो ऐनले देशको इतिहासमै पहिलो पटक विपद् व्यवस्थापनको संस्थागत संरचनाको व्यवस्था गरेको थियो भने हाल विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ लागु भै रहेको छ।

१.२.२ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको वर्तमान संरचनागत अवस्था

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ अनुसार विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको संरचनागत अवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ।

क. विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद्ः- प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा रहेको यस विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद अन्तर्गत गृहमन्त्रीको अध्यक्षतामा एक कार्यकारी समिति र कार्यकारी समितिको प्रत्यक्ष नियन्त्रण र रेखदेखमा एक राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण रहने व्यवस्था छ।

ख. प्रदेश व्यवस्थापन समिति

ग. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

घ. स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

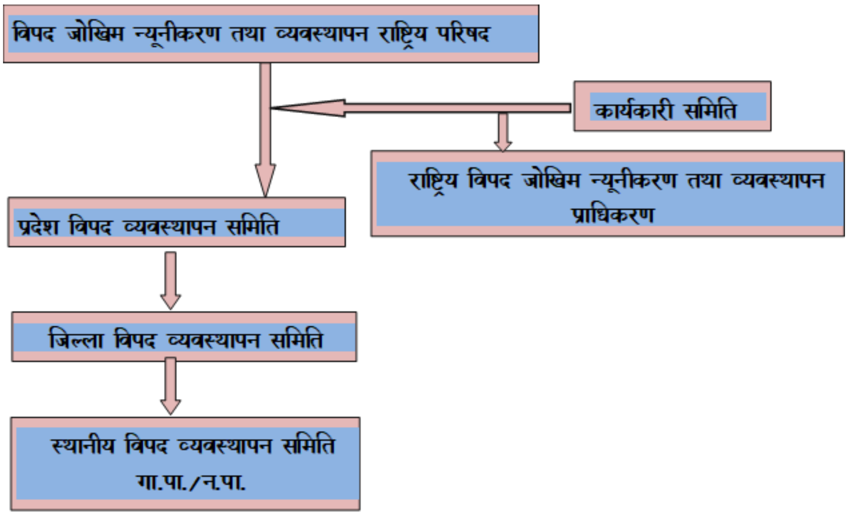

चित्र न.१ः विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको वर्तमान संरचनागत अवस्था

१.२.३ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

विगतमा जिल्लाभित्रको विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य मूख्यतः जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले गर्ने र स्थानीय निकायहरुले त्यसमा सहजीकरण गर्ने अर्थात् जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्देशन अनुसार स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले कार्य गर्ने प्रावधान रहेको थियो। विगतको यस प्रावधानलाई अन्त्य गर्दै स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले स्थानीयस्तरको विपद् व्यवस्थापनको सम्पूर्ण कार्य स्थानीय तहमा रहने स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सुम्पेको अवस्था छ। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ मा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने व्यवस्था गरेको छ। जुन देहाय बमोजिम रहेको छः

१. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजनाको कार्यान्वयन, अनगुमन र नियमन,
२. स्थानीयस्तरमा विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, पूर्व सूचनाप्रणाली, खोज तथा उद्धार, राहत सामग्रीको पूर्व भण्डारण, वितरण र समन्वय,
३. स्थानीय तटबन्ध, नदी र पहिरोको नियन्त्रण तथा नदीको व्यवस्थापन र नियमन,
४. विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन तथा बस्तीहरूको पहिचान र स्थानान्तरण,
५. विपद् व्यवस्थापनमा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय समुदाय, सङ्घ संस्था तथा निजी क्षेत्रसँग सहयोग, समन्वय र सहकार्य,
६. विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोतसाधनको परिचालन,
७. विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी स्थानीयस्तरका आयोजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनगुमन र नियमन,
८. विपद् पश्चात स्थानीयस्तरको पुनर्स्थापना र पुर्ननिर्माण,
९. स्थानीयस्तरको विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान,
१०. स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन प्रणाली,
११. समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कायक्रमको सञ्चालन,
१२. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य।

१.२.४ विपद् व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६

राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका विभिन्न घोषणा तथा प्रतिबद्वताहरुको कार्यान्वयन र नेपालमा विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई थप व्यवस्थित गराउन नेपाल सरकारद्धारा विपद् सम्बन्धी राष्ट्रिय रणनीति, २०६६ जारी भएको छ। उक्त रणनीति अनुसार विपद् व्यवस्थापन, राहत, उद्धार र प्रतिकार्य योजना तयारी गरी सरोकारवालाहरुको परिचालन गर्न भूमिका किटान गर्ने कार्य शुरु भएको छ। साथै यसमा लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी राज्यका मूल नीतिलाई सुनिश्चित गर्न केहि संस्थागत व्यवस्था समेत गरेको छ। महत्वपूर्ण केहि व्यवस्थाहरुः-

- विपद् जोखिम व्यवस्थापनका सबै चरणहरुमा लैङ्गिक सवाल तथा समावेशीकरणलाई मूलप्रवाहमा ल्याइनेछ।
- कुनै वर्ग, जात तथा जातीय समुहले परिस्थितिलाई थप जटिल पार्न सक्दछन भन्ने कुरामा सजग रही आपतकालीन सहयोग तथा राहत कार्यक्रम लगायत विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी कार्यक्रमहरु परिस्थितिजन्य जटिलताप्रति संवेदनशील रहनेछन्। यस्तो प्रतिकार्य सञ्चालन गर्दा विपद् भन्दा पहिले, विपद् भइरहेका समयमा र विपद् पछिका अवस्था (Pre, During and Post Disaster scenario) मा तिनको प्राथमिकतापूर्वक पहिचान र विश्लेषण गरिनेछ।

- विपद्का समयमा सार्वजनिक सेवाहरु अवरुद्ध भएका अवस्थामा पनि समुदायमा विद्यमान जीवनाधार संरचना तथा प्रणालीहरू अविच्छिन्न सञ्चालन गर्ने कार्यमा कुनै अवरोध नआओस् भन्नका लागि समुदायका सबै समूह एवं अन्य अल्पसंख्यक समूहका बालबालिका, महिला, वृद्ध वृद्धा, अशक्त आदिलाई सूसुचित गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
- विपद्का घटनाका प्रकृतिका आधारमा के गर्ने, कहिले गर्ने र कसरी गर्ने भन्ने कुरा थाहा पाउन संकटासन्न वर्गलाई सक्षम तुल्याइनेछ। यसका लागि आवश्यक पर्ने ज्ञान, क्षमता, अवसर तथा अधिकारको प्रयोग गर्न उनीहरुमा चेतनाका अभिवृद्धि गरी आत्मविश्वास बढाउने प्रकृतिका क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ।
- जोखिमपूर्ण अवस्थामा रहेका परिवारहरु विशेष गरी महिला, बालबालिका, एकल महिला र पुरुष, अशक्त, बिरामी सबैको पूर्व पहिचान गरी तदअनरुप उद्धार, राहत तथा पुनःस्थापनाका लक्षित कार्यक्रम (Rescue, relief and rehabilitation targeted program) सञ्चालन गरिने छन्।
- घर परिवार र समुदायमा आर्थिक तथा सामाजिक अधिकारबाट वञ्चित, सीमान्तकृत अवस्थामा जीवनयापन गरिरहेका वर्गका लागि विपद्का समयमा विशेष सहयोग र संरक्षण आवश्यक पर्ने हुँदा पूर्वतयारी तथा जोखिम न्यूनीकरण, उद्धार तथा राहत, प्रतिकार्य, पुनर्लाभ (Recovery) का कार्यक्रमका समयमा ती समुहको आवश्यकताप्रति विशेष ध्यान दिइनेछ।

१.२.५ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन –२०६७

आपतकालमा गरिने प्रतिकार्यमा संलग्न निकायहरुको पूर्वतयारीको तह र उनीहरुको क्षमताले प्रभावकारी कार्य सम्पादनमा ठूलो भूमिका राख्दछ। प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित जुनसुकै खालका विपद्का घटनाबाट हुन सक्ने मानिसको जीउधन तथा सम्पतिको क्षतिलाई न्यून गर्नका लागि नेपालले पनि आपतकालीन पूर्वतयारीलाई मजबूत बनाउन जरुरी छ। आपत्कालीन तथा विपद् पूर्वतयारी विपद् जोखिम न्यूनीकरणको एउटा महत्वपूर्ण पक्ष हो। यसले विपद्को सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्ने र समुदायहरुलाई विपद् उत्थानशील गराउन कार्यमा मद्धत पुऱ्याउँछ।

यो मार्गदर्शनले जिल्ला तथा क्षेत्रीय तहमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रियामा संलग्न सबै सरकारी अधिकारीहरु, रेडक्रस अभियानका सदस्यहरु, राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरु र राष्ट्रसंघीय निकायहरुलाई आवश्यक दिशाबोध गरेको छ। विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि वार्षिक रुपमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई अद्यावधिक गर्ने कार्यमा एउटा महत्वपूर्ण स्रोत सामग्री रहेको छ। यसको उपलब्धिका रुपमा जिल्लामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा हुनेछ। यसका साथै यो मार्गदर्शन लाई गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरुले पनि उपयुक्तता अनुसार उपयोग गर्न सक्नेछन्।

क) विपद् पूर्वतयारी योजना

ख) संभावित विपद्को प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना

ग) अपेक्षित उपलब्धि

यो मार्गदर्शनको प्रमुख उद्देश्य जिल्ला/गा.पा./न.पा. तहमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने प्रकियाका बारेमा सहजीकरण गर्नु हो। यो प्रक्रियाको दौरानमा सरोकारवाला निकायहरुले निम्न वमोजिमको उपलब्धि हासिल गर्नेछन्।

सि.नं	चरण वा प्रक्रिया	अपेक्षित उपलब्धि
१..	जिल्लामा अवस्थित मानवीय सहायतामा संलग्न निकायको पहिचान गर्ने	✓ मानवीय सहायतमा संलग्न निकायका बारेमा जान पहिचान हुने ✓ समन्वय बैठक तथा पद्धति स्थापना हुने
२.	सन्दर्भ सामग्रीको पुनरावलोकन	✓ प्रभावकारी योजनाका लागि जिल्लाको विपद्को इतिहास संकलन हुने
३.	अन्तिम कार्यशाला अगाडि विभिन्न च रणमा बैठकहरू सञ्चालन गर्ने	✓ विभिन्न क्षेत्रका सम्बन्धित संस्थाहरूको सूची तय गर्ने ✓ सबै निकायहरूको भूमिका पहिचान गर्ने ✓ विपद् तथा जोखिम नक्सा तयार गर्ने ✓ सम्भावित विपद्को क्षेत्रमा छुट्टाछुट्टै योजना तर्जुमा गर्ने ✓ साझेदार निकायको सम्पर्कसूची तयार गर्ने ✓ हरेक निकायमा सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने ✓ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले सबै विषयगत अगुवाहरूलाई विपद्को निश्चित प्रकृतिमा आधारित छुट्टाछुट्टै प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने निर्देशन दिने ✓ साधन/ स्रोतको आँकलन गर्ने ✓ सबै क्षेत्रको आगामी बैठकको मिति तय गर्ने ✓ अन्तिम कार्यशालाको लागि कार्यसुची तय गर्ने
४.	विषयगत बैठकको आयोजना गर्ने	✓ प्रस्तावित ढाँचामा सम्भावित विपद्को प्रकृतिको आधारमा प्रतिकार्य योजना सबै विषयगत क्षेत्र (Cluster) ले तय गर्ने
५.	कार्यशाला	✓ माथि उल्लेखित बैठकले तय गरेको मस्यौदामा छलफल गरी सहमति निर्माण गर्ने ✓ IRA, MIRA, Cluster specific assessment क्षति तथा आवश्यकता विश्लेषण जस्ता सामझा मूल्यांकनका विधिमा सहमति निर्माण गर्ने ✓ प्रतिकार्यको साझा मापदण्डमा सहमति गर्ने ✓ विस्थापितहरूलाई राख्नका लागि शिविरको स्थान पहिचान गर्ने ✓ खोज तथा उद्धार टोलीको गठन गर्ने ✓ जिल्लास्तरीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रारूप तयार

६.	अभिलेखीकरण	✓ योजनाको अन्तिम दस्तावेज तयार गर्ने, छपाई गर्ने र सबै सरोकारवाला निकायमा वितरण गर्ने
७.	अनुमोदन	✓ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरूले कार्यशालाको बैठकबाट जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अनुमोदन गर्ने

१.३ म्याग्दी जिल्लाको परिचयः

१.३.१ म्याग्दी जिल्लाको पृष्ठभूमि

नेपालको मध्य-पश्चिमी पहाडमा अवस्थित पूर्वमा कास्की र पर्वत, पश्चिममा बागलुङ, डोल्पा र रुकुम पूर्व, उत्तरमा मुस्ताङ र डोल्पा तथा दक्षिणमा बागलुङद्वारा परिवेष्ठित ८३°०८' देखि ८३°५३' पूर्वी देशान्तर र २८°२०' देखि २८°४७' उत्तरी अक्षांस अन्तर्गत रहेको भू-भागमा म्याग्दी जिल्ला पर्दछ। यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २,२९७ वर्ग कि.मी. (२,२९,७०६ हे.) रहेको छ। जिल्लाको वर्तमान सीमाना २०३१ सालमा पर्वत र मुस्ताङबाट २० गाविसहरु (गाउँ पंचायत) यस जिल्लामा गाभिन आएपछि कायम हुन आएको हो।२०१८ सालको सीमा विभाजन अनुसार गण्डकी पारिका ईलाकाहरु क्रमशः मुस्ताङ र पर्वत जिल्लामा रहेका थिए। तत्कालीन म्याग्दी जिल्लामा २१ गाविस (गाउँ पंचायत) मात्रै रहेका थिए।जिल्लामा साविकमा १ न.पा. र ३५ गा.वि.स. रहेकोमा हाल स्थानीय तहको संरचना परिवर्तन भई एक नगरपालिका र पाँच गाँउपालिका रहेका छन्। त्यसैगरी प्रतिनिधि सभा सदस्य निर्वाचन क्षेत्र एक र प्रदेश सभा सदस्य निर्वाचन क्षेत्र दुई कायम भएका छन।

१.३.२ भाषाः

यस जिल्लामा जातीय विविधता अनुरुप भाषिक विविधता पनि रहेको पाइन्छ। बहुसंख्यक मानिसहरु नेपाली भाषा नै बोल्दछन् र लेखाइमा सबै जातिहरु देवनागरी लिपिमा नेपाली भाषा नै प्रयोग गर्दछन्। साथै यहाँ अन्य विभिन्न भाषाहरु पनि बोलिन्छ। जस्तो मगर समूहमा मगर भाषा, नेवार समूहमा नेवारी भाषा, छन्त्याल समूहमा छन्त्याल भाषा, थकाली समूहमा थकाली भाषा र केही मात्रामा गुरुङ भाषा पनि बोल्ने गरेको पाइन्छ।

१.३.३ जनजीवनः

यस जिल्लामा विभिन्न जातजातिहरु बसोबास गरेकोले जातीय विविधता पाइन्छ। बहुसंख्यक मात्रामा मगर जातिको अतिरिक्त बाहुन, क्षेत्री, ठकुरी, नेवार, गुरुङ, गिरी, सार्की, कामी, दमाई, थकाली, छन्त्याल र अन्य जातिहरु बसोबास गरेको पाइन्छ। प्रायजसो पहाडी र लेकाली डाँडाकाडाहरुमा बसोबास गरेका यी मगर जातिका थरहरुमा पुन, गर्वुजा, पुर्जा, पाईजा, सिन्थानी, चोचाङ्गी, सिंजाली, तिलिजा, जुग्जाली, रोका, बुढाथोकी, थजाली, बुदुजा, राना, घर्ती, शेरपुन्जा, राम्जाली, आले, थापा, श्रीष, प्राईपुन, फगामी, खजाङनी, धिमेल आदि रहेको पाइन्छ।

बाहुन, क्षेत्रीहरु सदरमुकाम तथा आसपासका गाउँहरु र केही समथर भागहरुमा बसोबास गरेको पाइन्छ। बहुसंख्यक पूर्वियाको अतिरिक्त नगण्य मात्रामा कुमाईहरु पनि रहेको बाहुन जातिका थरहरुमा पौडेल, सुवेदी, आचार्य, रेग्मी, ढुंगाना, रिजाल, पराजुली, सापकोटा, गौतम, अधिकारी आदि छन्। क्षेत्रीका थरहरुमा कार्की, घिमिरे, भण्डारी, थापा,

खत्री, खड्का, बानियाँ, चोखाल, बोगटी, महत, रावल, घर्ती, बरुवाल र ठकुरीमा मल्ल, सेन, वम, सिंह, शाही र हमाल प्रमुख रुपमा रहेका छन्। प्रायजसो व्यापारिक र घाट परेको ठाउँमा नेवार र थकालीहरुको बसोबास रहेको पाइन्छ।

१.३.४ रीतिरिवाजः

हिन्दूहरुले जन्मदा छैठी गर्ने, न्वारान गर्ने, छोराछोरीको हाँगाको पुस्ता गनी नाता छुट्याई विवाह गर्ने र मृत्यु पछि सकभर कालीगण्डकीको किनारमा र टाढा पर्नेहरुले आफ्नो नजिकमा बग्ने नदीको किनारमा मृतकलाई दाहसंस्कार गर्ने गर्दछन्। दाहसंस्कार गर्दा जलाउने वा गाड्ने चलन छ। मृत्यु पश्चात नेवार, क्षेत्री, ब्राहमण एकै किसिमको प्रक्रिया जस्तै पिण्डदान, द्रव्यदान, गौदान आदि गर्ने चलन छ भने अन्य मगर, थकाली, गुरुङ जातिमा आफ्नै परम्परा अनुसार काजक्रिया गर्ने चलन छ। विवाहमा बाहुन, क्षेत्री तथा नेवारहरुकोमा मागी विवाह गर्ने चलन छ भने मगर समुदायमा मामाकी छोरी विवाह गर्ने र थकाली समुदायमा मामा तथा फुपूकी छोरी विवाह गर्ने चलन रहेको छ। हाल आएर प्रेम विवाह गर्नेहरुको संख्यामा पनि वृद्धि हुन थालेको छ।

१.३.५ लवाइ खवाईः

यहाँका मानिसहरु भू-बनोट, हावापानी, प्राकृतिक स्वरुप र जातीय विविधता अनुरुपको भेषभुषा रहेको पाइन्छ। गुरुङ मगरका महिलाले चोलो लगाउने, बर्को (छेकी) ओढ्ने, सारी अथवा लुङ्गी लगाई पेटी अथवा पटुका बाँध्ने र पछ्यौरा ओढ्दा टाउकोमा मजेत्रो पार्ने गर्दछन्। पुराना महिलाहरु ओठसम्म आउने गरी झुम्के बुलाकी पनि लगाउने गर्दछन्। बाहुन, क्षेत्री र वैश्यका महिलाहरु साधारण चोलो ब्लाउज, सारी, पछ्यौरा, पटुका, पेटिकोट, लुङ्गी लगाउने र बाँध्ने चलन भएपनि आधुनिक पहिरनका सामानले सवै जातिका महिलाहरुलाई प्रभाव पारेको पाइन्छ। पुरुषहरुमा लेकाली भेगमा भोटो, कछाड लगाउने चलन छ भने तल्लो भेग र सदरमुकाम आसपासमा दौरा, सुरुवाल, कोट, पाइन्ट, कमिज, जाँगे, टोपी र ब्राह्मण धोती लगाउँछन्। खानपिनमा लेकाली भेगमा गहुँ, मकै, कोदो, जौ, उवाँ, फापर साथै न्यून मात्रामा भात खाने चलन छ। बेंसीतिर भात, रोटी, ढिंडो, मकैको आटो, दाल, तरकारी, सागसब्जी आदि खाने गर्दछन्।

१.३.६ धर्मः

यस जिल्लामा हिन्दू र बौद्ध धर्मको बाहुल्यता रहेको पाइन्छ। छिटफुट रुपमा ईस्लाम र इसाई धर्म मान्नेहरु पनि भेटिन्छन्।

१.३.७. भौगोलिक अवस्थिति

क) भौगोलिक अवस्थितिः

८३°०८' देखि ८३°५३' सम्म पूर्वी देशान्तर
२८°२०' देखि २८°४७' सम्म उत्तरी अक्षांश
उचाईः न्यूनतम समुद्री सतहः ७९२ मीटर देखि (रत्नेचौर बेनी नगरपालिका)
अधिकतम समुद्री सतहः ८१६७ मीटर सम्म (धौलागिरि हिमाल)
क्षेत्रफलः २,२९७.०६ वर्ग कि.मी. (२,२९,७०६ हेक्टर)

भू-स्वरुपः

बेंसी क्षेत्र ८%

उच्च पहाडी क्षेत्र ५६%

हिमाली क्षेत्र ३६%

ख) राजनीतिक तथा प्रशासनिक विभाजन

प्रदेशः गण्डकी

सिमानाः पूर्वः मनाङ, कास्की र पर्वत

पश्चिमः बागलुङ र पूर्वी रुकुम

उत्तरः डोल्पा र मुस्ताङ

दक्षिणः बागलुङ

सदरमुकामः बेनी

निर्वाचन क्षेत्रः १ प्रतिनिधि सभा, २ प्रदेश सभा

नगरपालिकाः १

गाँउपालिकाः ५ वटा

स्थानीय तहको विवरण

स्थानीय तहको नाम	केन्द्र	क्षेत्रफल	जनसंख्या
धवलागिरी गाँउपालिका	मुना	१०३७	१२,६१६
मालिका गाँउपालिका	दरबाङ्ग	१४७	१८,३३२
मंगला गाँउपालिका	बाबियाचौर	८९	१४,६८८
रघुगंगा गाँउपालिका	मौवाफांट	३७९	१४११४
अन्नपूर्ण गाँउपालिका	पोखरेबगर	५५६.४१	१२,३२३
बेनी नगरपालिका	बेनी	७६.५७	३२,६९७
संस्थागत		०	२२६३
		२२८४.९८	१०७,०३३

स्रोतः जि.स.स. म्याग्दी र केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ग) हावापानीः

अर्ध-उष्णः (१००० मीटर भन्दा कम उचाइका क्षेत्रहरु)

क्षेत्र : कालीगण्डकी नदी तथा म्याग्दी नदीको तल्लो भेगका किनारी भू–भागहरु

सम-शितोष्ण : (१००० देखि २००० मीटरको उचाइका क्षेत्रहरु)

क्षेत्र : मध्यपहाडी क्षेत्रहरु

शितोष्णः (२००० देखि ५००० मीटरसम्मको उचाइका क्षेत्रहरु)

क्षेत्र : अग्ला पर्वतीय भागहरु

अल्पाइनः (५००० मीटर भन्दा माथिका सम्पूर्ण हिमाली क्षेत्र)

क्षेत्र : हिमरेखा भन्दामाथि जहाँ वर्षैभरि हिउँले ढाकिएको हुन्छ।
वर्षा : वार्षिक अधिकतम २९६० मि.मी सरदर
वार्षिक न्यूनतम ४०७ मि.मी. सरदर
तापक्रमः वार्षिक औसत अधिकतम ३६° सेल्सियस
वार्षिक औसत न्यूनतम ३° सेल्सियस

१.३.८ प्राकृतिक स्रोतहरुः

जिल्लाका मुख्य नदीनालाहरुको विवरण

नदी तथा खोलाको नाम	मुहान	मिसिने	कैफियत
काली गण्डकी	हिमकुण्ड	काली गण्डकी	
म्याग्दी	धौलागिरी हिमाल	काली गण्डकी	
रघुगंगा	धौलागिरी हिमाल	काली गण्डकी	
घारखोला	अन्नपूर्ण हिमाल	काली गण्डकी	
मिस्त्रीखोला	निलगिरी हिमाल	काली गण्डकी	
कोटखोला	मालिका धुरी	रघुगंगा	
रिखारखोला	धौलागिरी हिमाल	काली गण्डकी	
रुप्से छहरा	धौलागिरी हिमाल	काली गण्डकी	
दोवाखोला	धौलागिरी हिमाल	काली गण्डकी	
बेगखोला	पछात्रधुरी	काली गण्डकी	
रितुङखोला	मालिकाधुरी	म्याग्दी नदी	
रुमखोला	सोलेडांडा	म्याग्दी नदी	
दाजुङखोला	मालिकाधुरी	म्याग्दी नदी	
मराङखोला	धौलागिरी हिमाल	म्याग्दी नदी	
मुदीखोला	धौलागिरी हिमाल	म्याग्दी नदी	
दरखोला	धौलागिरी हिमाल	म्याग्दी नदी	
दुखुखोला	मालिका धुरी	म्याग्दी नदी	
अर्जे खोला	गम्फा धुरी	म्याग्दी नदी	

कुण्डहरुः भू-तातोपानी (तातोपानी, अन्नपूर्ण गाँउपालिका २)
सिंगा तातोपानी (सिंगा, बेनीनगरपालिका ४)
दग्नाम तातोपानी (दग्नाम, रघुगंगा गाँउपालिका ४)
झरनाः रुप्से छहरा (दाना अन्नपूर्ण गाँउपालिका)
धुरीः मालिका धुरी, रिखार धुरी, घोरेपानी धुरी, गम्फा धुरी
गल्छीः अन्ध गल्छी (६९६७ मी. गहिरो, दाना, अन्नपूर्ण गाँउपालिका ३)

हिमालयः धौलागिरि हिमाल (मुदी धौलागिरी गाँउपालिका ४), गुर्जा हिमाल (गुर्जा, धौलागिरी गाँउपालिका १)

वनस्पतिः सल्लो, साल, ओखर, सिर्मु, उत्तिस, चिलाउने, गुराँस, काफल, मौवा, टुनी, तिंजु, च्यूरी, कटुस, सिमल, फलाट, खर्सु, सिनकाउली, वरुवा, धाइरो, बाँस, निगालो आदि।

खनिजः तामा, शिलाजित, अभ्रख, छाउनेढुङ्गा, खरीढुङ्गा र कालीगण्डकीको किनारमा सुन।

जडिबुटीः सतुवा, चिराइतो, रजनीगन्धा, टिमूर, यार्सागुम्बा।

१.३.९ पशुपंक्षीः

जंगली पशुः कस्तूरी, थार, मृग, घोरल, झारल, नाउर, चितुवा, बाँदर, बाघ, भालु, दुम्सी, ब्वाँसो आदि।

जंगली पंक्षीः च्याखुरा, डाँफे, कालिज, तित्रा, ढुकुर, लुइंचे, मोनाल, पेजरा आदि।

घरपालुवा पशुः गाई, भैसी, भेडा, बाखा, सुँगुर, बंगुर, खच्चर, घोडा, गधा, चौरी आदि।

घरपालुवा पंक्षीः कुखुरा, हाँस, परेवा आदि।

१.३.१० भू-उपयोगः

क) पहाडी म्याग्दी भूमि

सिनं.	जमिनको स्थिति	इकाई	क्षेत्रफल (हेक्टरमा)	प्रतिशत
१	जिल्लाको कूल क्षेत्रफल	हेक्टर	२२९७०६	१००
२	खेती योग्य जमीन	हेक्टर	३०८५६	कूल क्षेत्रफलको १३.४३
३	खेती गरिएको जमिन	हेक्टर	१९४९८	खेती योग्य जमीनको ६३.१९
४	खेत	हेक्टर	३८९५	कूल खेती गरिएको जमीनको २०
५	पाखो	हेक्टर	१५६०३	कूल खेती गरिएको जमीनको ८०
६	चरन र खेती नगरिएको जमीन	हेक्टर	११३३८	कूल क्षेत्रफलको ४९.५
७	वन, जंगल ढाकिएको जमीन	हेक्टर	८४४५२	कूल क्षेत्रफलको ३६.७७
८	अन्यः भीर पहरा, खोलानाला, पहिरो हिम क्षेत्र, चट्टान, सडक बस्ती आदि	हेक्टर	११४३८८	कूल क्षेत्रफलको ४९.८

स्रोतः **कृषि ज्ञान केन्द्र म्याग्दी**

ख) नदी किनार समतल भूमि

यसरी विभाजन गरिएको आधारमा हेर्दा यस जिल्लाको नदी किनार समतल भूमि मलिलो भएकोले उब्जाउ योग्य छ। लेक पहाडी भूमि कहिंकतै समतल भिरालो भूमिमा लेकाली अन्न, धान, कोदो, आलु, मकै, फापर, जौ, फलफूल उत्पादन योग्य छन्।

कूल प्रशोधित खाद्यान्न उत्पादन ५५०२० मेट्रिक टन हुन्छ भने दलहन तर्फ १११८ मे.ट. र तेलहन तर्फ २५८ मे.ट. उत्पादन हुन्छ। यसरी हुने उत्पादनबाट खाद्यान्न सबै उपभोग गर्दा जिल्ला खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर

रहेको देखिन्छ। यस जिल्लाको पहाडी डाँडापाखा तथा खोला किनारको खेतीयोग्य जमिनलाई वर्षे खोलानाला तथा कालीगण्डकी, म्याग्दी खोला, रघुगंगा खोला लगायतको वहावले कटान गरिरहेको छ।

ग) जिल्लाको जलाधारीय क्षेत्रः

जिल्लाको जलाधारिय अवस्था सिमान्त प्रकारको रहेको छ र मूख्य जलाधारहरुमा कालिगण्डकी, म्याग्दी खोला र राहुघाट खोला तथा अन्य जलाधार रहेका छन् जसले क्रमशः ३०, ५५, १२ र ३ प्रतिशत ओगटेको छ।

मुख्य उपजलाधारहरुको संख्याः २० गोटा

आवधिक योजना बनेका उपजलाधारको संख्या र नाम

(क) तल्लो म्याग्दी खोला

(ख) अर्मन खोला

(ग) रुप्से तथा लाटो खोला

(घ) बेगखोला

(ङ) अर्जे खोला

(च)राहुघाट खोला

छ) मुहाने खोला

ज) हिलाबाङ्ग खोला

घ) जलभण्डारः

कालिगण्डकी, म्याग्दी, रघुगंगा लगायतका नदीहरू मनोरञ्जनका लागि महत्वपूर्ण मानिन्छन। नदीहरु उर्जा, सिचाई, र खानेपानीका महत्वपूर्ण स्रोत मानिन्छन्।

१.३.११ जोखिम क्षेत्रः

(क) बाढी

(ख) पहिरो

(ग) आगलागी

(घ) हावाहुरी

(ङ) हिमपात

(च) चटयाङ्ग

(छ) सडक दुर्घटना

(ज) भूकम्प

झ) भोकमरी

ञ) सलह,फौजी कीरा जस्ता कीराको प्रकोप

ट) संक्रामक रोगको प्रकोप

विपद् प्रभावित तथा जोखिममुक्त स्थान

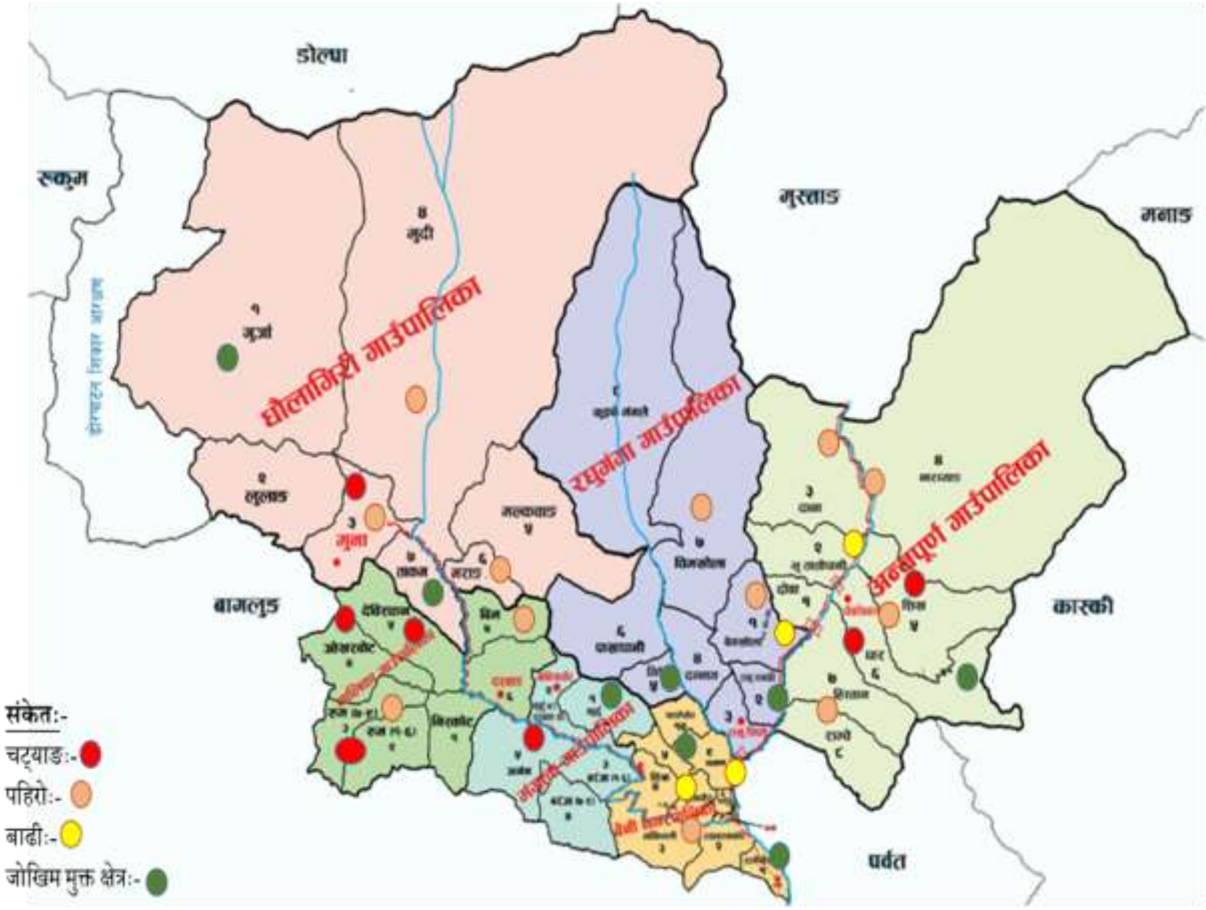

क) बाढीः मूख्यतः कालीगण्डकी नदी, रघुगंगा खोला, म्याग्दी खोला तथा अन्य सहायक खोला आसपासका ईलाकाहरुमा रहेको मूख्य बस्तीहरु, ओखरबोटको फुलबारी, दरबाङ्गबजार, बाबियाचौर, रणबाङ्ग, पखेर, पोक, पिपलबोट, छिसबाङ्ग, पानाबगर, खुम्लिया, ताराखेत, दानाको घट्टेखोला, बेनी न.पा.को बेनी बजार, मंगलाघाट क्षेत्र र आनन्दबगर, बगरफाँट गलेश्वर बजार, वेगखोला, सिंगा, लुलाङ्ग, भुरुङ्गतातोपानी, मराङ बेसी, खबरा, पोखरेबगर तथा अन्य सहायक बस्तीहरु।

ख. पहिरोः ताराखेत, खारपानी, नेटा, धारा, हिलावाड, सहश्रधारा, खर्सुंगपानी, खुम्लीया, देउराली वनथान, लुलाङको जुकेपानी, फलिया गांउ पहिरो, वैसधारा पहिरो, नेरवाङ, गनारी खोला, चौकी खोला पहिरो, मल्कावाङको मल्कावाङ धार पहिरो, ढोका खोला पहिरो, ताकमको गौथली धारापानी पहिरो, दाहचौर पहिरो, ताकमको मरेनी पहिरो, वेनी नगरपालिका अन्तगत ढोडेनी खोला पहिरो, खवराको पहिरो, वगरफांट कोट खोला पहिरो, ज्यामिरे, मुसङु, हाल्दि गैरा, सुर्केमेला पहिरो, चिप्लेटी पहिरो, डडुवाको पहिरो, क्याम्पस चोकको पहिरो, वान्द्रे पहिरो, आख्ले पहिरो पात्लेखेत, ओखरबोटको जुकेपानी, भुरुङ्गतातोपानी बजार, बैसरी, भकिम्लीको तोराखेत, निस्कोट, बाबियाचौरको लामपाटा, फापरखेत, अर्मन नेटा, झिंको घ्यांग्रीखोला, पाखापानीको औल, राइखोर, बरंजाको

खर्सोपानी, बिम, देवीस्थानको घारथोक र गाइखर्क, मुनाको दरगाउं, लूलाङ्ग, दग्नाम, पुलाचौर, घतान, ज्यामरुककोट, मल्कवाङ्ग, कुईनेमंगले, दरवाङ्ग, बेगखोला, मराङ्ग, मुदी, अर्थुङ्गे, भगवती, पिप्ले, राम्चे, रुम, दोवा, शिख, घार, रत्नेचौर, ताकम ,हिस्तान मण्डली, राखुपिप्लेको हिमालय आधारभुत विद्यालय, नेटा, धारा-अर्मन, रणबाङ्ग र लेतेखोला पहिरो

ग. बर्षेनी निरन्तर पहिरो गई रहेका स्थानहरु;- रघुगंगा गा.पा-२ तल्लो बैसरी, बैसरी, ऐ. गा.पा-१ बेगखोला, ऐ. गा.पा.-१ कुनौटे, अन्नपूर्ण गा.पा.- ३ रुप्से, गुईठे भीर, ऐ. गा.पा.-७ महभिर, बेनी न.पा.-४ घुमाउने भीर (फापरखेत पहिरो) र ऐ. न.पा.-२ हुलाके सिम खवरा, सिरुबारी पहिरो, हल्देखर्क पहिरो (पखरे बगर), बांगे पहिरो (मालिका ६) ।

घ) नदी तथा खोला थुनिनेः मूख्यतः कालीगण्डकी नदी, रघुगंगा खोला, म्याग्दी खोला तथा रितुङ खोला, घट्टेखोला, मुहाने खोला, अर्जे खोला, मराङ खोला र अन्य सहायक खोलानालाहरु पहिरोको कारण थुनिन सक्ने।

१.३.१२ जिल्ला भित्रका सुरक्षित एवं खुल्ला स्थानहरू

क. बेनी न.पा. : मुसुड डोले, सिंगा, जगन्नाथ, गलेश्वर, टुँडिखेल, जिल्ला अस्पतालको परिसर, बसपार्क, हाटबजार स्थल, तोरीपानी, बेनी सामुदायिक स्कुल, भकिम्लीको जयन्ती मा.वि., रत्नेचौरको भानु माध्यमिक विद्यालय

ख. मंगला गा.पा.: बाबियाचौरको क्याम्पस क्षेत्र, बरंजाको सातबिसे, महेन्द्ररत्न मा.वि.,आरबाङ्ग-वरंजा, कुहुं, हिदी

ग. मालिका गा.पा.: दरबाङ्गस्कुल, ओखरबोटको चिउरीबोट, देवीस्थानको भिम माध्यमिक विद्यालय, बिमको किसानी माध्यमिक विद्यालय, ओखरबोट मा.वि. ओखरबोट, राष्टिय मा.वि. रूम।

घ. अन्नपुर्ण गा.पा.: पोखरेबगर, घारको विद्यालय क्षेत्र, दानाको ज्ञानप्रकाश मा.वि., राम्चेको हिमाञ्चल मा.वि.

ङ. धवलागिरी गा.पा.: गुर्जाको देउराली फांट तथा जनकल्याण मा.वि. प्रांगण, मुदीको वुद्धि विकास मा.वि., खिवाडको कोट मन्दिर प्राङगण, मराडको राम्चे डांडा, ताकमको धारापानी खेल मैदान, ताकम मा.वि. ताकम, किसानी मा.वि. धारापानी, हेम मा.वि. शिवाङ, मूनाको विद्यालय क्षेत्र, मूदीको चन्द्रज्योति मा.वि.,

च. रघूगंगा गा.पा.: पाखापानीको अमर मा.वि., झिंको महेन्द्र माध्यमिक विद्यालय, पिप्लेको मौवाफांट, चिमखोलाको अमर मा. वि.

१.३.१३ नगरपालिका/गाउँपालिकाका विभिन्न वडा अनुसार दुर्गमताको अवस्थाः-

सि. .नं	न.पा./गा.पा. र वडाको नाम	मुख्य बजार		बाहैं महिना सडक सम्मको दुरी	जिल्ला सदरमुकाम सम्मको दुरी		दुर्गमता अवस्था	प्राथमिकताक्रम
		बजारको नाम	दुरी किमी.		सडक कि.मी.मा	घोडेटो बाटो कोसमा		
१.	**बेनी न.पा.**							
	बेनी बजार	बेनी	०	०	०		सुगम	
	भकिम्ली	बेनी	८	०	८	४	सामान्य	

सि. .नं	न.पा./गा.पा. र वडाको नाम	मुख्य बजार		बार्हैं महिना सडक सम्मको दुरी	जिल्ला सदरमुकाम सम्मको दुरी		दुर्गमता अवस्था	प्राथमिकताक्रम
		बजारको नाम	दुरी किमी.		सडक कि.मी.मा	घोडेटो बाटो कोसमा		
	पाल्लेखेत	गलेश्वर	७.५	०	११	४	सामान्य	
२.	**मंगला गा.पा.**							
	अर्मन	बाबियाचौर	९	०	२३	६	सामान्य	
	बाबियाचौर	बाबियाचौर	२.५	२.५	१४	६	सामान्य	
	वरञ्जा	सिंगा	१०	०	१७	४	सामान्य	
	कुंहु	बाबियाचौर	५	०	१९	७	सामान्य	
३.	**मालिका गा.पा.**							
	विम	दरवाङ	११.२८	६	३५.२८	१०	सामान्य	
	दरवाङ	दरवाङ	४	४	२४	८	सामान्य	
	देवीस्थान	दरवाङ	७	०	३१	११	सामान्य	
	निस्कोट	दरवाङ	१३	०	३७	९	सामान्य	
	ओखरबोट	दरवाङ	१०	०	३४	११	सामान्य	
	रुम	दरवाङ	१६	०	४०	११	दुर्गम	
४.	**धौलागिरी गा.पा.**							
	गुर्जा	ताकम	३१	७	६१.८८		दुर्गम	
	मल्कवाङ्ग	दरवाङ	२१	१५	४३.६२		दुर्गम	
	मराङ्ग	दरवाङ	१५	१५	३८.४१		मध्यम	
	मुदी	ताकम	१०.२	४	४२		दुर्गम	
	मुना	ताकम	५	५	४३		मध्यम	
	लुलाङ्ग	ताकम	१४	११	४५		दुर्गम	
	ताकम	ताकम	५	०	३०		मध्यम	
५.	**रघुगंगा गा.पा.**							
	झिं	गलेश्वर	१२	०	१५	५	सामान्य	
	बेगखोला	तिप्ल्याङ	५	२	१९	६	सामान्य	
	कुइनेमंगले	गलेश्वर	४७	४	५०	१५	दुर्गम	
	चिमखोला	गलेश्वर	४१	३	४४	१२	दुर्गम	
	दग्नाम	गलेश्वर	१६.५	०	२०	८	सामान्य	

सि. .नं	न.पा./गा.पा. र वडाको नाम	मुख्य बजार		बार्हैं महिना सडक सम्मको दुरी	जिल्ला सदरमुकाम सम्मको दुरी		दुर्गमता अवस्था	प्राथमिकताक्रम
		बजारको नाम	दुरी किमी.		सडक कि.मी.मा	घोडेटो बाटो कोसमा		
	पाखापानी	गलेश्वर	१९	०	२२	८	सामान्य	
	भगवती	गलेश्वर	९	०	१२	३.५	सामान्य	
	पिप्ले	गलेश्वर	३.५	०	७	२.५	सामान्य	
६.	अन्नपूर्ण गा.पा.							
	हिस्तान	तिप्ल्याङ	१४	०	३०	१२	सामान्य	
	दाना	तातोपानी	५	५	३२	१४	सामान्य	
	दोवा	तिप्ल्याङ	१५	५	३०	११	सामान्य	
	नारच्याङ्ग	तातोपानी	४	०	२९	१४	मध्यम	
	राम्चे	बेनी	५५	५	५५	१०	सामान्य	
	शिख	पोखरेवगर	१८	०	४०	१३	मध्यम	
	भूतातोपानी-	तातोपानी	२	०	२५	१२	सामान्य	
	घार	पोखरेवगर	१०	०	३२	१२	मध्यम	

१.३.१४ बेनीबाट विभिन्न स्थान सम्मको दुरी

सि.नं.	विवरण	दूरी		कैफियत	
		कि.मी.मा	कोसमा		
१	बेनी- काठमाडौं	२८५			
२	बेनी-पोखरा	८०			
३	बेनी-वाग्लुङ	१२			
४	बेनी-बलेवा	२४			
५	बेनी-स्याङ्जा नागडांडा	६३			
६	बेनी-जोमसोम	७५			
७	बेनी-घोडेपानी	५४			
८	बेनी-कुस्मा	२७			
९	बेनी-ढोरपाटन	९०			

१.३.१५ सदरमुकाम बेनीबाट जिल्लाको चारै सिमाना सम्मको दुरी

सि.नं.	दिशा	स्थान	दूरी		कैफियत
			कि.मी.मा	कोसमा	
१	पूर्व	बेनी	०		
२	पश्चिम	रुम	३३		
३	उत्तर	दाना	४२		
४	दक्षिण	रत्नेचौर	७.५		
५	पूर्वोत्तर	नारच्याङ	४२		
६	पश्चिमोत्तर	गुर्जा	७८		

१.३.१६ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

अस्पताल संख्या	५
अस्पतालमा भएको क्षमता	प्रदेश अस्पताल म्याग्दी चिकित्सक संख्या १६ जना
बेड संख्या	५० जना
जनरल सर्जन-	३ जना
डेन्टल सर्जन-	२ जना
मेडिकल अधिकृत	१० जना
स्टाफ नर्स	२७ जना
हेल्थ असिसटेन्ट	७ जना
अ.न.मि.	६ जना
अ.हे.ब.	८ जना
नजिकको ठूलो अस्पताल	पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, पोखरा धवलागिरी प्रादेशिक अस्पताल, बाग्लुङ
स्वास्थ्य चौकीको संख्या	३९, प्रत्येकमा अधिकृत छैटौं-१, सहायक पाँचौं-२, सहायक चौथो-२, १ जना का.स.
सामुदायिक स्वास्थ्य कार्यकर्ता (AHW) संख्या	२४ (प्रत्येकमा अ.ह.व.-१ जना, अ.न.मी.-१ जना)
शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	४ वटा (प्रत्येकमा सहायक चौथो स्तरको अ.हे.व.-१ जना अ.न.मी.-१ जना)

१.३.१८ सुविधा उपयोग गर्ने परिवारको प्रतिशत

सि.नं.	विवरण	घरधुरी	परिवार संख्या	प्रतिशत	कैफियत
१.	खानेपानी सुविधा प्राप्त घरधुरी	२८८००		९३.०%	
२.	सरसफाई सुविधा प्राप्त जनसंख्या	१०४८९२		९८.४१%	
३.	विद्युतको सुविधा उपयोग गर्ने घरधुरी	२४४२९			
४.	टलिफोन सुविधा १ नपा र ५ गा. पा.				
	✓ मोबाइल प्रयोगकर्ता	५४५०४ प्रयोगकर्ता			

१.४ म्यागदी जिल्लामा विपद्को सन्दर्भ

म्याग्दी गण्डकी प्रदेशको हिमाली जिल्ला हो। यहाँको भू-बनोट पहाडी भिरालो रुपमा रहेको छ। यहाँका बस्तीहरु भिरालो भू-भागमा अवस्थित छन। जसका कारण वर्षातका समयमा बाढी पहिरोको विपद् जोखिम उच्च रहेको छ। यस जिल्लामा समशितोष्ण हावापानी, फरक भू-बनोट, अव्यवस्थित बस्तीका कारणले अधिकांश समुदायहरु विपद्को उच्च जोखिममा रहेका छन्। साथै महामारी, आगलागी, खडेरी, असिना, हिमपात, हावाहुरी, जलवायु परिवर्तनको कारणले अतिवृष्टि, अनावृष्टि जस्ता विकराल समस्याहरु समयसमयमा आईपर्ने गरेका छन। जिल्लामा सबैभन्दा बढी क्षति वर्षा र पहिरोको कारणले हुने गरेको छ भने असिना, हिमपात, आगलागीका विपद्हरु पनि धेरै भएको पाइन्छ।

यस जिल्लामा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिबाट प्रत्येक वर्ष पीडितको पहिचान गरी क्षतिपूर्ति/ सहायता प्रदान गर्दै आइरहेको छ। आगलागी बाढी, पहिरो, भूकम्पबाट प्रभावित व्यक्ति, परिवारलाई ने.रे.सो. म्याग्दीले उद्धार तथा राहत सामग्री वितरण गर्दै आईरहेको छ। यस जिल्लाको इतिहासलाई हेर्दा २०४५ असोज ४ गते निस्कोट पहिरोले १०८ जना मानिसको मृत्यु हुनुका साथै करोडौ मूल्य बराबरको जनधनको क्षति भएको थियो। त्यस्तै कालीगण्डकी नदीमा समयसमयमा आउने पहिरोको कारण नदी थुनिई बनेको ढुंगा माटोको बाँध फुट्न गई आउने अकस्मात् बाढी (Flash Flood) का कारण जिल्ला सदरमुकाम बेनीबजार लगायत महत्वपूर्ण नदी किनाराका बस्ती तथा बजार क्षेत्र विपद्का दृष्टिकोणले अत्यन्त जोखिमयुक्त क्षेत्र मानिन्छन्। विगतको इतिहासलाई हेर्दा कालीगण्डकीमा २०४५, २०४६, २०५५ र २०७२ मा ठुलो बाढी आएको तथ्यांक पाईन्छ। साविक अर्मन गाविसमा २०५७ सालमा गएको पहिरोले ६ जनाको ज्यान लिनुका साथै पचासौ लाख बारबारको धनमाल क्षति हुन पुगेको थियो। त्यसै गरी पाखापानी रायखोरको पहिरो, कुइनेमंगले चौरखानीको पहिरो, हिस्तानको औंलमा २०४७ मा गएको पहिरो, रुमको अधिभारा पहिरो, कुइनेमा २०६७ सालमा गएको पहिरोले मानव बस्तीलाई असर पारेको थियो। वर्तमानमा पनि यी पहिरोहरुको उत्तिकै जोखिम रहेको छ। भकिम्ली तोराखेतको पहिरोले १७ घर विस्थापित भएका

छन् भने बगरफांटमा बस्ती जोखिममा परेको छ। त्यस्तै पाल्लेखेत ४ को बान्द्रेखाल्टी पहिरोले ४ घर विस्थापित भैसकेको र करीब ८० घर पहिरोको उच्च जोखिममा रहेका छन्, ओखरबोट ९ को जुकेपानीको पहिरोले ६ घर विस्थापित भएका र ८ र ९का करीब ११० घरधुरी पहिरोको उच्च जोखिममा रहेका छन् भने २०७२ जेष्ठ १० गते राम्चे ९ को काफलडाँडाको पहाड भूकम्पका कारण धाँजा फाटेर पहिरोको रुपमा भगवती २ बैसरीमा खस्दा २७ घरधुरीको घर, गोठ र करोडौंको भौतिक सम्पत्ति पहिरोले विनास गरेपनि २ दिन अघि प्र.जि.अ., प्र.ना.उ., जि.भू.सं.अ. समेतको टोलीले पहिरोग्रस्त स्थानमै पुगेर बैसरीबासीलाई सुरक्षित स्थानमा सार्ने सुझबुझपूर्ण निर्णयले कुनै मानवीय क्षति हुन पाएन। २०७२ सालमा नै धौलागिरीको मुना र मुदीमा गएको पहिरोबाट मुनामा १ जना र मुदीमा ५ जना गरी ६ जनाको बाढी र पहिरोका कारण अकालमै मृत्यु भयो र करोडौंको भौतिक क्षति हुन पुग्यो। जिल्लामा साना ठुला पहिरोले जिल्ला सदरमुकाम लगायतका बस्ती तथा बजार क्षेत्रलाई समय समयमा जोखिममा पारेको अवस्था रहेको छ। जिल्लामा हुने गरेका विपद्का घटनालाई गम्भीर रुपमा लिइ लेखाजोखा तथा यस सम्वन्धी तथ्याङक अध्यावधिक गर्न आवश्यक रहेको छ। अव्यवस्थित, छरिएका र बजार भन्दा धेरै टाढा बस्ती रहनु, समयमा सूचना प्राप्त नहुने हुँदा विपद् व्यवस्थापन कार्य छिटो र प्रभावकारी हुन सक्दैन। विपद् व्यवस्थापन कार्यमा सरोकारवालाहरुको बीच हुने आन्तरिक समन्वय र स्पष्ट जिम्मेवार निकायको अभाव खट्किएको प्रष्ट महशुस हुन्छ।

सडक दुर्घटना

विश्वव्यापी रूपमा प्रत्येक वर्ष सडक दुर्घटनाका कारण १३ लाखभन्दा बढी मानिसहरूको मृत्यु हुन्छ र ५ करोडभन्दा बढी घाइते हुन्छन्। लगभग ७०% मृत्यु विकासशील देशहरूमा हुन्छ र विश्वभर सडक दुर्घटनामा हुने ९०% मृत्यु कम आय भएका र मध्यम आय भएका देशहरूमा भएको सडक ट्राफिक दुर्घटना विश्वव्यापी मृत्युको आठौं ठूलो कारण बनेको छ। आर्थिक वर्ष २०१८/१९ मा १३,३६६ सडक दुर्घटना अभिलेखीकरण गरिएका छन् जसको परिणामस्वरूप नेपालमा २,७८९ जनाको मृत्यु, ४३७६ जना गम्भीर घाइते र १०,३६० जना सामान्य घाइते भएको तथ्यांक सार्बजनिक भएको छ।

यस जिल्लाको भौगोलिक अवस्था हिमाल र पहाड मिलेर बनेको छ। पहाडको तल्लो उचाइ ७९२ मिटर र हिमालको उच्चतम उचाई ८१६७ मिटर छ। २००० मिटर भन्दा कम उचाइ भएको क्षेत्रमा हिमपात हुँदैन भने , २००० देखि ४७०० मिटरको उचाईमा मौसमी हिमपात हुन्छ। त्यस्तै ४७०० देखि ५२०० मिटरमा एक/दुइ महिना बाहेक वर्षेनी पूर्ण हिमपात हुन्छ र ५२०० मिटर भन्दा माथिको उचाइमा स्थायी रुपमा पूर्ण हिमपात हुन्छ। उचाई विविधता र भौगर्भिक जटिलतामा सडक निर्माण गर्न ठुलो धनराशी खर्च हुन्छ साथै चुनौतीपूर्ण पनि हुन्छ। सडक पूर्वाधार निर्माणमा मात्र बजेट विनियोजन भई खर्च हुने हुँदा सडक सुरक्षा ओझेलमा परेको छ।

जिल्लाको राजमार्ग खण्ड सहितको प्रमुख सडक सञ्जाल लगभग ६४३.८९ किलोमिटर छ जुन चित्र १ मा देखाइएको छ। संघीय सरकारले लगभग ४०.६८ किलोमिटर कालोपत्र निर्माण गरेको छ, प्रदेश सरकारले केवल ३४.३० किलोमिटर कालोपत्र निर्माण गरेको छ र बाँकी सडकहरू अझै पनि ग्राभेल/माटे अवस्थामा छन्। ग्रामीण घरहरू पहाडको टुप्पोमा अवस्थित छन्। म्याग्दी जिल्लामा ग्रामीण सडक यातायातले ग्रामीण भेगका यात्रुहरूका लागि जिल्ला सदरमुकाम र ग्रामीण क्षेत्रलाई जोड्ने साथै बजारबाट गाउँमा सामान ढुवानी गर्न महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्छ। सवारी सडक डिजाइन गति, ग्रेडियन्ट, रोकिने ठाउँको दूरी, सडकको चौडाइ, चालकको उमेर, अत्यधिक गति, चालकको ड्राइभिङको अनुभव, र दैनिक र रात्री ड्राइभिङ समयावधि जस्ता सडक दुर्घटनाका कारकहरू हुन्।

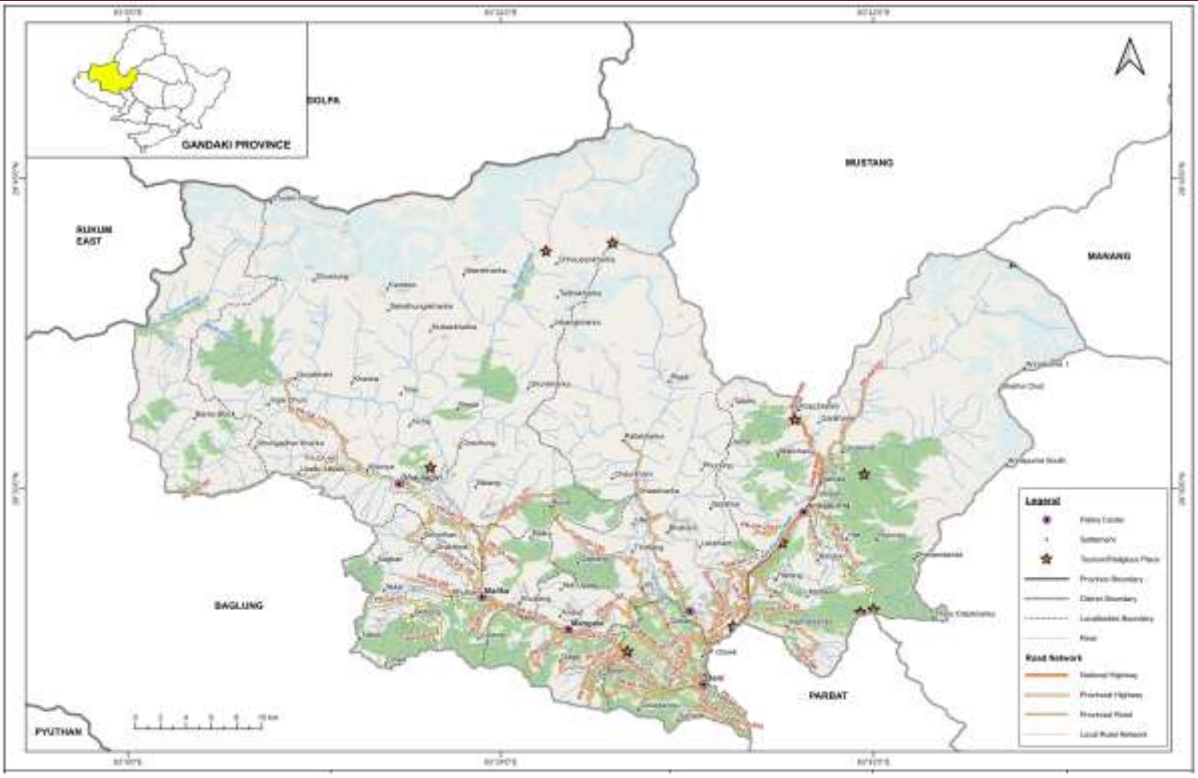

चित्रः जिल्ला भित्रको सडक संजाल

सन १९७१ देखि २००८ सम्म ३७ वर्षको तथ्याङक हेर्दा यस जिल्लामा २२५ जनाको मृत्यु, ४०३ जना विपद्को कारणबाट अंगभंग भएको देखिन्छ भने १८०३६ जनसंख्या विपद्बाट प्रभावित भएको पाइन्छ। त्यसै गरी भवनको क्षतिलाई हेर्दा २६४ वटा भवन पूर्ण क्षति र १२८ आंशिक रुपमा क्षति भएको देखिन्छ। जसलाई तलको तालिकामा देखाईएको छ।त्यस्तै म्याग्दी जिल्लाका खराब सडकहरूको कारण, चालक र गाडीको अवस्थाको कारणले सडक दुर्घटना पनि एक विपद्को रुपमा देखिएको छ। हालका तीन वर्ष भित्र जिल्ला भित्र ३० जनाको मृत्यु र ६९ जना घाइते भएका छन्। मृत्यु र घाइतेको संख्या हेर्दा यो तथ्यांकले सडक दुर्घटना प्रकोपको रुपमा भबिस्यमा आउने देखिन्छ।

मुख्य विपद्का घटनाहरु

क्र. स.	विपद्को किसिम	स्थान	मिति		क्षतिको विवरण
			साल	**महिना**	
१	पहिरो	निस्कोट	२०४५ असोज ४ गते	असोज	१०८ जनाको मृत्यू र करौडौको क्षति
२	पहिरो	हिस्तान औलामा	२०४७		एकीन नभएको
३	पहिरो	तत्कालीन अर्मन गा.वि.स.	२०५७		६ जनाको ज्यान ५० औ लाख लाख क्षति
४	पहिरो	भकिम्लीको तराखेत			१७ घर विस्थापित

५	पहिरो	पाल्लेखेत ४			४ घर विस्थापित ८० घर वस्ती जोखीम
६	पहिरो	कुईने	२०६७		
७	पहिरो	जुकेपानी			६ घर विस्थापित ११० घर उच्च जोखीममा
८	पहिरो	वैसरी	२०७२		२७ घरधुरीको घर, गोठ क्षति
९	पहिरो	मुनाको मेधौलीगिरी	२०७२		६ जनाको मृत्यू
१०	पहिरो	कोट गांउ	२०७७		
११	पहिरो	वगर फांट	२०७६		
१२	पहिरो	धवलागिरी गा.पा.मराङ राम्चे	२०७७		११ जनाको मृत्यू ,
१३	पहिरो	धवलागिरी गा.पा.मराङ रिख	२०७७		७ जनाको मृत्यू
१४	पहिरो	धवलागिरी गा.पा .कल्लेनी	२०७७		१ जनाको मृत्यू
१५	पहिरो	मालिका गा.पा .विम	२०७७		८ जनाको मृत्यू
१३	पहिरो	मंगला गा.पा .अर्मन	२०७७		
१४	पहिरो	रघुगंगा गा.पा .ठाडाखानी	२०७७		१ जनाको मृत्यू
१५	पहिरो	पाल्लेखेत	२०७७		
१६	पहिरो	रुप्से	२०७७		
१७	पहिरो	मालिका गा. पा. वडा नं. ०२ रूम	२०७९।०४।१७		५ जना मृत्यु
१८	पहिरो	मालिका गा. पा. २ फुलबाङ	२०८०।०६।०८		१ जना मृत्यु
१९	पहिरो	धवालगिरी गा. पा. ०७ आरखोला	२०८१।०३।२८		२ जना मृत्यु
२०	पहिरो	मालिका गा. पा. ३ लुप्सीपार	२०८२।०३।२५		२ जना मृत्यु
२१	पहिरो	अन्नपूर्ण गा. पा. ०४ गाडपार	२०८२।०३।३२		१जना मृत्यु

यस जिल्लामा अधिकांश घर गोठहरु कच्ची भएको, काठ, ढुङ्गा, खरबाट बनाईएका हुनाले आगलागीको विपद् पनि उच्च रहेको देखिन्छ। बाटोको दायाँ बाँयाँ ठुला ठुला भीर पहराहरु रहेको कारणले ढुङ्गाहरु खस्ने तथा मानिसहरु आवतजावत गर्नमा पनि कठिनाई भएको देखिन्छ। वर्षाको समयमा त झन् एउटा गाउँबाट अर्को गाउँमा पुग्न निकै कठिन हुने गर्दछ। बर्षेनी बाटोघाटो, पुल पुलेसा लगायतका संरचनाहरु क्षति हुने गरे पनि त्यसको आधिकारिक तथ्यांक जिल्लामा रेकर्ड भएको देखिन्न। जिल्ला प्रहरी कार्यालयको तथ्यांक अनुसार वर्षा, आगलागी, पहिरो, चटयाङ, हिमपात, असिना आदिबाट विगत १० वर्षमा क्षतिको विवरण यस प्रकार रहेको छ।

१.४.१ विपद्को आधारमा विपद् जोखिमको विश्लेषण

जिल्ला प्रहरी कार्यालय, म्याग्दीबाट प्राप्त विवरण अनुसार राहत सामाग्रीको आधारमा विगत १६ वर्षको तथ्यांकलाई विश्लेषण गर्दा यस जिल्लामा बढी जनसंख्या तथा परिवार बाढी, पहिरोको कारणबाट प्रभावित भएको देखिन्छ। त्यसै

गरि दोस्रो विपद्को रुपमा आगलागी रहेको छ। हावाहुरी तेस्रो विपद्को रुपमा रहेको छ भने चट्याङ र हिमपात पनि विपद्को रुपमा देखिन्छ।। तथ्यांक अनुसार वर्षा, आगलागी, पहिरो, चट्याङ, हिमपात, असिना आदिबाट विगत १० वर्षमा क्षतिको विवरण यस प्रकार छ।

आ.व.	बाढी, पहिरोबाट प्रभावित घर	आगलागी प्रभावित घर	हावाहुरी प्रभावित घर	चट्याङ प्रभावित घर	हिमपात प्रभावित घर	भूकम्प प्रभावित घर	जम्मा प्रभावित घर	मृत्यु संख्या
२०६३।०६४	१४	१८	५४	१	५	५	८७	२
२०६४।०६५	६	१६	५	५	५	५	२२	१
२०६५।०६६	२६	२७	५	५	५	५	५३	१
२०६६।०६७	७	१३	२	१	५	५	२३	२
२०६७।०७८	२३	२६	४७	१	१	५	९८	३
२०६८।०६९	१९	१२	५	१	५	५	३२	१
२०६९।०७०	२५	१४	५	५	५	५	३९	५
२०७०।०७१	१५	१२	५	१	५	५	२८	४
२०७१।०७२	५२	१४	१०	१	५	१	७८	११
२०७२।०७३	२	१८	५	१	१	५	२२	४
२०७३।०७४	५१	११	२२	-	-	-	८४	४
२०७४।०७५	२०	१६	२	-	-	-	३८	१
२०७५।०७६	२०	६	-	-	-	-	२६	१
२०७६।०७७	११	१२	१०	-	-	-	३३	५
२०७७।०७८	६४८	५	०	०	०	०	६५३	४
२०७८।०७९	३३	१५	०	२	१	०	५१	६
२०८०।०८१	४६	१८	२	०	०	०	६६	१२
२०८१।०८२	१६	१३	१	०	०	२	३२	८
जम्मा	**१०३४**	**२६६**	**१८०**	**२४**	**४३**	**४८**	**१४६५**	**७५**

स्रोत जिल्ला प्रहरी कार्यालय, म्याग्दीबाट

विगतका विपद्जन्य कारणबाट भएका मानवीय भौतिक क्षतिको अवस्था र मुख्य विपद्हरुको अवस्थिति हेर्दा यो जिल्ला विपद् जोखिमको संकटासन्न अवस्थामा रहेको छ। विगतको अवस्थालाई हेर्दा भविष्यमा आउने संकटपूर्ण विपद् र क्रमिक रुपमा बढ्दै गएको प्राकृतिक सम्पदाको अव्यवस्थित उपभोग, जटिल भौगोलिक र भौगर्भिक अवस्थाको

कारणले अत्यधिक भूस्लखनको सम्भावना रहेको अवस्था तथा जलवायू परिवर्तनका कारण यहाँका नागरिकहरु विपद्को जोखिममा रहेका छन् र कुनै पनि स्थानीय तहलाई विपद् जोखिममुक्त भन्न सकिने अवस्था छैन।

१.४.२ विपद् सम्बन्धी विवरण

विपद् सम्बन्धि विवरण आ.व.०७८/०७९

दैबि प्रकोपको प्रकृति	मानिस			चौपाया		भौतिक क्षति			जम्मा क्षति
	मृत्यु	घाईते	बेपत्ता	मृत्यु	घाईते	घर	गोठ	अन्य	
वर्षा, बाढी, पहिरो	०	४	२	५	०	२८	१	३०० मि. खानेपानी पाईप	क्षतिको रकम नखुलेको
आगोलागी	३	२							क्षतिको रकम नखुलेको
चटयाङ्ग	०	३	०	०	०	०	०	०	क्षतिको रकम नखुलेको
हावा-हुरी	०	०	०	०	०	०	०	०	क्षतिको रकम नखुलेको
करेन्ट	१	०	०	०	०	०	०	०	क्षतिको रकम नखुलेको
हिउँपहिरो/लेक लागी	२	०	०	०	०	०	०	०	-
जनावर आक्रमण	०	०	०	०	०	०	०	०	-
जम्मा	**६**	**९**	**२**	**५**	**०**	**२८**	**१**	**३०० मि. खानेपानी पाईप**	

आ.व. २०७८/०७९ (२०७८ श्रावण देखि हाल सम्मको) मृतक,घाईते,बेपत्ता,पुर्ण तथा आंशिक क्षति विवरण

सि. नं.	पालिका	मानिस			पशुचौपाया			घर				गोठ		विद्यालय/सरकारी भवन					अन्य (पुल,फर्निचर, ज.वि., फर्म...)	कै.
		मृत्यु	घाईते	बेपत्ता	मृत्यु	घाईते	बेपत्ता	पूर्ण	आंशिक	उच्च	जोखिम	पूर्ण	आंशिक	पूर्ण	आंशिक	उच्च	जोखिम	पूर्ण	आंशिक	
१	बेनी न.पा.	०	३	०	२	०	०	१२	८	१०	१	२	०	०	०	०	०	०	०	
२	धवलागिरी	१	०	०	०	०	०	८	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	
३	मालिका	३	१	०	०	०	०	१	०	०	६	०	०	०	०	०	०	०	०	
४	मंगला	०	३	०	१	०	०	३	०	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
५	रघुगंगा	०	२	०	७५२	०	०	१	१	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	७५० पंक्षी कुखुरा
६	अन्नपुर्ण	१	०	२	०	२	०	३	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	
जम्मा		५	९	२	७५५	२	०	२८	१०	१४	७	३	१	०	०	०	०	१	०	

आ.व. २०७९/०८० को मानिस, चौपाया मृत्यू,घाईते,बेपत्ता र भौतिक संरचना पुर्ण तथा आंशिक क्षति विवरण

सि.नं.	पालिका	मानिस			पशुचौपाया			घर				गोठ		विद्यालय/सरकारी भवन				अन्य (पुल,फर्निचर, ज.वि., फर्म...		कै.
		मृत्यु	घाईते	बेपत्ता	मृत्यु	घाईते	बेपत्ता	पूर्ण	आंशिक	उच्च जोखिम	जोखिम	पूर्ण	आंशिक	पूर्ण	आंशिक	उच्च जोखिम	जोखिम	पूर्ण	आंशिक	
१	बेनी न.पा.	३	३	०	१	४	०	९	१९	९	१	५	२	०	१	०	०	८	८	
२	धवलागिरी	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	
३	मालिका	५	६	०	३	७	०	४	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	
४	मंगला	१	२	०	३	२	०	९	१	०	०	३	०	०	०	०	०	११	०	
५	रघुगंगा	३	३	०	०	०	०	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	१	
६	अन्नपुर्ण	१	३	०	७२	४	०	४	०	०	०	२	०	१	०	०	०	३	०	
जम्मा		१४	१७	०	७९	१७	०	२९	२०	९	२	११	२	१	१	०	०	२४	१०	

आ.व. २०८०/०८१ को मानिस,चौपाया मृत्यू,घाईते,बेपत्ता र भौतिक संरचना पुर्ण तथा आंशिक क्षति विवरण

सि. नं.	पालिका	मानिस			पशुचौपाया			घर				गोठ		विद्यालय/सरकारी भवन				अन्य (पुल,फर्निचर, ज.वि., फर्म...		अनुमानित क्षति रकम (हजारमा)	कै.
		मृत्यु	घाईते	बेपत्ता	मृत्यु	घाईते	बेपत्ता	पूर्ण	आंशिक	उच्च जोखिम	जोखिम	पूर्ण	आंशिक	पूर्ण	आंशिक	उच्च जोखिम	जोखिम	पूर्ण	आंशिक		
१	बेनी न.पा.	०	३	०	०	०	०	१	५	६	०	४	०	०	०	०	२	४	६	०	
२	धवलागिरी	२	२	०	०	०	०	५	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१०००	
३	मालिका	४	५	०	१२	२	०	६	२	०	०	६	०	०	०	०	०	०	१	१४९२३.५	
४	मंगला	०	१	०	१५	१	०	७	३	६	०	४	०	०	०	०	०	०	२	६५५०.३	
५	रघुगंगा	६	१०	०	३७	३	०	६	२	४	५	४	०	१	०	०	०	३	०	३२५०	
६	अन्नपुर्ण	०	५	०	२	१	०	६	३	०	२६	२	०	०	१	०	०	०	३	१६४०	
जम्मा		१२	२६	०	६६	७	०	३१	१६	१६	३१	२०	०	१	१	०	२	७	१२	२७३६३.८	

आ.व. ०८०/०८१ (२०८० श्रावण देखि हाल सम्मको) शिर्षकगत क्षतिको विवरण

सि.नं.	पालिका	मानिस			पशुचौपाया			घर				गोठ		विद्यालय/सरकारी भवन				अन्य (पुल,फर्निचर,ज.वि., फर्म...		अनुमानित क्षति रकम (हजारमा)	कै.
		मृत्यु	घाईते	बेपत्ता	मृत्यु	घाईते	बेपत्ता	पूर्ण	आंशिक	उच्च जोखिम	जोखिम	पूर्ण	आंशिक	पूर्ण	आंशिक	उच्च जोखिम	जोखिम	पूर्ण	आंशिक		
१	पहिरो	४	४	०	४३	०	०	९	२	१०	२५	५	०	०	०	०	०	१	३	४०४०	
२	बाढी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	
३	आगलागी	१	२	०	१९	६	०	१४	४	०	०	१३	०	०	०	०	०	६	७	११४२३.८	
४	चटयाङ	०	४	०	३	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	८३००	
५	करेन्ट	३	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
६	हावाहुरी	०	०	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
६	अन्य	४	१२	०	१	१	०	७	८	६	६	२	०	१	१	०	२	०	१	३६००	
जम्मा		१२	२६	०	६६	७	०	३१	१६	१६	३१	२०	०	१	१	०	२	७	१२	२७३६३.८	

आ.व. ०८१।०८२ (२०८१ श्रावण देखि हाल सम्मको) मृतक,घाईते,बेपत्ता,पुर्ण तथा आंशिक क्षतिको विवरण

सि.नं.	पालिका	मानिस			पशुचौपाया			घर				गोठ		विद्यालय/सरकारी भवन				अन्य (पुल,फर्निचर,ज.वि., फर्म...		अनुमानित क्षति रकम	कै.
		मृत्यु	घाईते	बेपत्ता	मृत्यु	घाईते	बेपत्ता	पूर्ण	आंशिक	उच्च	जोखिम	पूर्ण	आंशिक	पूर्ण	आंशिक	उच्च	जोखिम	पूर्ण	आंशिक		
१	बेनी न.पा.	०	१	०	३	०	१२	३	१५	२	९	१	०	०	०	०	०	०	१३	८००००००	
२	धवलागिरी	२	४	०	१	०	०	०	१	०	०	०	१	०	०	०	०	१	१	०	
३	मालिका	२	०	०	०	०	०	३	१	०	०	१	०	०	०	०	०	१	०	८४००००	
४	मंगला	१	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
५	रघुगंगा	०	३	०	९	३	०	३	१	१	७	१	२	०	०	०	०	०	१	१५००००	
६	अन्नपुर्ण	३	०	२	११००	०	०	४	१	०	३	२	१	०	०	०	०	०	२	२०८५००००	
जम्मा		८	८	२	१११३	३	१२	१३	२०	३	१९	५	४	०	०	०	०	२	१७	११०७५०००	

आ.व. ०८१।०८२ (२०८१ श्रावण देखि हाल सम्मको) शिर्षकगत क्षतिको विवरण

सि. नं.	प्रकोप को प्रकार	मानिस			पशुचौपाया			घर				गोठ		विद्यालय/सरकारी भवन				अन्य (पुल,फर्निचर,ज.वि., फर्म...		अनुमानित क्षति रकम	कै.
		मृत्यु	घाइते	बेपत्ता	मृत्यु	घाइते	बेपत्ता	पूर्ण	आंशिक	उच्च	जोखिम	पूर्ण	आंशिक	पूर्ण	आंशिक	उच्च	जोखिम	पूर्ण	आंशिक		
१	पहिरो	५	१	२	११० ०	०	०	१	०	२	५	२	१	०	०	०	०	०	३	१२०००० ०	
२	बाढी	०	०	०	३	०	१२	०	५	०	३	०	०	०	०	०	०	१	५	०	
३	आगलागी	१	२	०	७	३	०	७	६	०	०	३	१	०	०	०	०	०	९	९८७५०० ०	
४	चट्याङ	०	२	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	
५	करेन्ट	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
६	हावाहुरी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
६	अन्य	१	३	०	२	०	०	५	९	१	११	०	२	०	०	०	०	०	०	०	
जम्मा		८	८	२	१११ ३	३	१२	१३	२०	३	१९	५	४	०	०	०	०	२	१७	११०७५० ००	

सडक दुर्घटना

म्याग्दी जिल्लाका खराब सडकहरूको कारण, चालक र गाडीको अवस्थाको कारणले सडक दुर्घटना पनि जनधनको क्षतिको कारण बनेको छ। हालका तीन वर्ष भित्र जिल्ला भित्र ३० जनाको मृत्यु र ६९ जना घाइते भएका छन् हालै तीन वर्ष भित्र ३० जनाको मृत्यु र ६९ जना घाइते भएका छन् जुन तालिकामा देखाइएको छ। मृत्यु र घाइतेको संख्या हेर्दा यो तथ्यांक डरलाग्दो तरिकाले बढेको देखिन्छ।

आ.व. २०८२/८३ को मृत्यू घाईते क्षति विवरण

सि.नं.	सवारी किसिम	दुर्घटना मिति	दुर्घटनास्थल	दुर्घटना भएको सडकको नाम	मृत्यू संख्या	घाइते संख्या	दुर्घटनाको कारण
१	बलेरो जीप	२०८२।०४।२८ गते अ१५ .:४५ बजे	जिल्ला म्याग्दी मालिका गा५ .पा. ठुलो ढाटर	(रुन्म-दरबाङ) कच्ची सडक खण्ड	१	३	अनियन्त्रित भई
२	स्कुटर	२०८२।०४।२४ गते	जिल्ला म्याग्दी वेनी नगरपालिका वडा नम्बर ८ डल्लेपिपल	बेनीमोमसोम - सडक खण्ड	-	१	रोक्ने क्रममा आफै अनियन्त्रित भई
३	मो.सा.	२०८२।०५।०७ गते अ११ .:५५ बजे	जिल्ला म्याग्दी बेनि न२ हाडेभिर.पा.	(बागलुङ-बेनि) पक्की सडक खण्ड	१	-	खेलि रहेको बच्चालाई ठक्कर दिई।
४	स्कुटर	२०८२।०५।१४ गते अ०१ .:०० बजे	जिल्ला म्याग्दी बनी न७ .वडा नं.पा. महारानीथान	बेनी दरवाङ सडक खण्डमा	-	२	रोकि राखेको ट्याक्सीमा ठोकिन गई।
५	डिमेक्स (हाईलक्स) पिक अप	२०८२।०५।२१ गते अ१९ .:५० बजे	जिल्ला म्याग्दी बेनि न०८ .वडा नं .पा. पुरानो रोड, गणेश टोल	बेनि भित्री) पक्की (बजार सडक खण्ड	१	-	बाटो क्रस गर्ने क्रममा अचानक सवारीमा ठोक्किन गई।
६	पिकअप जीप	२०८२।०६।२२ गते अ१२ .:३५ बजे	जिल्ला म्याग्दी बेनि न०९ .वडा नं .पा. तुसारेपानी	बेनी) (तुसारेपानी कच्ची सडक खण्ड	-	३	अचानक ब्रेक फेल भई।

७	EV भ्यान र मो.सा.	२०८२।०७।०९ गते अ१० .:०० बजे	(जोमसोम - बेनी) पक्की सडक खण्ड	- बेनी) (जोमसोम पक्की सडक खण्ड	-	३	एक आपसमा ठक्कर खाई
८	मो.सा.	२०८२।०७।२४ गते अ२० .:०० बजे	जिल्ला म्याग्दी मंगला गावडा .पा. ०२ सिम .नं	बेनी दरवाङ सडक खण्डमा	-	१	पैदल यात्रीलाई ठक्कर दिई
९	बस	२०८२।०८।०३ गते अ११ .:३० बजे	जिल्ला म्याग्दी बेनी न०८ .वडा नं .पा. जलेश्वर	बेनी जोमसोम पक्की सडक खण्ड	-	१	पैदल यात्रीलाई ठक्कर दिई
१०	ट्रक	२०८२।०८।१५ गते अ०२ .:३० बजे	जिल्ला म्याग्दी बेनी न०४ .वडा नं .पा. सिंगा	बेनी दरवाङ कच्ची सडक खण्ड	-	१	अनियन्त्रित भई म्याग्दी खोलामा खसि
११	मो.सा.	२०८२।०८।२० गते अ२२ .:३० बजे	जिल्ला म्याग्दी बेनी न .वडा नं .पा. ०९ नेप्टेचौर	बेनी पाखापानी कच्ची सडक खण्ड	-	१	मोरोक्ने .सा. क्रममा पल्टन गई।
१२	ट्याक्सी	२०८२।०८।२० गते अ२१ .:०० बजे	जिल्ला म्याग्दी बेनी मंगला गावडा .पा. ०३ रणवाङ .नं स्थित म्याग्दी खोला	बेनी दरबाङ पक्की सडक खण्ड	१	-	सडकबाट म्याग्दी खोलामा खसि
१३	मो.सा.	२०८२।०९।२८ गते अ१० .:४० बजे	जिम्यादी बेनी . ०४ सिंगा.पा.न	बेनी दरवाङ पक्की सडक खण्ड	-	१	बच्चालाई ठक्कर दिई
१४	बोलेरो पिकअप जिप	२०८२।१०।२९ गते अं१२.;०० बजे	जिम्याग्दी . ४ .पा.धवलागिरी गा केराबारी	बेनी नाउरा कच्ची सडक खण्ड	-	५	अनियन्त्रित भई सडकबाट तल खस्न गई।
१५	स्काभेटर	२०८३।०१।१८ गते अं१५.:२० बजे	जिम्याग्दी . .पा.रघुगंगा गा १ भिर्जरा .वडा नं पहरा	भिर्जरा देखि भजने जाने नयाँ कच्ची सडक खण्ड	१	-	सडक खन्ने क्रममा पहिरो खसि।

१६	लोडर मेसिन	२०८३।०१।१३ गते अं२३.;४० बजे	म्याग्दी धौलागिरि गापा ४ छहरी.	-	१	-	मर्मत गर्ने क्रममा सडकबाट तल खसि
		जम्मा			६	२२	

आ.व. २०८१/८२ को मृत्यू,घाईते क्षति विवरण

सि.नं.	**सवारी किसिम**	**दुर्घटना मिति**	**दुर्घटनास्थल**	**दुर्घटना भएको सडकको नाम**	**मृत्यू संख्या**	**घाइते संख्या**	**दुर्घटनाको कारण**
१	ट्याक्टर	२०८१।०४।१७ गते अं. १९५० बजे:	जिल्ला म्याग्दी रघुगंगा गा७ .पा. गौंडामुनी	चिमखोला ग्रामिण कच्ची सडक खण्ड	१	-	सडकबाट तल खसि
२	बस	२०८१।०५।०४ गते अं. १३५० बजे:	जिल्ला म्याग्दी रघुगंगा गा .पा. ०२ उपल्लो बैसरी	बेनीजोमसोम - सडक खण्ड	-	२	सडक माथिबाट ढुङ्गा खसि
३	बस	२०८१।०५।१० गते अं३० बजे:१७.	जिल्ला म्याग्दी बनी न०६ .पा.	बेनीजोमसोम - सडक खण्ड	-	१	सडकको साइडमा ठक्कर खाई पल्टिन गई
४	मो.सा.	२०८१।०७।०५ गते अं३० बजे:१७.	जिल्ला म्याग्दी रघुगंगा गा .पा. ०२ मैदान	बेगबेनी कच्ची - सडक खण्ड	-	१	पैदल यात्रीलाई ठक्कर दिई।
५	मो.सा.	२०८१।०९।०७ गते अं१० बजे:१३.	जिल्ला म्याग्दी बेनापा ७ न्यरोड स्थित बिरेन्द्रचोक	बजार सडक खण्ड	-	१	पैदल यात्रीलाई ठक्कर दिई।
६	टिप्पर	२०८१।०९।११ गते अं०० बजे:०२.	जिल्ला म्याग्दी रघुगंगा गा३ .पा. पिप्ले	हाइड्रोको कच्ची सडक	२	-	मोडमा मोड्ने क्रममा सडकबाट तल सखि

७	बोलेरो जीप	२०८१।१०।०५ गते ०१.०० बजे	जिल्ला म्याग्दी बेनापा ६ जरबुट्टा	बेनीजरबुटा - कच्ची सडक	१	-	घुमाउने क्रममा पल्टन गई।
८	टिप्पर र मो.सा.	२०८१।१०।१२ गते १९.२० बजे	जिल्ला म्याग्दी बेनपा ६ चुत्रेनी	बेनी दरबाङ सडक	१	१	एक आपसमा ठक्कर खाई मृत्यु
९	भ्यान	२०८१।११।१४ गते १२.०० बजे	जिल्ला म्याग्दी अन्नपुर्ण गा .पा. ०३ जलथले	बेनी जोमसोम सडकखण्ड	१	३	सडकबाट तल खसि
१०	सिमेन्ट घोल्ने मिलर गाडी	२०८१।११।२९ गते २१.३० बजे	जिल्ला म्याग्दी रघुगंगा गा .पा. ०४ बुक्ला स्थितमा राहुघाट हाईड्रोपावर	हाइड्रोको कच्चीबाट	१	-	व्याक गर्ने क्रममा सडकबाट तल खस्न गई
११	जीप	२०८१।१२।०६ गते ०७.०० बजे	जिल्ला म्याग्दी मालिक गा .पा. ०४ सुङग्रे पानी	ग्रामीण कच्ची सडक	१	३	अनियन्त्रित भई सडकबाट तल खसि
१२	ट्याक्टर	२०८१।१२।०७ गते १८.०० बजे	जिल्ला म्याग्दि धौलागिरी गा .पा. ०२ पाखापानी	गुर्जा लुलाङ कच्ची सडकखण्ड	२	३	अनियन्त्रित भई सडक भन्दा मुनि खोचमा खसि
१३	बस	२०८१।१२।२९ गते २२.०० बजे	जिल्ला म्याग्दि बेनी नव गलेश्वर .पा.	भित्रि सडकखण्ड	१	-	बसको झ्याबाट टाउको निकाल्ने क्रममा गेटमा ठोकिन गइ।
१४	ट्याक्टर	२०८२।०१।०१ गते २०.०० बजे	जिल्ला म्याग्दि बे६ चुत्रेनी .पा.न.	बेनी दरबाङ सडकखण्ड	-	१	पैदल यात्रीलाई ठक्कर दिई।
१५	मो.सा.	२०८२।०१।२९ गते ०९.१५ बजे	जिल्ला म्याग्दि अन्नपुर्ण गा३ .पा. दाना	बेनी जोमसोम सडकखण्ड	-	१	एक आपसमा ठक्कर खाई
१६	स्काभेटर	२०८२।०२।१३ गते ०९.०० बजे	जिल्ला म्याग्दि धौलागिरी गा .पा. ३ दरखोला	कुनोटो देखि सोबाङ जोड्नलाई खन्दै	१	-	सुख्खा पहिरो खसि स्काभेट पुरिई

				गरेको कच्ची सडक।			
१७	ट्याक्सी	२०८२।०३।१३ गते अं३० बजे:२५.	जिल्ला म्याग्दी बेनी न६ डम्मरा .पा.	बेनी दरबाङ सडकखण्ड	-	२	अनियन्त्रित भई ढुङ्गामा ठोकिन गई।
जम्मा					१२	१९	

आ.व. २०८०/८१ को मृत्यू,घाईते क्षति विवरण

सि.नं.	सवारी किसिम	दुर्घटना मिति	दुर्घटनास्थल	दुर्घटना भएको सडकको नाम	मृत्यू संख्या	घाइते संख्या	दुर्घटनाको कारण
१	बोलेरो जीप	२०८०।०४।०२ गते अं३० बजे:११ .	जिल्ला म्याग्दी बेनी न८ .पा. कालिपुल	बेनीजोमसोम - सडक खण्ड	-	१	सवारी व्याग गर्ने क्रममा
२	मो.सा.	२०८०।०४।२० गते अं१० बजे:१२ .	जिल्ला म्याग्दी बेनी न०८ .पा. क्याम्पस चोक	बजार सडक	-	१	पैदल यात्रीलाई ठक्कर दिई।
३	बोलेरो जीप	२०८०।०४।२४ गते अं१० बजे:१८ .	जिल्ला म्याग्दी रघुगंगा गापा . ०३ बैसरी	बेनी जोमसोम सडक खण्ड	१	-	सडक माथीबाट ढुङ्गा खसि।
४	बोलेरो जीप	२०८०।०४।२५ गते अं३० बजे:०९ .	जिल्ला म्याग्दी अन्नपुर्ण गा६ .पा. ईनार	ग्रामीण सडक खण्ड	-	१	अचानक ब्रेक फेल भई भित्तामा ठोकिन गई
५	स्कुटर	२०८०।०४।३० गते अं४५ बजे:१६ .	जिल्ला म्याग्दी बेनी न१ .पा. रत्नेचौर	बेनीबाग्लुङ - सडक खण्ड	-	१	आफै अनियन्त्रित भई पल्टिन जादाँ
६	मो.सा.	२०८०।०५।१८ गते अं ००:२२ .बजे	जिल्ला म्याग्दी बेनी न२ .पा. गौश्वारा	गौश्वरा बाग्लुङ कच्ची सडक खण्ड।	-	१	आफै अनियन्त्रित भई पल्टिन जादाँ

७	ट्याक्टर	२०८०।०५।२० गते अं३० बजे:०९.	जिल्ला म्याग्दी मालिका गा .पा. ६ गोजा	दरवाङ बिम ग्रामिण कच्ची सडक खण्ड	१	-	ट्याक्टर सडक देखी अं२० . मिटरतल म्याग्दी खोलामा खसि
८	ट्याक्टर	२०८०।०५।२३ गते अं१५ बजे:१७.	जिल्ला म्याग्दी बेनि न०४ .पा. सिंगा शाहुकोटा टोल	बाजगरा सिंगा ग्रामिण कच्ची सडक खण्ड	-	१	सडक देखी अं . ३० मिटर तल खसी
९	मो.सा.	२०८०।०७।२३ गते अं३५ बजे:१७.	जिल्ला म्याग्दी अन्नपुर्ण गा ३ .पा. दाना काभ्रेभिर	बेनी जोमसोम सडक खण्ड	१	-	सडक बाट अं . ६० मिटर तल खस्न गई
१०	मो.सा.	२०८०।०९।०२ गते अं०० बजे:२१.	जिल्ला म्याग्दी अन्नपुर्ण गा२ .पा. भुरूङतातोपानी	बेनी जोमसोम सडक खण्ड	१	-	नखुलेको।
११	मो.सा.	२०८०।०९।०९ गते अं३० बजे:१६.	जिम्याग्दी बेनी . .पा.न ०८ डल्लेपिपल	बेनी जोमसोम सडक खण्ड	-	२	अनियन्त्रित भई
१२	ट्याक्टर	२०८०।०९।१३ गते अं१० बजे:१९.	जिम्याग्दी . ५ .पा.रघुगंगा गा टोड्के	ग्रमिण कच्ची सडक खण्ड	-	२	ट्याक्टरको ढाला पल्टन गई।
१३	माइक्रो बस र मो.सा.	२०८०।०९।१७ गते अं०० बजे:१६.	जि म्यादी बेनी . न२ .पा.	बेनीबाग्लुङ - सडक खण्ड	-	२	एक आपसमा ठक्कर खाई
१४	स्कारपीओ भ्यान	२०८०।१०।०२ गते अं०० बजे:११ .	जिल्ला म्याग्दी बेनी न०६ .पा. चुत्रेनी	बेनीदरबाङ - सडक खण्ड	-	१	पैदल यात्रीलाई ठक्कर दिदा।
१५	मोर .सा. जीप	२०८०।१२।०४ गते अं५० बजे:०९.	जिल्ला म्याग्दी बेनी न७ .पा. महारानी थान	बेनी अर्थुङ्गे ग्रामिण पक्कि सडक खण्ड	-	२	एक आपसमा ठक्कर खाई

१६	जीप	२०८०।१२।०४ गते अं३० बजे:२३ .	जिल्ला म्यागदी अन्नपूर्ण गा५ .पा. नेपाने	बेनीघोरेपानी - कच्ची सडक खण्ड	२	-	सडक देखी अं . २०० मिटर तल खस्न गई
१७	बस	२०८०।१२।२३ गते अं .१६०० बजे:	जिल्ला म्यागदी बेनी नगरपालिका वडा न ९ जलेश्वर	बेनी जोमसोम सडक खण्ड	-	९	चालकले नियन्त्रण गुमाउदा।
१८	टिप्पर	२०८१।०१।०८ गते अं०० बजे:१० .	जिल्ला म्यागदी रघुगंगा गा७ .पा. गैराबारी	घुमाउनेताल चिमखोला ग्रामिण कच्ची सडक खण्ड	३	-	सडक देखी अं . १००मिटर तल खस्न गई
१९	ट्याक्टर	२०८१।०२।०२ गते अं०० बजे:१७.	जिल्ला म्यागदी बेनी न३ .पा. भकिम्लि	गया बन डाडाखेत ग्रामिण कच्ची सडक खण्ड	-	४	चालकले नियन्त्रण गुमाई सडक बाट अं २५० मिटर तल खस्न जादा
२०	स्काभेटर	२०८१।०२।१० गते अं०० बजे:१३.	जिल्ला म्यागदी धवलागिरी गा .पा. २ मरेनी	मुना ढोरपाटन निर्माणाधिन ग्रामिण कच्ची सडक खण्ड	१	-	स्काभेटरले बाटो खन्ने क्रममा ढुङ्गा खसि
२१	जीप	२०८१।०२।२६ गते अं१० ब:०१.	जिल्ला म्यागदी रघुगंगा गा५ .पा. भालटोके पाखा	बेनी टोड्के ग्रामिण कच्ची सडक खण्ड	१	-	सडकमा चिप्लिएर पल्टिन जाँदा।
२२	ट्याक्टर	२०८१।०३।१६ गते अं५० :०९ . बजे	जिल्ला म्यागदी धवलागिरी गा०४ शिवाङ .पा. खारा	दरवाङ नाउरा ग्रामिण कच्ची सडक खण्ड	१	-	चालकले नियन्त्रण गुमाई सडक बाट अं ३००० मिटर तल खस्न जादा
जम्मा					१२	२८	

परिच्छेद २

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य तथा अपेक्षित नतिजा

२.१ विपद् पूर्वतयारी कार्ययोजनाको उद्देश्य

यस योजनाको मुख्य उद्धेश्य म्याग्दी जिल्लामा विपद्बाट हुन सक्ने सम्भावित जोखिम पहिचान गर्ने, विपद्का क्षति कम गर्न आवश्यक पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको लागि स्रोत साधन र जिम्मेवारी सहितको कार्ययोजना तयार गरी जनधनको क्षति कम गर्ने रहेको छ। विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा कार्यरत विभिन्न संघसंस्थाहरुको भूमिका उल्लेख गरी कार्यान्वयनका लागि तयार पारिएको यस पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अन्य उद्देश्यहरु निम्नानुसार रहेका छन्।

- विपद् अवस्था र संकटासन्न क्षेत्रहरुको पहिचान गरी स्तरीकरण गर्ने।
- विपद्पूर्व, विपद् परिरहेको समयमा र विपद् पछि गर्नुपर्ने कार्यहरुको पूर्वतयारी/विश्लेषण गर्ने।
- विपद् प्रभावितहरुलाई तत्काल उद्धार तथा राहत सेवा पुऱ्याउन सरल उपायहरु अवलम्बन गर्ने।
- विभिन्न निकाय तथा संघसंस्थाहरुबीच आपसी समन्वय गरी कार्यक्रमलाई एकीकृत रुपमा अगाडि लैजाने।
- विपद्को अवस्थामा परिचालन गर्न सकिने जनशक्ति पहिचान गरी जिम्मेवारीको बाँडफाँड गर्ने र जिम्मेवारी प्राप्त विभिन्न संघसंस्थाहरुको कार्य प्रगतिको समीक्षा गर्न।
- विपद् पश्चात उद्धारका लागि तत्काल घटनास्थल पुग्ने अवस्थाको सृजना गर्ने।
- विपद्का उच्च जोखिममा रहेका अशक्त, गर्भवती, सुत्केरी महिला, बालबालिका, एच.आई.भी. संक्रमित तथा वृद्ध वृद्धाहरुलाई प्राथमिकतामा राखी राहतका कार्यक्रमहरुको योजना बनाउने।

२.२ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजनाको अपेक्षित परिमाणहरू

यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले प्राप्त गर्न खोजेका परिणामहरु मुख्यतया यसप्रकार रहेका छनः‘

- जिल्लास्तरमा उपलब्ध क्षमता (पूर्वतयारी र प्रतिकार्य) को लेखाजोखा गरिने,
- विपद् जोखिम विश्लेषण हुने,
- विपद् पछिको थप क्षति न्यूनिकरण गर्ने उपायहरुको खोजी हुने
- खोज तथा उद्धार व्यवस्था सम्बन्धी कार्ययोजना तयारी हुने,
- सेल्टर वा सुरक्षित स्थान व्यवस्थापन प्रणाली स्थापना हुने,
- राहत व्यवस्था र वितरण प्रणाली तयार हुने,
- खाद्य सामाग्री र गैर खाद्य सामाग्रीको भण्डारण अवस्थाको जानकारी हुने,
- प्रतिकार्यमा संलग्न साझेदारहरुको भूमिका र जिम्मेवारीको निर्धारण हुने,

- सरोकारवाला सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरुको विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।

२.३ पूर्व तयारीका लागि सामान्य मान्यताहरू

- जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत एकद्धार नीति अनुरुप समग्र समन्वयको काम हुनेछ,
- विषयगत समन्वय गर्दा मुख्य माग वा आवश्यकता पुरा होस भन्नेमा ध्यान पुर्याइनेछ,
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी लगायतका सहयोगी संस्थाको भूमिका सबै सरोकारवालाहरुले बुझ्ने गरी उल्लेख गरिनेछ,
- यस कार्यमा संलग्न संस्थाहरुप्रति अनावश्यक रुपमा अपेक्षा राख्ने अवस्था नआउने वातावरण तयार गरिनेछ
- विपद् पूर्व तयारी एवं उद्धार कार्यका लागि दक्ष जनशक्ति, आर्थिक, भौतिक सुविधाको लागि समन्वयमा जोड दिइनेछ
- स्थानीय संजालमा आधारित संस्थाहरुलाई क्षमता अनुसार प्रभावकारी रुपमा परिचालन गरिनेछ

२.४ विपद् पूर्वतयारी प्रतिकार्य योजनाको तयारीका प्रक्रिया तथा सीमाहरू

जिल्लामा वर्षौदेखि विभिन्न प्रकारका विपद्हरु हुदैं आएको र सो को लागि व्यवस्थापनको लागि विभिन्न संघसंस्थाहरु जिल्ला विपद् व्थवस्थापन समितिको नेतृत्वमा परिचालित हुंदै आएको छन्। हाल विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६ ले विपद्बाट पर्ने तत्कालीन तथा दीर्घकालीन प्रभावलाई जोखिम व्यवस्थापनका माध्यमबाट न्यून गर्ने दिगो विकासको लक्ष्य लिए अनुसार र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७, मा भएको व्यवस्था र सोही मार्गदर्शनको अवधारणागत ढाँचामा रहेर यो कार्ययोजना तयार गरिएको छ। यो कार्ययोजना जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको नेतृत्वमा सबै स्थानीय तहहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला शाखा र अन्य विषयगत निकाय तथा सरोकारवालाहरुको साझा प्रयासबाट तयार गरिएको हो। विशेषगरी देहायको अवधारणागत ढाँचामा रहेर यो कार्ययोजना गरिएको हो।

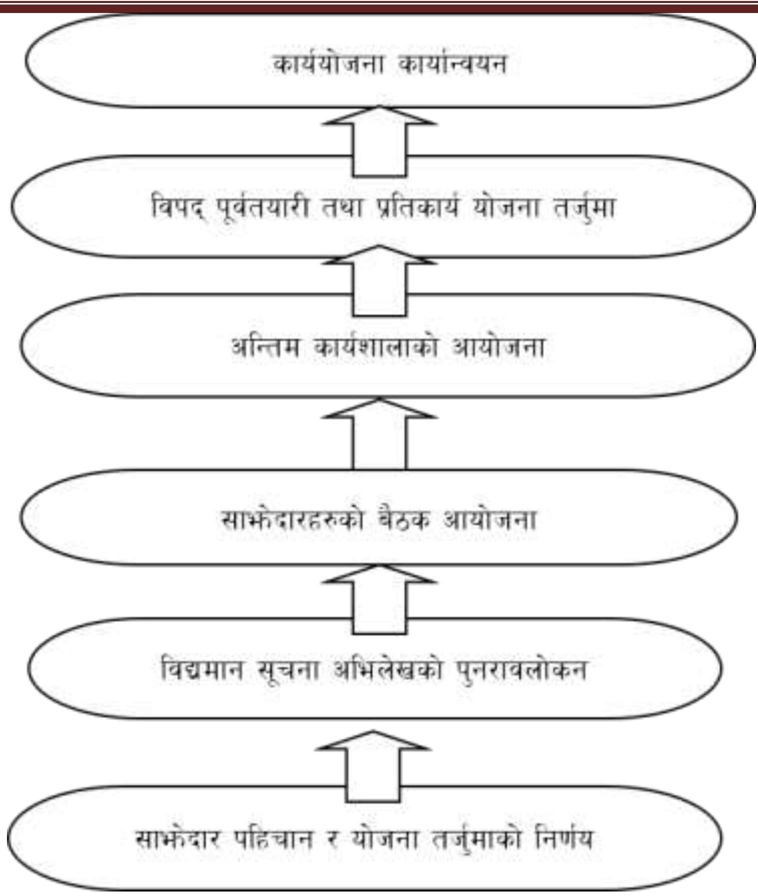

२.५ दस्तावेज तयार गर्दा अपनाईएका प्रक्रियाहरू

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको नेतृत्वमा जिल्ला समन्वय समिति तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सम्पूर्ण सुरक्षा निकाय, सबै स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्थानीय तहहरु, र अन्य सरोकारवाला निकायद्वारा जिल्ला भित्र सञ्चालन भइरहेका विभिन्न विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यहरु समेतका आधारमा जिल्ला विपद् पूर्वतयारी प्रतिकार्य योजना २०८२ लाई अद्यावधिक गरी यो विपद् जोखिम पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८३ तयार गरिएको छ। जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको विभिन्न समयमा बसेका बैठकका निर्णयहरु, सबै स्थानीय तहबाट प्राप्त विपद् पूर्वतयारी प्रतिकार्य सम्बन्धी विवरणहरुलाई समेटी यो पूर्वतयारी प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ। यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन र विपद्का कारण हुनसक्ने भौतिक, आर्थिक तथा मानवीय क्षतिलाई कम गर्न सरोकारवाला सबैले उत्तिकै भूमिका निर्वाह गर्नुपर्ने हुन्छ। यसबाट मात्र योजनाले सारभूतरुपमा पूर्णता प्राप्त गर्न सक्छ। यो योजना मुख्य गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२ लाई आधार मानी तयार गरीएको हुँदा कतिपय अवस्थामा तथ्याङ्क पुरानो पर्न गएको पाइएमा समय अनुसार नयाँ तथ्याङ्क अनुसार अद्यावधिक गरिनेछ। साथै यस योजनाले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा सहयोग पुर्‍याउनेछ भन्नेमा पूर्ण आशा गरिएको छ।

परिच्छेद ३
विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

३.१ मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार निकायको विवरण

जिल्लामा रहेका क्याम्पस र विद्यालयहरुमा नेपाल रेडक्रस र युवा जुनियर रेडक्रस सर्कल गठन गरी विपद्को समयमा उद्धार राहत कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता प्रदान गर्न तालिम गोष्ठी जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ। विपद् नियन्त्रण, उद्धार राहत कार्यको लागि सहयोगी निकायको रुपमा म्याग्दीस्थित नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र सो अन्तर्गतका विभिन्न गा.पा. मा रहेका उपशाखाहरु, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरु तथा न.पा. र गा.पा.हरु, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, नेपाली सेना गुरु गोरख गुल्म, जिल्ला प्रहरी कार्यालय र विभिन्न स्थानीय तहमा रहेका इलाका प्रहरी कार्यालय र प्रहरी चौकीहरु, सशस्त्र प्रहरी बल आश्रीत गुल्म म्याग्दी, प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय र विभिन्न स्थानीय तहमा रहेका प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकी तथा आयुर्वेद औषधालयहरु, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, कृषि ज्ञान केन्द्र, डिभिजन वन कार्यालय, भू-तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय, भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय,, डिभिजन सडक कार्यालय बागलुङ्ग, जलस्रोत, खानेपानी तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय, पुर्वाधार विकाकास कार्यालय, म्याग्दी साथै जिल्लाका क्रियाशील सञ्चारकर्मीहरु, म्याग्दी उद्योग वाणिज्य संघ लगायतका विभिन्न संघसंस्थाहरु, हेल्पिङ्गहेन्ड्स अस्पताल, गै.स.स. महासंघ, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरु, रेडक्रस एम्बुलेन्स, अस्पताल एम्बुलेन्स, भुपुसैनिक एम्बुलेन्स, समेतको सहयोगले विपद् न्यूनीकरणको क्षेत्रमा सहयोगी निकायको रुपमा क्षमता अनुसारका कार्य गर्दै आएका र भावी दिनमा समेत सो सहयोग बढ्नेमा अपेक्षा राख्न सकिन्छ। सरोकारवाला निकायहरुबाट प्राप्त सूचनाहरुलाई समावेश गरी यो योजना प्रकाशन गरिएको छ।

३.२ विपद् सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान प्रक्रिया

आपतकाल तथा विपद्को अवस्थामा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहयोगको योजना र स्रोत परिचालनको लागि सही र तत्कालै प्रभावित मानिसहरुको आवश्यकता सम्बन्धी सूचनाको ठुलो महत्व रहन्छ। विधिसम्मत सर्वेक्षण र विष्लेषणले आपतकाल तथा विपद्को अवस्थामा तथ्यमा आधारित निर्णय प्रकृयालाई मजबुत बनाउँदछ। सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचानका लागि नेपालमा विभिन्न किसिमका तरिका तथा प्रयासहरु थालिएका छन्। तल उल्लेखित लेखाचित्रले विपद्को अवस्थामा प्रभावित मानिसहरुको आवश्यकता पहिचान र सर्वेक्षण गर्नका लागि अपनाइने प्रक्रिया तथा प्रचलनका बारेमा वर्णन गर्दछ, जसले विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग पुऱ्याउन सक्ने देखिन्छ।

प्रकृया १

प्रारम्भिक सर्वेक्षण

नेपाल रेडक्रस,
नेपाल प्रहरी,
स्थानीय तह,
सञ्चार माध्यम ।

प्रकृया २

बहुपक्षीय प्रारम्भिक द्रुत सर्वेक्षण।

प्रारम्भिक अवस्थाको संयुक्त रुपमा अनुगमन/अवलोकन

प्रकृया ३

प्रारम्भिक तथा अन्य क्षेत्रको सर्वेक्षण -संयुक्त बहु-क्षेत्रीय सर्वेक्षण

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र स्थानीय तहहरुको विस्तृत सर्वेक्षण टोलीले भत्केका सरकारी संरचनाहरुको सर्वेक्षण, आधारभूत पक्षहरुको सर्वेक्षण जस्तै: स्वास्थ्य/पोषण÷खाद्य÷खानेपानी तथा सरसफाई । वस्तुगत स्थितिको विश्लेषण प्रकोपपूर्व तथा पश्चात घरधुरी सर्वेक्षण

प्रकृया ४

- क्षेत्रगत सर्वेक्षण
- आवश्यकता अनुरुप संयुक्त अनुगमन÷ अवलोकनलाई बढाउनु ।

विस्तृत सर्वेक्षण क्षेत्रगत रुपमा घरधुरी सर्वेक्षण अनुसार हुनुपर्दछ ।

विपद् पर्ना साथ खोज तथा उद्धार क्षेत्र अन्तर्गतका निकायहरु मुख्य गरी नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल र नेपाली सेनाको टोली क्षति सम्बन्धी जानकारीको लागि तत्काल खटिनेछ। त्यसै गरी नेपाल रेडक्रस सोसाइटी म्याग्दीले विपद् प्रभावितहरुको विवरण र अवस्था सम्बन्धमा आफ्नो उपशाखाहरुलाई परिचालन गरी प्रभावित क्षेत्र तथा प्रभावित घर परिवारको विवरण तयार पार्नेछ। प्रारम्भिक सर्वेक्षणको लागि रेडक्रसले प्रयोग गर्दै आएको आफ्नो लेखाजोखा औजारको प्रयोग गेर्नेछ। लेखाजोखाबाट ल्याइएको सूचनाको विश्लेषण पनि रेडक्रस स्वयंले गर्नेछ र सोको प्रतिवेदन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा प्रस्तुत गर्नेछ। सोही आधारमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले सहयोगको लागि संघ-संस्थाहरुलाई आह्वान गर्ने छ। जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले आह्वान गरे बमोजिम सम्बन्धित क्षेत्रहरुले आ-आफ्नो क्षेत्रको बैठक बोलाई योजनामा उल्लेख भए बमोजिम सहयोगको लागि सम्बन्धित संघ संस्थाहरुलाई आह्वान गर्नेछ र तत्काल आवश्यक पर्ने सहयोगको प्राथमिकताका आधारमा व्यवस्था गर्नेछन्। एकद्वार प्रणाली अन्तर्गत रही जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको संयोजकत्वमा मानवीय सहयोगहरुको आर्थिक तथा भौतिक सहयोगहरुको प्राप्ति, लगत संकलन र वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। प्रभावित क्षेत्र र समुदायको प्रारम्भिक सर्वेक्षण गरी प्रथम चरणको सहयोगपश्चात क्षेत्रगत संघसंस्थाहरुबाट थप सहयोग र अवस्था विश्लेषणको लागि योजनामा व्यवस्था भए अनुसारका टोलीहरुको निर्माण गरिनेछ। यसरी गठन भएका विभिन्न क्षेत्रगत टोलीहरु, सरोकारवालाहरुको सहभागिता

रहने गरी एउटा विशेष त्तगष्अप च्भकउयलकभ त्भक गठन गरी परिचालन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ भने विपद्को समयमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले आवश्यक समन्वय गरी विपद्सँग सम्बन्धित सम्पूर्ण क्षेत्रगत सदस्यहरु परिचालन गर्न सक्नेछ। यसप्रकारका टोलीले संकलन गरी ल्याएको सूचनाहरुको अभिलेखिकरण र प्रसारण गर्ने कार्य जिल्ला समन्वय समितिको समन्वयमा रेडक्रसले गर्नेछ। यसैगरी विषेश क्षेत्रहरुले आ-आफ्नो क्षेत्रको क्षेत्रगत सर्वेक्षण पनि क्षेत्र अगुवाहरुको आ-आफ्नो संस्थामा व्यवस्था भए अनुसारको सर्वेक्षण संयन्त्र अनुसार गर्नेछन्। क्षेत्रगत सर्वेक्षणको विश्लेषण पनि सम्बन्धित क्षेत्र अगुवाइ गर्ने संस्थाले नै गर्नेछ र सो को प्रतिवेदन आ-आफ्नो सदस्यहरुलाई उपलब्ध गराउनेछ। क्षेत्रगत प्रतिवेदनलाई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा अनुमोदनको लागि पेश गरिनेछ। जिल्ला विपद् व्यवस्थपन समितिबाट अनुमोदन भइसकेपछि क्षेत्रगत आवश्यकताको परिपूर्तिको लागि केन्द्रीय विपद् व्यवस्थापन समिति र जिल्ला स्थित सम्बन्धित निकायहरुलाई मानवीय सहयोगको लागि आह्वान गरिनेछ। यसको लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखाले समन्वय गर्नेछ।

३.३ क्षेत्रगत जिम्मेवारी

म्याग्दी जिल्लामा विपद्को अवस्थामा क्षेत्रगत जिम्मेवारी

म्याग्दी जिल्लामा प्रकोपको समयमा क्षेत्रगत रुपमा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकायहरुसंग समन्वय गरी मानवीय गतिविधि सञ्चालन गर्नका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको प्रमुख अगुवाईमा निम्नलिखित क्षँेत्रहरु व्यवस्था गरिएको छ।

क्र.सं.	क्षेत्र	नेतृत्वदायी	प्रमुख	सहयोगी निकाय	कैफियत
१.	खोज तथा उद्दार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	नेपाली सेना, शसस्त्र प्रहरी बल, नेपाल प्रहरी, नेपाल, नेउपशाखा .सो.रे., स्थानिय संघ संस्था)	
२.	सर्बेक्षण	स्थानीय तह	प्रमुख र अध्यक्ष	नेपाल प्रहरी, ने .सो.रे.उपशाखाहरु, जिल्ला समन्वय समिति, सम्बन्धित गाउपालिकाहरु, नगरपालीका	
३.	खाद्यान्न व्यवस्थापन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	नेपाल , नेउपशाखा .सो.रे., गाउपालिका, नगरपालकि, म्याग्दी उद्योग बा0िाज्य सं३	
४.	खानेपानी तथा जलस्रोत	प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय, खानेपानी तथा जलस्रोत, कार्यालय संयीय खानेपानी कार्यालय	जिल्ला स्वास्थ्य प्रमुख, सम्बन्धित कार्यालय प्रमुख	म्याग्दी अस्पताल, नेऔषधी व्यवसायी .सो.रे. खानेपानी कार्यालय	

५.	अस्थायी आवास र गैर खाद्य सामाग्री	स्थानीय तह	सभापति	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेउपशाखा .सो.रे., जिसस,	
६.	भौतिक संरचना क्षति सर्वेक्षण	स्थानीय तहहरु	ईन्जिनियर	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाल प्रहरी, पुर्वाधार विकास कार्यालय	
७.	पुनः निर्माण र पुनस्थापना	स्थानीय तहहरु	प्र.अ.जि.	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी डिभिजिन बन कार्यालय, पूर्वाधार बिकाश कार्यालय	
८.	शिक्षा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, स्थानीय तह	प्रमुख	नेउपशाखाहरु .सो.रे.,	
९.	सुचना तथा सञ्चार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	प्र.अ.जि.	अनलाइन मिडिया, सामाजिक सञ्जाल, एफरेडियोहरु .एम., पत्रकार, राष्ट्रिय तथा स्थानिय पत्रपत्रिका र टेलिभिजन, प्रहरी कार्यालय, नेपाली सेना र शसस्त्र प्रहरी, ने.सो.रे., नेटेलिकम.	
१०.	परिचालन र समन्वय	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	जिसस, स्थानीय तह, गैरसरकारी संस्था महासंघ, राजनीतिक दलहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	
११.	कृषि तथा जीविकोपार्जन	कृषि ज्ञान केन्द्र, स्थानीय तह	प्रमुख	भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, खानेपानी, जलस्रोत, तथा सिचाई डिभिजन, डिभिजन बन कार्यालय	
१२.	संरक्षण	स्थानीय तह	प्रमुख	जिका.प्र., गै.स.स., जिल्ला बालकल्याण समिति, सामाजिक विकास कार्यालय	

म्याग्दी जिल्लामा नेतृत्व प्रदान गर्ने कार्यालय र सम्पर्क नम्बर

क्र.सं.	क्षेत्र	नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय	सम्पर्क फोन नं.
१.	खोज तथा आवश्यकता पहिचान	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	069.520133
२.	क्षति तथा आवश्यकता पहिचान	स्थानीय तह	
३.	तयारी खाद्य तथा खाद्यान्न	स्थानीय तह	

४.	खानेपानी तथा सरसफाई र पोषण	स्थानीय तह	
५.	स्वास्थ्य तथा पोषण एच.आई.भि.	प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय	069.520188
६.	गैरखाद्य तथा अस्थायी आवास	स्थानीय तह	
७.	भौतिक संरचना क्षति सर्वेक्षण	पूर्वाधार विकास कार्यालय	069.520530 9857630104
८.	पुनः निर्माण र पुनर्स्थापना	स्थानीय तह	
९.	शिक्षा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	069.520105
१०.	सुचना तथा सञ्चार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	069.520133
११.	बर्डफ्लु र पशु महामारी	भेटेरेनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	069.520121
१२.	परिचालन र समन्वय	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र जिल्ला समन्वय समिति	
१३.	कृषि जीविकोपार्जन	कृषि ज्ञान केन्द्र	069.520130
१४.	संरक्षण	स्थानीय तह	
१५.	स्थानिय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	

सरोकारवाला संघ-संस्थाहरु

सि.नं.	कार्यालयका नाम	टेलिफोन नं	मोबाइल नं.	फ्याक्स नं.
१.	श्री नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	५२०१६९	९८५७६२४३१६	
२.	श्री नेपाल बाल संगठन	५२०१५९	९८५७६४००४६	
३.	श्री म्याग्दी बहुमुखी क्याम्पस	५२०१०९		
४.	श्री उद्योग बाणिज्य संघ	५२०२४६	९८५७६४००३४	
५.	श्री गलेश्वर शिवालय क्षेत्र विकास कोष	५२०१९०		
६.	श्री मिलन	५२००५०		
७.	श्री रिक	५२००६१		
८.	श्री संगम	५२०९५९		
९.	श्री म्याग्दी जेसिज		९८५७६४००५८	
१०.	अपांग संघ	५२०८७३		
११.	निर्माण व्यवसायी संघ			

जिम्मेवारी क्षेत्र नजिक अवस्थित **Hospital**, आपतकालिन सेवाका साधनहरु **Ambulance**

सि.नं.	एम्बुलेन्स सेवा प्रदायक संस्थाको नाम	ठेगाना	फोन नं.
१.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला शाखा म्याग्दी	रेडक्रस चोक	०६९५२०१६९, ९८५७६२४१६९
२.	प्रदेश अस्पताल, म्याग्दी	अस्पताल	०६९५२०१८८
३.	लायन्स क्लव, बेनी		
४.	रक्त संचार सेवा केन्द्र, पोखरा		०६१५२००९१
५.	रक्त संचार सेवा केन्द्र		०६८५२०१६९

३.५ विपद् व्यवस्थापनमा सहयोगी निकाय/संस्थाहरूको सूची र सम्पर्क नम्बर

सरकारी कार्यालयहरु

सि.नं.	कार्यालयको नाम	पद	कार्यालय प्रमुखको नाम	फोन नं.	मोवाईल नं.
१.	म्याग्दी जिल्ला अदालत	जिल्ला न्यायाधीस	सुर्य बहादुर थापा	५२०५५९	९८५१२२८८१९
२.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्र.जि.अ.	रबिन्द्र आचार्य	५२०३४३	९८५७६२७७७७
३.	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	जि.स.अ.	निलकण्ठ शर्मा	५२०५३०	९८५७६३९२२२
४.	जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय.	न्यायधिवक्ता	गोपाल प्रसाद ढकाल	५२०२१६	९८५७६२१२१६
५.	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय	कोष लेखा नियन्त्रक	रामनाथ शर्मा	५२०१४०	९८५७६२७१४०
६.	बेनी नगरपालिकाको कार्यालय	प्र.प्रशा. अधिकृत	अर्जुन शर्मा	५२१०९५	९८५७०४७१११
७.	श्री गुरु गोरख, अर्थुङ्गे ब्यारेक	सेनानी	राकेश बस्नेत	५२०५२७	९८५७६४१४१५
८.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.ना.उ.	राजन कार्की	५२०२७५	९८५७६२५५५५
९.	सशस्त्र प्रहरी बल	स.प्र.ना.उ.	लिला बहादुर भुजेल	५११०७७	९८५१२५९०९९
१०.	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	प्रमुख अ. अधिकृत	विजय पौडेल	५२०१४३	९८५७६४३९९९
११.	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आ.	-	-	५२२०२२	९८५७६२१३२५
१२.	डिभिजन वन कार्यालय	डि.व.अधिकृत	वसन्तकेशव अधिकारी	५२०१३५	९८५७६२५१३५
१३.	जलस्रोत तथा सिं. वि. डि. का.	कार्यालय प्रमुख	झलक मोहन ओझा	५२१२२५	९८५७६२७२२५
१४.	कृषि ज्ञान केन्द्र म्याग्दी	कार्यालय प्रमुख	सञ्जिव बास्तोला	५२०६३०	९८५७६२२१४४
१५.	पुर्वाधार विकास कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	महेन्द ब. बानिया	५२१०३४	९८५७६३०१०४
१६.	प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	भुवन ठकुराठी		९८५६०३४७६९
१७.	प्रदेश अस्पताल म्याग्दी	मे.सु.	डा. हेमन्त बास्तोला	५२०५२५	९८५७६२३१८८
१८.	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	निर्वाचन अधिकृत	बिमल प्रसाद गौतम	५२०५२६	९८५७६२६५२६
१९.	मालपोत कार्यालय	मालपोत अधिकृत	साधनाकुमारी श्रेष्ठ	५२०१२४	९८५७६२३१२४
२०.	जिल्ला हुलाक कार्यालय	हुलाक अधिकृत	रमेश थापा	५२०२२२	९८५७६७४२२२
२१.	कारागार कार्यालय	कारागार प्रशासक	प्रतिज्ञा सुवेदी	५२०२००	९८५७६७४७७७
२२.	शिक्षाविकास तथा समन्वय इकाई	शिक्षा अधिकृत	विदुर शर्मा चापागाई	५२०१०५	९८५७६४०१८८
२३.	भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ केन्द्र	कार्यालय प्रमुख	डा. गोपाल गिरी	५२०१२१	९८५७६२६२३४
२४.	प्रदेश आयुर्वेद चिकित्सालय	कार्यालय प्रमुख	डा. कमलराज अधिकारी	५२०२७३	९८५११७१४११
२५.	नापी कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	तुलसी प्रसाद पौडेल	५२०३४१	९८४५२३८४३१
२६.	एकीकृत सेवा कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	शमशेर घर्ति क्षेत्री	५२०१६२	९८५७६३२१६२
२७.	अन्नपूर्ण गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय	प्र.प्रशा.अधिकृत	कपिल पाण्डे		९८५७६८३८१०

२८.	रघुगंगा गाउँकार्यपालिको कार्यालय	प्र.प्रशा.अधिकृत	कुलराज पौडेल		९८५७६४८६१०
२९.	मालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय	प्र.प्रशा.अधिकृत	हरिश्चन्द्र ढकाल		९८५७६२७७५५
३०.	मंगला गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय	प्र.प्रशा.अधिकृत	मदन अर्याल		९८५७६४२६४२
३१.	धवलागिरी गा.पा. कार्यालय	प्र.प्रशा.अधिकृत	विष्णु प्रसाद शर्मा		९८५७६७५९८७
३२.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	प्रबन्धक	-	५२०५७०	९८५७६२२४५५
३३.	नेपाल बैंक लिमिटेड	प्रबन्धक	नम्रता ताम्रकार	५२०९६०	९८५७६४००५५
३४.	कृषि विकास बैंक	प्रबन्धक	आशिष पौडेल	५२०४६६	९८५१३१९४६६
३५.	नेपाल टेलिकम	प्रमुख	युवराज पौडेल	५२०४४४	९८५१३४७८६४
३६.	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	प्रमुख	सत्यनारायण गामी	५२०४०३	९८५७६५५४०३
३७.	राहुघात जलविद्युत आयोजना	प्रमुख	गणेश के.सी.	५२१०१७	९८५७६५५७००
३८.	भु-तथा जलाधार व्य. कार्यालय, पर्वत	प्रमुख	शम्भु प्रसाद मिक्ष		९८४७६६६७६६
३९.	स्वास्थ्य बीमा बोर्ड जिल्ला कार्यालय	प्रमुख	उपेन्द्र बराल		९८५७६६६७०१
४०.	डाँडाखेत राहुघाट १३२ के.भी. प्रशारण लाइन आयोजना	आयोजना प्रमुख	रोशन अग्रावल		९८५७६८४९०३

प्रतिनिधी सभा र प्रदेश सभामा प्रतिनिधित्व

सि.नं.	विवरण	पद	प्रत्यक्ष/ समानुपातिक	नामथर	पार्टी	ठेगाना	सम्पर्क नं.
१.	प्रतिनिधि सभा	सदस्य	प्रत्यक्ष	डा. महावीर पुन	स्वतन्त्र .		
२.	प्रदेशसभा सदस्य"क"	सदस्य	प्रत्यक्ष	हरि बहादुर भण्डारी	नेपाली कम्युनिष्ट पार्टी	रघुगंगा गा.पा २	९८५७६२३९९३
३.	प्रदेशसभा सदस्य"ख"	सदस्य	प्रत्यक्ष	रेशमवहादुर जुग्जाली	नेपाली कम्युनिष्ट पार्टी	मालिका गा.पा ७	९८४७६३३५९२

स्थानीय तहको निर्वाचनमा निर्वाचित प्रमुख तथा उप-प्रमुखहरुको विवरण

जिल्ला समन्वय समिति

सि.न.	कार्यालयको नाम	पद	नामथर	मोबाईल नं.	कै.
१	जिल्ला समन्वय समिति	प्रमुख			
२		का.प्रमुख	डिल कुमारी खत्री	९८४७७३१२२४	

बेनी नगरपालिका

सि.न.	कार्यालयको नाम	पद	नामथर	मोबाईल नं.	कै.
१	बेनी नपा.कार्यालय	नगर प्रमुख	सुरत के.सि.	९८५७६४०००७	
२		उप प्रमुख	ज्योती लामिछाने पौडेल	९८५७६५१६७२	
३	बेनी नगरपालिका-०१	वडाध्यक्ष	टेक बहादुर थापा	९८४७६२४९८७	
४	बेनी नगरपालिका-०२	वडाध्यक्ष	याम बहादुर क्षेत्री	९८५७६४६६६१	
५	बेनी नगरपालिका-०३	वडाध्यक्ष	पदम बहादुर पुन	९८५७६४०५२१	
६	बेनी नगरपालिका-०४	वडाध्यक्ष	अण बहादुर खड्का	९८५७६२१०५९	
७	बेनी नगरपालिका-०५	वडाध्यक्ष	गोविन्द बानियाँ	९८५७६४७०६५	
८	बेनी नगरपालिका-०६	वडाध्यक्ष	कृष्ण बहादुर बाँनिया	९८५७६२२३९९ ९८४७४४८३९९	
९	बेनी नगरपालिका-०७	वडाध्यक्ष	रमेश कुमार श्रेष्ठ	९८५७६४७०६७	
१०	बेनी नगरपालिका-०८	वडाध्यक्ष	उत्तम कुमार कर्माचार्य	९८५७६४०१५६	
११	बेनी नगरपालिका-०९	वडाध्यक्ष	चक्र बहादुर के.सी	९८५७६२३०१५	
१२	बेनी नगरपालिका-१०	वडाध्यक्ष	मसविर रोका	९८४९१८९७६७	

अन्नपूर्ण गाउँपालिका

सि.न.	कार्यालयको नाम	पद	नामथर	मोबाईल नं.	कै.
१	अन्नपुर्ण गा.पा.	गा.पा. अध्यक्ष	भारत कुमार पुन	९८५७६२७८२४	
२		गा.पा.उपाध्यक्ष	दिवा कुमारी तिलिजा पुन	९८५७६४०४६९	
३	अन्नपुर्ण गा.पा.-०१	वडा अध्यक्ष	दिलिप कुमार गर्बुजा	९८५७६२४१२३	
४	अन्नपुर्ण गा.पा.-०२	वडा अध्यक्ष	ओमप्रसाद फगामी	९८५७६४८७४८	
५	अन्नपुर्ण गा.पा.-०३	वडा अध्यक्ष	रमेश पुर्जा	९८६३२२८९७७	
६	अन्नपुर्ण गा.पा.-०४	वडा अध्यक्ष	लोक बहादुर फगामी	९८६७६३९९५९	
७	अन्नपुर्ण गा.पा.-०५	वडा अध्यक्ष	राजेश तिलिजा पुन	९८६६०९८७४१	
८	अन्नपुर्ण गा.पा.-०६	वडा अध्यक्ष	राम बहादुर खड्का	९८५७६६११३५	
९	अन्नपुर्ण गा.पा.-०७	वडा अध्यक्ष	मइलन पुर्जा पुन	९८४६९४५३१७	
१०	अन्नपुर्ण गा.पा.-०८	वडा अध्यक्ष	खम बहादुर गर्बुजा पुन	९८५७६४५८९७	

धवलागिरी गाउँपालिका

सि.न.	कार्यालयको नाम	पद	नामथर	मोबाईल नं.	कै.
१	धवलागिरी गा.पा.	गा.पा.अध्यक्ष	प्रेम प्रसाद पुन	९८५७६५८६४६	
२		गा.पा. उपाध्यक्ष	रेशम पुन मगर	९८५७६२४२३९	

३	धवलागिरी गा.पा.-०१	वडाध्यक्ष	झक बहादुर छन्त्याल	९८४७७६२४५८	
४	धवलागिरी गा.पा.-०२	वडाध्यक्ष	अक प्रसाद बि.क.	९८६४३७११३९	
५	धवलागिरी गा.पा.-०३	वडाध्यक्ष	देबिन्द्र रोका	९८५७६३८७७७	
६	धवलागिरी गा.पा.-०४	वडाध्यक्ष	याम बहादुर घर्ति	९८६६०२७३८७	
७	धवलागिरी गा.पा.-०५	वडाध्यक्ष	अमर बहादुर छन्त्याल	९८५७६४४५५२	
८	धवलागिरी गा.पा.-०६	वडाध्यक्ष	राजाराम उपाध्याय	९८५७६२४०४९	
९	धवलागिरी गा.पा.-०७	वडाध्यक्ष	अशोक खत्री	९८४९४३५१०६	

मालिका गाउँपालिका

सि.न.	कार्यालयको नाम	पद	नामथर	मोबाईल नं.	कै.
१	मालिका गा.पा.	गा.पा. अध्यक्ष	बेग प्रसाद गर्बुजा	९८५७६४०३५५	
२		गा.पा.उपाध्यक्ष	लक्ष्मी देवी घर्ती मगर पुन	९८६९००६७१५	
३	मालिका गा.पा.-०१	वडाध्यक्ष	टंक प्रसाद पुन	९८५७६२४५३०	
४	मालिका गा.पा.-०२	वडाध्यक्ष	उदय कुमार बुढाथोकी	९८४८७९३६१९	
५	मालिका गा.पा.-०३	वडाध्यक्ष	मोती प्रसाद बुढा	९८६४९९७४०५	
६	मालिका गा.पा.-०४	वडाध्यक्ष	भेजेन्द्र मान पुन	९८४८७५४८०६	
७	मालिका गा.पा.-०५	वडाध्यक्ष	मिम पुन	९८६७८८६५५०	
८	मालिका गा.पा.-०६	वडाध्यक्ष	पथ बहादुर रोका	९८४४९०२५७५	
९	मालिका गा.पा.-०७	वडाध्यक्ष	टक बहादुर पुन	९८६६०९२९१३	

मंगला गाउँपालिका

सि.न.	कार्यालयको नाम	पद	नामथर	मोबाईल नं.	कै.
१	मंगला गा.पा.	गा.पा. अध्यक्ष	सत प्रसाद रोका	९८६९०१४१६५	
२		गा.पा.उपाध्यक्ष	प्रेमकुमारी खत्री	९८६३२३७१३३	
३	मंगला गा.पा.-०१	वडाध्यक्ष	एकजित रोका	९८६९२०९९६४	
४	मंगला गा.पा.-०२	वडाध्यक्ष	धन बहादुर खाति क्षेत्री	९८४०७२४४७५	
५	मंगला गा.पा.-०३	वडाध्यक्ष	याम बहादुर रोका	९८५१००५५५०	
६	मंगला गा.पा.-०४	वडाध्यक्ष	लाल बहादुर रोका	९८४४३७०९६७	
७	मंगला गा.पा.-०५	वडाध्यक्ष	भुपेन्द्र खत्री क्षेत्री	९८४१७३६३७३	

रघुगंगा गाउँपालिका

सि.न.	कार्यालयको नाम	पद	नामथर	मोबाईल नं.	कै.
१	रघुगंगा गा.पा.	गा.पा. अध्यक्ष	भव बहादुर भण्डारी	९८५१०४०२८० ९८५७६४०९८५	
२		गा.पा.उपाध्यक्ष	प्रेम कुमारी पुन	९८४७६१८०३४	
३	रघुगंगा गा.पा. वडा नं.१	वडाध्यक्ष	बिल बहादुर फगामी	९८५७६५१०५१	
४	रघुगंगा गा.पा. वडा नं.२	वडाध्यक्ष	अमृत भण्डारी	९८६७७०८७२७	
५	रघुगंगा गा.पा. वडा नं.३	वडाध्यक्ष	खिम बहादुर शाही	९८४७६२७२९८	
६	रघुगंगा गा.पा. वडा नं.४	वडाध्यक्ष	पबिन गर्बुजा	९८६२३८८५८१	
७	रघुगंगा गा.पा. वडा नं.५	वडाध्यक्ष	मन बहादुर शेरमन्जा	९८५७६६०४५१	
८	रघुगंगा गा.पा. वडा नं.६	वडाध्यक्ष	मन कुमार सेरपुजा मगर	९८५७६७७३१९	
९	रघुगंगा गा.पा. वडा नं.७	वडाध्यक्ष	थक बहादुर पाईजा	९८६०७७७७५०	
१०	रघुगंगा गा.पा. वडा नं.८	वडाध्यक्ष	गमान छन्त्याल	९८५७६३३८१५	

नगर तथा गाउँ कार्यपालिका कार्य समिति नामावली विवरण

जिल्ला समन्वय समिति पदाधिकारीहरूको नामावली विवरण

सि.न.	पद	नामथर	लिङ्ग	पार्टी	मोबाईल नं.	कै.
१	प्रमुख					
२	का.प्रमुख	डिल कुमारी खत्री	महिला	नेपा.क. एमाले	९८४७७३१२२४	
३	सदस्य	कृष्णदत्त पौडेल पाध्या	पुरुष	नेपा.क. एमाले	९८४७६३३५३१	
४	सदस्य	श्रीप्रसाद गर्बुजा	पुरुष	नेपा.क. एमाले	९८५७६४६१९६	
५	सदस्य	देव गर्बुजा पुन	पुरुष	नेपा.क. एमाले	९८४६५६४४२२	
६	महिला सदस्य	कविता बिक.	महिला	नेपा.क. एमाले	९८६४५३४७७६	
७	महिला सदस्य	गौमती चपाई	महिला	नेपा.क. एमाले	९८४६८४१९४६	
८	महिला सदस्य	धनकुमारी सुनार	महिला	नेपा.क. एमाले	९८४६९४८९२४	
९	दलित अल्पसंख्यक सदस्य	जानकी विश्वकर्मा	महिला	नेपा.क. एमाले	९८४७६२७५८७	

अन्नपूर्ण गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिका नामावली विवरण

सि.न.	पद	नामथर	लिङ्ग	पार्टी	मोबाईल नं.	कै.
१	महिला सदस्य	विष्णु कुमारी गर्बुजा	महिला	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८४७७१२७७१	
२	महिला सदस्य	देव कुमारी पुन	महिला	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८४७७७२१५१	
३	महिला सदस्य	गेम माया पुन	महिला	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८६७६३३६१३	
४	महिला सदस्य	आशा गुरुङ्ग	महिला	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८६४३७२१११	
५	दलित वा अल्प संख्यक सदस्य	मिठु वि.क.	महिला	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८४३५६४०७२	
६	दलित वा अल्प संख्यक सदस्य	विर बहादुर पौडेल	पुरुष	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८५७६७१४३४	

धवलागिरी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिका नामावली विवरण

सि.न.	पद	नामथर	लिङ्ग	पार्टी	मोबाईल नं.	कै.
१	महिला सदस्य	सिता कुमारी छन्त्याल	महिला	ने.के.मा.पा.क.	९८६७७६८४१२	
२	महिला सदस्य	नर कुमारी बुढाथोकी	महिला	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (.के.मा)	९८४३४५५९४३	
३	महिला सदस्य	फुल माया बुढाथोकी	महिला	नेपाली काँग्रेस	९८६३३७५४०२	
४	महिला सदस्य	डिल कुमरी वि.क.	महिला	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (.के.मा)	९८६९८३९६६२	
५	दलित वा अल्प संख्यक सदस्य	देउ प्रसाद छन्त्याल	पुरुष	स्वतन्त्र	९८५७६२०४०५	
६	दलित वा अल्प संख्यक सदस्य	भविन्द्र छन्त्याल	पुरुष	ने.का.	९८६२३९३९९७	

बेनी नगरपालिका नगर कार्यपालिका नामावली विवरण

सि.न.	पद	नामथर	लिङ्ग	पार्टी	मोबाईल नं.	कै.
१	महिला सदस्य	मिना कुमारी कार्की	महिला	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (.के.मा)	९८६७७४२०७२	
२	महिला सदस्य	सृजना श्रेष्ठ	महिला	नेपाली काँग्रेस	९८४७६३३९५०	
३	महिला सदस्य	निर्मला मल्ल	महिला	नेपाली काँग्रेस	९८४२८४७७४६	
४	महिला सदस्य	सुजाता किसान	महिला	नेपाली काँग्रेस	९८६९२९७१३७	
५	महिला सदस्य	ववितासापकोटा	महिला	नेपाली काँग्रेस	९८४७६४९१९१	
६	दलित वा अल्प संख्यक सदस्य	मन कुमारी विश्वकर्मा	महिला	नेपाली काँग्रेस	९८४७६४२७७७	
७	दलित वा अल्प संख्यक सदस्य	कृष्ण कुमार विश्वकर्मा	पुरुष	ने.स.ए.पा.क.	९८५७६४०८३६	
८	दलित वा अल्प संख्यक सदस्य	किसान विश्वकर्मा	पुरुष	ने.पा.क. मा.के.	९८५७६४०८४१	

मंगला गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिका नामावली विवरण

सि.न.	पद	नामथर	लिङ्ग	पार्टी	मोबाईल नं.	कै.
१	महिला सदस्य	डिल कुमारी खत्री	महिला	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८४७७३१२२४	
२	महिला सदस्य	सरस्वती उपाध्याय	महिला	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८६५४३७१९६	
३	महिला सदस्य	भुमिसरा बुढाथोकी	महिला	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८६२३८८०८२	
४	महिला सदस्य	तिलकुमारी खत्री	महिला	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८४०८०८८७५	

५	दलित वा अल्प संख्यक सदस्य	टेक बहादुर किसान	पुरुष	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८४७७५१४७५	
६	दलित वा अल्प संख्यक सदस्य	श्री शंकर शेरचन	पुरुष	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८४७७१६४०८	

राजनैतीक दल तथा प्रतिनिधित्व

सि.न.	प्रमुखको नाम	आवद्ध पार्टीकोनाम	हैसियत	मोबाईल नं.	कै.
१.	युवराज रोका	राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी	सभापति		
२.	हरिकुमार श्रेष्ठ	नेपाली कांग्रेस	का. सभापति	९८५७६४००४६	
३.	बालकृष्ण सुवेदी	ने.क.पा. एमाले	अध्यक्ष	९८५७६४०२१७	
४.	गोविन्द पौडेल	नेपाली कम्युनिष्ट पार्टी	अध्यक्ष	९८४१९४२६२५	
५.	बीर बहादुर थापा क्षेत्री	रा.प्र.पा.	अध्यक्ष	९८५७६४०८०७	
६.	नर बहादुर थापा	रा.ज.पा.	अध्यक्ष	९८४७६३६५८१	
७	मुक्ति रोका	जनमुक्तिपार्टी	अध्यक्ष	९८४७६३३९९७	
८.	ध्रुव घिमिरे	ने.क.पा. (विप्लव समुह)	जिल्ला ईन्चार्ज		

गैर सरकारी संघ-संस्थाहरु

सि.न.	कार्यालयको नाम	टेलिफोन नं.	मोवाइल नं.	कैफियत
१	श्री नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	५२०१६९	९८५७६२४३१६	
२	श्री नेपाल वाल संगठन	५२०१५९	९८५७६४००४६	
३	श्री वृट्रिस गोर्खा वेलफेयर सेन्टर			
४	श्री म्याग्दी वहुमुखी क्याम्पस	५२०१०९	९८५७६४०२१७	
५	श्री उद्योग वाणीज्य संघ	५२०२४६	९८५७६४००३४	
६	श्री गलेश्वर शिवालय क्षेत्र विकास कोष	५२०१९०	९८५१०९१९६६	
७	श्री मिलन	५२००५०	९८५७६४०४६९	
८	श्री रिक	५२००६१	९८५७६४०१२७	
९	श्री संगम	५२०९५९	९८५७६२३९५९	
१०	श्री म्याग्दी जेसिज	९८५७६४००५८		
११	अपांग संघ	५२०८७३	९८४७६३६६३३	
१२	गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपाल		९८४८४३८५६०	

नेपाल पत्रकार महासंघ जिल्ला शाखा म्याग्दी

सि.न.	नाम थर	पद	ठेगाना	सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना

१	हरिकृष्ण शर्मा गौतम	अध्यक्ष	बेनपा-७, बेनीबजार, म्याग्दी	९८५७६२४१४९	myagdimediacenter@gmail.com
२	दलप्रसाद विश्वकर्मा	उपाध्यक्ष	मंगला-३, बरंजा, म्याग्दी	९८५७६३३६३१	amitnishanta@gmail.com
३.	अमृत बास्कुने	उपाध्यक्ष	बेनपा-४, सिङ्गा, म्याग्दी	९८५७६४०२६६	amritbaskune@gmail.com
४.	ठाकुरप्रसाद आचार्य	सचिव	जलजला-७, धाईरिङ, पर्वत	९८५७६२४२८६	hotnews.myagdi@gmail.com
५.	प्रताप बानियाँ	सह-सचिव	बेनपा-५, चिप्लेटी, म्याग्दी	९८५७६३०४७२	pratapbaniya25@gmail.com
६.	सन्दीप शर्मा रिजाल	सह-सचिव	रघुगंगा-३, राखुपिप्ले, म्याग्दी	९८६७७४३९८०	sandipsharma782@gmail.com
७.	साधन घर्ती	कोषाध्यक्ष	मालिका-४, चिउरीबोट, म्याग्दी	९८६१२९७३९९	sadhanramjalipopemagar@gmail.
८.	कमल खत्री	सदस्य	रघुगंगा-३, मौवाफाँट, म्याग्दी	९८४७७३१०२४	kamal.journal4@gmail.com
९.	राकेश शर्मा	सदस्य	रघुगंगा-२, भगवती, म्याग्दी	९८५७६३०१११	rakesh.myagdi@gmail.com
१०.	विनोद धौलागिरि	के.प.सदस्य	बेनपा-६, अर्थुङ्गे, म्याग्दी	९८५७०६३२०५	bdhaulagiri@gmail.com
११.	प्रकाश पौडेल	ग. उपाध्यक्ष	बेनपा-५, भिरमुनि, म्याग्दी	९८५७६२०३४४	prakash20344@gmail.com>
१२.	सन्तोष गौतम	नि. सचिव	धवलागिरि-७, ताकम, म्याग्दी	९८४७६३३५६९	sgmyagdi@gmail.com
१३.	घनश्याम खड्का	सं. अध्यक्ष	बेनपा-८, बेनीबजार, म्याग्दी	९८५७६४००१५	gskhadka.32@gmail.com
१४.	ध्रुवसागर शर्मा	सं.उपाध्यक्ष	बेनपा-२, बगरफाँट, म्याग्दी	९८४७६४९८६३	dhurbasagar@gmail.com
१५.	प्रमोद शर्मा	पत्रकार	बेनपा-६, अर्थुङ्गे, म्याग्दी	९८५७६२१५६०	sharmamyagdi@gmail.com
१६.	कृष्णबहादुर जिसी	पत्रकार	जलजला-३, पर्वत, बेनी	९८४७६४२८१६	krishnadfm@gmail.com
१७.	देवी जिसी	पत्रकार	जलजला-३, पर्वत, बेनी	९८४७६२३३५८	theybe77@gmail.com
१८.	बादल शाही	पत्रकार	रघुगंगा-७, चिमखोला, म्याग्दी	९८५७६४०८२०	successmission6@gmail.com
१९.	सुदर्शनकुमार श्रेष्ठ	पत्रकार	बेनपा-८, बेनीबजार, म्याग्दी	९८५७६४०४४	myagdisanchar@gmail.com
२०.	शिव बोहोरा	पत्रकार	बेनपा-२, गौंश्वारा, म्याग्दी	९८४३६७६९७५	boharashiva077@gmail.com
२१.	धनिलाल गर्बुजा	पत्रकार	रघुगंगा-४, दग्नाम, म्याग्दी	९८४७६३३६१४	dhanilal.garbuja@gmail.com
२२.	दिपा बुढाथोकी	पत्रकार	मालिका-५, देवीस्थान, म्याग्दी	९८६७७७१४१५	magardipa377@gmail.com

३.६ खोज तथा उद्धारका सामग्रीहरुको भण्डारण तथा व्यवस्था योजना (Disposition of Search and Rescue Equipment)

३..६१ जिल्ला प्रशासन कार्यालय

जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र (DEOC) मा रहेका सामाग्रीहरू

क्र.सं.	विवरण	राहत सामाग्रीको विवरण		कैफियत
		सामाग्रीको नाम	संख्या	
१	कार्यालयमा भण्डारण गरिएका राहत सामाग्रीको विवरण	हरियो त्रिपाल कोरियन	७	
		टेन सेट samsung सेतो	१	
		टेन सेट लामो (ठूलो)	५	
		बाल्टी रबरको	४०	
		मग	१५	

३.२.६. श्री गुरु गोरख गुल्ममा भएका बिपद्व्यवस्थापन सम्बन्धी सामाग्रीको बिवरण

श्री गुरु गोरख गुल्ममा भएका खोज तथा उद्धार सामाग्रीको विवरण

श्री गुरु गोरख गुल्म, अर्थुङ्गे व्यारेक म्याग्दीमा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

(क) नेपाली सेनाबाट प्राप्त भएका विपद् व्यावस्थापनका सामानहरु

सि.नं.	बिवरण	ईकाई	परिमाण	कै.
१	WATER PROOF LIFE JACKET	गोटा	३	
२	LIFE BUOY	गोटा	१	
३	ROTARY RESCUE SAW (GASOLINE/ELECTRIC)	गोटा	१	
४	ROTARY RESCUE SAW BLADES FOR CUTTING WOOD	गोटा	१	
५	ROTARY RESCUE SAW FOR CONCRETE CUTTING LADE	गोटा	१	
६	ROTARY RESCUE SAW FOR MATEL CUTTING BLADE	गोटा	३	
७	ROTARY (DEMOLITLON) HAMMER DRILL	गोटा	१	
८	PICK POINT PRAY BARS (60) INCH	गोटा	१	
९	CROWBAR (60 CM)	गोटा	२	
१०	BOLT CUTTER (24/42 INCH)	गोटा	१	
११	CARPENTER HAND SAW (60 CM BLADE)	गोटा	१	
१२	BULL DOG GRIP	गोटा	१	
१३	WORKING GLOVES	गोटा	१	
१४	CARABINER	गोटा	५	
१५	RESCUE PULLEYS	गोटा	१	

१६	STATIC ROPE (100M)	क्वाईल	१	
१७	DYNAMIC ROPE (100 M)	क्वाईल	१	
१८	EYE PROTECTION	गोटा	२	
१९	KNEE PAD	गोटा	१	
२०	HEAD LAMP	गोटा	१	
२१	HARD KNEE NUCLE GLOVES	जोर	५	
२२	SEAT HARNESS	गोटा	१	
२३	HARNESS	गोटा	१	
२४	DUST MASK	गोटा	१	
२५	THROW BAG	गोटा	१	
२६	SAFETY HELMET (WOEKING)	गोटा	७	
२७	LIFE LINE ROPE 100 M	क्वाईल	१	
२८	WATER RESCUE WHISTLE	गोटा	१	
२९	FOLDING SHOVEL (SHORT)	गोटा	१	
३०	CONCRETE CUTTER (ANGLE GRINDER)	गोटा	१	

(ख) **डिभिजन वन कार्यालयबाट प्राप्त विपद् व्यवस्थापनका सामानको विवरण**

सि.नं.	विवरण	ईकाई	परिमाण	कै.
1	Back Pack Fire Fighting Sprayer	सेट	3	
2	Swatter (2/2 wooden and Iron Handle)	गोटा	4	
3	Shovel	गोटा	4	
4	Rake With Iron Handle	गोटा	7	

5	Rake Hoe With Iron and Wooden Handle	गोटा	4	
6	Cotton Jump suit	गोटा	13	
7	Safety helmate	गोटा	28	
8	Simple cap mask	गोटा	7	
9	Gloves	जोर	2	
10	सोटर	गोटा	10	
11	सावेल	गोटा	7	
12	बुट	जोर	२	
13	सेफ्टी हेल्मेट	गोटा	5	
14	रेक विथ ह्याण्डल	गोटा	5	
15	फेस माक्स	गोटा	10	
16	फुल ब्ल्याक लेदर बुठ	जोर	4	
17	फायर बल	गोटा	1	
18	ब्याक प्याक वाटर पम्प	गोटा	2	
19	पञ्जा	जोर	10	
20	फायर एक्सट्रिङ्ग गुईसर	गोटा	1	

(ग) नेपाल रेडक्रससबाट प्राप्त विपद् व्यवस्थापनका सामानको विवरण

सि.नं.	विवरण	ईकाई	परिमाण	कै.
१	स्ट्रेचर	गोटा	२	
२	रेस्क्यू ब्याग बोर्ड	गोटा	२	
३	हेल्मेट	गोटा	१९	
४	छालाको बुठ	जोर	१	

(घ) म्याग्दी प्रवासी नेपाल सघं (मोना आईसी) बाट प्राप्तविपद् व्यवस्थापनका सामानको विवरण

सि.नं.	विवरण	ईकाई	परिमाण	कै.
१	सिट हार्नेस	गोटा	१	
२	क्याराविना	गोटा	५	
३	फिगर एट	गोटा	५	

(ङ) विपद्को लागि थप आवश्यक सामाग्रीहरु

सि.नं.	विवरण	ईकाई	परिमाण	कै.
१	रवर बोट)OBM)	गोटा	१	
२	क्याराविना	गोटा	20	
३	टेप सिलिङ्ग	गोटा	10	
4	लेदरको पञ्जा	जोर	10	
5	स्टयाटिक र डाईनामिक रोप	मिटर	100/100	

३.६.३ जिल्ला प्रहरी कार्यालय

विपद् उद्दार सामाग्री विवरण

१. नेपाल प्रहरी संग मौज्दात उद्दार सामाग्रीहरू

सि.नं.	दैनिक	उद्धार	मौज्दात		

		जिप्रका म्याग्दी	ईप्रका दरबाङ्ग	ईप्रका दाना	इप्रकाभुरुङ्गतातोपानी	इप्रका घोरेपानी	कासु गाईं	प्र चौ मुना	प्रचौ शिखघार	प्र.चौ. राखु	प्र.चौ. पाखापानी	प्र.चौ. गलेश्वर	प्र.चौ. मौवाफाँट	प्र.चौ. सिंगा	प्र.चौ. बाबियाँचौर	अप्रपोष्ट कालिपुल	अप्रपोष्ट तिप्ल्याङ	अप्रपोष्ट चिमखोला	अप्रपोष्ट रत्नेचौर	अप्रपोष्ट मंगलाघाट	जम्मा	कै.
१	गैती	१०	१०	३	२			२	१	१	१	२	२	१	२	२	१		१	१	४२	
२	सावेल	१०	१०	३	२	२		२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	१	२	२	५२	
३	फलामे गल	५	३	३	२	१						१		१	२		१		१		२०	
४	करौती	२		१	२							१		१		१	१		१		१०	
५	घन	३	२	२	१	१			१					१			१		१		१३	
६	हम्मर	२	२																		४	
७	हेक्सा सेट	५	१	१	१																८	
८	हेलमेट	१४	१२	५	५	३		५	२	४	४	२	४	३	२	२	७	४	२	२	८२	
९	गम बुट	१०	१०	७	५	२				६	६	२ जोर	६	२	२		६	६		२	७०	
१०	हसिया	३	२			१			१		१		१								९	
११	बन्चरो	२	२	२	१	१		१						१			१				११	
१२	नाईलन डोरी	५	३	१	१	१		१	१	२ k.g	२ kg	१	२ kg	१	१		२kg	२ kg	१		१७	
१३	आरो	२	१	१																	४	
१४	तार काट्ने कटर	१																			१	
१५	आल्मुनियम बाल्टिन	३	५	३	२	१															१४	
१६	fire extinguisher	९	२	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२	१	१	२९	
१९	स्ट्रेचर	७	३	१		१									१		१				१४	
२०	Fire Swatter	१५	४	१	१	१		१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	३५	

२२	Rake - hoe	१५	३																		१८	
२३	Cotton Jump Suit	२०	३																		२३	
२४	पञ्जा	६	१	१	१	१		१	१	५	५		५				५	५			३७	
२५	Leather Boots	५	३																		८	
२६	Back Pack Fire 20l	७	२	१	१	१			१				१								१४	
२७	Head light/light	३	१	१	१	१									१						८	
२९	Chin Saw रूख काट्ने मेसिन (डिजल ईन्जिन)									१	१		१				१ थान				३	
३०	Watter proof life Jacket	११	२											२							१५	
३१	त्रिपाल	५	२																		७	
३२	Mini Tent	१	१														१				३	
३३	Fire Ball	३	१																		४	
३४	छिनो			१																	१	
३५	रवर ट्यूव	१																			१	
३६	फेस माक्स	३																			३	
३७	भर्याङ(रिभलिङ	१																			१	

	ल्याडर)																					
३८	झोला									१	१		१				१	१			५	
३९	रेन सेट									५	५		५				५	५			२५	
	जम्मा	१८१	११	३१	२१	११	१	१४	१२	२७	२८	११	३०	१७	१५	१	३५	२५	११	१	३११	

३.६.४ सशस्त्र प्रहरी गुल्ममा भएका विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी सामाग्रीको बिवरण

<u>सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल आश्रित गुल्म म्यागदी र बिपद् व्यवस्थापन वेश नारच्याङ्ग म्यागदीमा रहेका विपद् व्यवस्थापन सामाग्रीको बिवरण</u>

१. Fire Fighting Equipment

सि.नं.	सामानको विवरण	ईकाई	परिमाण			कैफियत
			साबुत	बेसाबुत	जम्मा	
१	स्वेटर २/२ उर्डन एण्ड आईरन हेण्डल	थान	८	०	८	
२	रक वेय विथ आईरन एण्ड उर्डन हेण्डल	थान	१२	०	१२	
३	उलन/कर्टन जम्प शुट	थान	८	०	८	
४	फुल ब्ल्याक लेदर बुट	जोर	६	०	६	
५	ब्याक प्याक फायर फाईटिङ स्पेयर (२०लि.)	थान	२	०	२	
६	स्पेड	थान	२	०	२	
७	Fire Extinguisher	थान	५	०	५	

2. Collapsed Structure Search and Rescue Equipment

सि.नं.	सामानको विवरण	ईकाई	परिमाण			कैफियत
			साबुत	बेसाबुत	जम्मा	
१	सेफ्टी हेल्मेट	गोटा	३०	०	३०	
२	Petrol Chain Saw	थान	१	०	१	
३	Ladder Telescope	थान	२	०	२	
४	Working Gloves	जोर	१०	०	१०	
५	Crowbar	थान	१	०	१	

६	सावेल	थान	५	०	५	
७	स्टेचर	थान	१	०	१	
८	पंन्जा	जोर	४	०	४	
९	गल	थान	१	०	१	
१०	हेड लाईट	थान	६	०	६	
११	बोल्ड कटर	थान	१	०	१	
१२	छिनो	थान	१	०	१	
१३	घन	थान	१	०	१	
१४	बन्चरो	थान	१	०	१	
१५	त्रिपाल	थान	८	०	८	
१६	फरुवा	थान	१	०	१	

3. Rope Rescue Equipment

सि.नं.	सामानको विवरण	ईकाई	परिमाण			कैफियत
			साबुत	बेसाबुत	जम्मा	
१	Prussic Rope	थान	१	०	१	
२	Figure 8 Carabineers	गोटा	२	०	२	
३	Jummer (ascender)	गोटा	२	०	२	

4. Water Rescue Equipment

सि.नं.	सामानको विवरण	ईकाई	परिमाण			कैफियत
			साबुत	बेसाबुत	जम्मा	
१	लाईफ ज्याकेट	थान	२०	०	२०	
२	रबर बुट	जोर	३	०	३	
३	Rescue Raft	थान	१	०	१	
४	म्याट्रेस	थान	१	०	१	
५	टेन्ट ईनर म्याट्रेस	थान	१	०	१	
६	Throw bag	थान	२	०	२	

कार्यालयको नामः-सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल विपद् व्यवस्थापन बेश नारच्याङ्ग, म्याग्दी।

१. Fire Fighting Equipment

सि.नं.	सामानको विवरण	ईकाई	परिमाण	कैफियत

			साबुत	बेसाबुत	जम्मा	
१	स्वेटर २/२ उर्डन एण्ड आईरन हेण्डल	थान	७	०	७	
२	रक वेय विथ आईरन एण्ड उर्डन हेण्डल	थान	७	०	७	
३	उलन/ कर्टन जम्प शुट	थान	७	०	७	
४	फुल ब्ल्याक लेदर बुट	जोर	१	०	१	
५	ब्याक प्याक फायर फाईटिङ स्पेयर (२०लि.)	थान	६	०	६	
६	Fire Extinguisher	थान	३	०	३	
७	Fire rescue Rope	रोल	१	०	१	
८	Fire back pump/fire fighting suit/fire boot/fire gloves/fire helmet/breathing mask with filter	थान	1/1/1/1/1/1	०	1/1/1/1/1/1	
९	Smoke Detecor	पिस	१	०	१	
१०	Gask mask	पिस	१	०	१	
११	Fire Ball	पिस	१	०	१	
१२	Dry Suit	पिस	१	०	१	
१३	Fire Blanket	थान	१	०	१	

2. Collapsed Structure Search and Rescue Equipment

सि.नं.	सामानको विवरण	ईकाई	परिमाण			कैफियत
			साबुत	बेसाबुत	जम्मा	
१	सेफ्टी हेल्मेट	गोटा	१५	०	१५	
२	Petrol Chain Saw	थान	१	०	१	ईन्जिन बदली गर्नु पर्ने
३	Electric chain saw	थान	२	०	२	
४	Reciprocating Saw	थान	१	०	१	
५	Chipping Hammer	गोटा	१	०	१	
६	Rotary hammer Drill	गोटा	२	०	२	
७	Ladder Telescope	थान	१	०	१	
८	Crowbar	गोटा	१	०	१	
९	सावेल	थान	५	०	५	
१०	रेष्क्यु भेष्ट	थान	३	०	३	

११	गैंची	थान	२	०	२	
१२	स्टेचर	थान	४	०	४	
१३	हेड लाईट	थान	४	०	४	
१४	बोल्ड कटर	थान	१	०	१	
१५	ह्वील ब्यारो	थान	१	०	१	
१६	Come Along	गोटा	१	०	१	
१७	Back board	गोटा	१	०	१	
१८	Wooden pallet	थान	२	०	२	
१९	रोटवरी हेम्मर ड्रिल	थान	२	०	२	
२०	स्पियर बिट स्मल	थान	४	०	४	
२१	स्पियर बिट लार्ज	थान	६	०	६	
२२	त्रिपाल	थान	७	०	७	
२३	Gloves	जोर	५	०	५	
२४	Head Lamp	थान	३	०	३	
२५	Crampons	जोर	१०	०	१०	
२६	Sticks	थान	५	०	५	
२७	Search Light	थान	२	०	२	
२८	Axe with rubber grip	गोटा	१	०	१	

3. Rope Rescue Equipment

सि.नं.	सामानको विवरण	ईकाई	परिमाण			कैफियत
			साबुत	बेसाबुत	जम्मा	
१	Static Rope (8 mm)	रोल	१	०	१	
२	Carabineer (Auto lock)	गोटा	३	०	३	
३	Carabineer (screw type)	गोटा	५	०	५	
४	Carabineer (screw type) small	गोटा	१०	०	१०	
५	Prussic Rope	थान	१	०	१	
६	Figure 8 Carabineers	गोटा	२	०	२	
७	सेल्फ ब्रेकिङ्ग	थान	२	०	२	
८	स्टिङ्गल पुल्ली	थान	१	०	१	

९	सिट हरनेस	थान	३	०	३	
१०	मिटन	थान	३	०	३	
११	Jummer (ascender)	गोटा	२	०	२	

4. Water Rescue Equipment

सि.नं.	सामानको विवरण	ईकाई	परिमाण			कैफियत
			साबुत	बेसाबुत	जम्मा	
१	लाईफ ज्याकेट	थान	२३	०	२३	
२	रबर बुट	जोर	५	०	५	
३	Throw bag	थान	३	०	३	
४	ज्याफ्टिङ्ग हेलमेट	थान	३	०	३	
५	टेन्ट ईनर म्याट्रेस	थान	१	०	१	
६	Air Compressor	थान	१	०	१	
७	Dive Mask/Face Mask	थान	३	०	३	
८	Hoods	थान	३	०	३	
९	Fins	थान	४	०	४	
१०	Wet Suit	थान	३	०	३	
११	Gloves For Wet Suit	थान	३	०	३	
१२	Boot For Wet Suit (Deep Diving Boots)	थान	३	०	३	
१३	Weight Belt and Weight	थान	३	०	३	
१४	Dry suit	थान	३	०	३	
१५	Gloves For Dry Suit	थान	३	०	३	
१६	Divers Communication Channel With Full face mask	थान	१	०	१	
१७	Steel Tank	थान	३	०	३	
१८	Snorkel	थान	१	०	१	
१९	Regulator	थान	३	०	३	
२०	Multi Unity Knife	थान	२	०	२	
२१	Pressure Gauge	थान	२	०	३	
२२	Pro-Valve for Cylinder	थान	३	०	३	
२३	Depth Gauge	थान	१	०	१	

२४	Pressure Gauge tube for Breathing	थान	३	०	३	
२५	Duffle Bag	थान	१	०	१	
२६	Back Inflation diving system	थान	३	०	३	
२७	Life Line	थान	१	०	१	
२८	Tube	गोटा	२	०	२	

D.R.S. मा रहेका सामाग्रीहरुको विवरण

सि.नं.	सामानको नाम	परिमाण	कैफियत
१	fied grader tent	5	
२	Campcot	118	
३	Hospital bed sheets	118	
४	Reusable bed pillows	118	
५	Travel blankets	118	
६	Privacy shelter	3	
७	Gas heater	20	
८	Propane tank for patio heater	23	
९	Generator	6	
१०	5gallon gasoline container	20	
११	Heavy duty extension cords	14	
१२	Portable flash light	11	
१३	50l commercial RO water filter system	1	
१४	500l collapsible water bladder	1	
१५	1 ltr. water bottle	66	
१६	Bath towels	78	
१७	Solar power hanging outdoor shower	7	
१८	Privacy shelter for shower	5	
१९	Turkish squat toilet pan with piping	3	
२०	Wash buckets with Mug	167	
२१	3000; collapsible water bladder	4	
२२	55 gallon disposable waste bags	2700	
२३	PPE visors	140	
२४	Boot/5hoe cover	140	
२५	PPE suit	140	
२६	Shovels	8	
२७	Sledge hammers	8	
२८	Sand bags	400	
२९	Fire extinguisher	3	

३०	Heavy duty waterproof padlocks	3	
३१	2.6M telescope ladder	2	
३२	Stainless steel plate	133	
३३	Stainless steel bowl	133	
३४	Stainless steel glass	133	
३५	Stainless steel spoon	133	

३.७ खोज तथा उद्धारका सामग्रीहरुको भण्डारण तथा व्यवस्था योजना (Disposition of Search and Rescue Equipment)

विवरण	भण्डारण हुने स्थान र परिमाण						कैफियत
	नेपाली सेना अर्थुङ्गे ब्यारेक	जि .प्र.का. म्याग्दी	ई .प्र.का. दरबाङ्ग	सि.प्र.चौ. भुरुङ्ग तातोपानी	ई .प्र .का . दाना	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
गैंची	२२	१९	१५	६	२	१०	
सावेल	१९	२४	१५	६	४	१०	
फलामे गल	४	५	३	२	२	१०	
करौंती		२	२	२	१	-	
घन		२	२	२	१	-	
हम्मर		६	२	-	-	-	
हेक्सा सेट		२	१	२	-	-	
हेलमेट	१०	२४	१५	८	५	१४	
पञ्जा		२२	१५	८	९	-	
गम बुट	६ जोर	३१ जोर	१५ जोर	४ जोर	५ जोर	१०	
हँसिया		६	२	-	-	-	
बन्चरो	१	३	२		१	-	
प्लायर		४	१	-	-	-	
नाइलन डोरी	४ रोल	१५ रोल	३ रोल	-	१ रोल	१०	

आरो		२	१	-	१	-	
तार काट्ने कटर		३	२	-	-	-	
आल्मुनियम बाल्टिन	२	११	५	४	२	१०	
तार		१ रोल	-	-	-	-	
चार्ज लाइट		-	-	-	१	-	
रेती		-	-	-	१	-	
लाइफ ज्याकेट	२६	१४	२	-	-	१४	
क्याराविना	६	-	-	-	-	-	
स्ट्रेचर	२	४	१	-	-	१०	
थ्रो ब्याग	-	-	-	-	-	३	
तख्ताबोर्ड	-	-	-	-	-	२	
मेगाफोन	-	३	-	१	-	२	
Swatter		५	-	-	-		
Rake		४	-	-	-		
Rake-hoe		५	-	-	-		
Cotton-jump suit		९	-	-	-		
Gloves		४	-	-	-		
Safety Helmet		९	-	-	-		
Full black leather boot		२	-	-	-		
Back Pack Fire Fighting Sprayer (20 Liter)		४	-	-	-		
Simple Cap mask		८	-	-	-		
Head Light		६	-	-	-		

Spade		२	-	-	-		

नोटः- रेडक्रस सोसाइटीबाट अन्नपूर्णको हिस्तान औलमा, मालिकाको फुलबारीमा, बेनी न.पा.को भकिम्ली, पुलाचौर र जामुनाखर्कमा स्थानीय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरी खोज तथा उद्धार सामाग्रीहरु तयारी अवस्थामा राखिएको।

३.८ आपतकालीन राहत सामग्रीहरुको भण्डारण तथा व्यवस्था योजना (Disposition of Emergency Relief Materials)

विवरण	परिमाण	भण्डारण हुने स्थान	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं.
ब्लाङ्केट	हाल DEOC मा मौजुदा सामग्री रहने	स्थानीय तहको हकमा ५ ओटा गाउँ पालिका र जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा रहने	गाउँपालिकाको हकमा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय र DEOC को हकमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
त्रिपाल ठूलो				
त्रिपाल सानो				
झुल				
पछ्यौरा				
पातलो सानो ब्लाङ्केट				
तन्ना				

रेडक्रस सोसाइटीमा रहेका राहत सामाग्रीहरुमा देहाय बमोजिम रहेका छन्:

क) जिल्ला शाखाः ५० घरपरिवारलाई पुग्ने पाल, कम्बल, साडी, भाँडा, प्लाष्टिक बाल्टिन र कपडाहरु

ख) भुरुङ्ग तातोपानी उपशाखाः १० परिवारका लागि आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरु

ग) दरबाङ्ग उपशाखाः १० परिवारका लागि आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरु

घ) आकस्मिक सवारी साधनः एम्बुलेन्स सेवा

क.सं.	एम्वुलेन्स संचालक	सवारी चालक	सम्पर्क मोवाईल
१	रेडक्रस वेनी	कुमार शेरपून्जा	९८५७६२४१६९
२	रेडक्रस वेनी	चित्र गुरुङ	
३	रेडक्रस दरवाङ	मेख वहादुर	९८४७७५१७९३
४	बेनी अस्पताल		९८६७९७१९६६

३.९ गैह्र खाद्यान्न सामाग्री स्वरूप उपलब्ध गराउने राहतको विवरण

विपद् पीडितलाई विपद्को अवस्थामा नेपाल रेडक्रस सोसाईटीले प्रति घरपरिवार (६ जना) न्यूनतम निम्नअनुसार गैरखाद्य सामग्रीहरु उपलब्ध गराइने छ।

क.सं.	सामग्रीको नाम	थान/मिटर	सामग्रीको विवरण	कैफियत
१	कम्बल	१ थान	५० प्रतिशत उनी-उलन	
२		१ थान	१२ फिट चौडाई १८ फिट लम्वाई	

३	भाडाकुँडा सिल्भर	१ सेट	१) डेक्ची ठूलो १ वटा सानो १ २) कराई ३) थाली ३ ४) कप २ ५) डाडू १ ६) पनियो १ ७) गिलास २	
४	प्लाष्टिक बाल्टी ढक्कन सहित वा जेरीक्यान	१ थान	१५ लिटरको	
५	मग	१ थान	१ लिटर	
६	प्याक गर्ने व्याग (बोरा)	१ बोरा	प्लास्टिक	
७	जिन कपडा	५ मीटर	कालो वा निलो	
८	पप्लीन कपडा	६ मीटर	कुनै पनि कलर	
९	प्रिन्टेड जनाना धोती	१	कुनै पनि रङ्गको	
१०	नाइलन डोरी	१० मिटर	जनु सुकै पनि	

प्रदान गरिने बाल केन्द्रित सामाग्रीहरु

क्र.सं.	सामाग्रीहरुको नाम	न्यूनतम परिमाण
१	बेवी कम्मल	१
२	रंगीन फलाटीन कपडा	१.५ मीटर
३	भोटो, सुरुवाल बेवी क्याप	१ सेट
४	डिटोल साबुन	१
५	कचौरा र चम्चा	१सेट
६	बेबी मोजा	२ जोर

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी रक्त संचार सेवा

रक्त संचार सेवा केन्द्र पोखरा	०६१-५२००९१
रक्त संचार सेवा केन्द्र बाग्लुङ	०६८-५२०१६९

३.१० विपद् जोखिम विश्लेषण

म्याग्दी जिल्लामा अवस्थित सबै नगरपालिका तथा गाउँपालिका विपद् जोखिमको विश्लेषण गर्न मुख्य तया आठवटा विपद्हरु बाढी, पहिरो, आगलागी, महामारी, भुकम्प, हावाहुरी, असिना, र हिमपात मध्ये बाढी र पहिरो सबभन्दा बढी विपद्जन्य अवस्थामा देखिएका छन्। जसलाइ विस्तृत रुपमा यस जिल्लामा रहेका सबै नगरपालिका तथा गाउँपालिकाको संभावित विपद् तथा संकटासन्नताको अवस्थाबारे तालिकामा देखाईएको छ।

३.१०.१ विगत १६ बर्षमा विपद्बाट भएको क्षतिको विवरण

क्र.सं.	साल	प्रकोप	क्षति विवरण			
			मृत्यु संख्या	घाईते संख्या	क्षति घरधुरी	भएका मुख्य समस्याहरु
१	२०६३/६४	बाढी पहिरो र चटयाङ्ग	२	२	–	खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
२	२०६४/६५	बाढी पहिरो र आगलागी	१	१	–	खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
३	२०६५/६६	बाढी पहिरो र आगलागी	१	७	–	खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
४	२०६६/६७	बाढी पहिरो, आगलागी र चटयाङ्ग	२	७	–	खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य

५	२०६७/६८	बाढी पहिरो, आगलागी, चटयाङ्ग र हिमपात	३	९	–	खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
६	२०६८/६९	बाढी पहिरो र चटयाङ्ग	१	७	–	खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
७	२०६९/७०	चटयाङ्ग		२५	–	खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
८	२०७०/७१	बाढी पहिरो, आगलागी र चटयाङ्ग	४	२	–	खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
९	२०७१/७२	बाढी पहिरो, आगलागी, चटयाङ्ग, हिमपातर भुकम्प	११	१८	–	खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
१०	२०७२/७	बाढी पहिरो, आगलागी, चटयाङ्गर हिमपात	४	१७	–	खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
११	०७३/७४	बाढी पहिरो, आगलागी, हावाहुरी र चटयाङ्ग	४	१७	-	खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
१२	०७४/७५	बाढी पहिरो, आगलागी, हावाहुरी र चटयाङ्ग	१	१४	-	खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
१३	०७५।०७६	बाढी पहिरो, आगलागी, हावाहुरी र चटयाङ्ग	१	४	२६	खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
१४	०७६।०७७	बाढी पहिरो, आगलागी, हावाहुरी र चटयाङ्ग	३८	१४		खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
१५	०७७।०७८	बाढी पहिरो, आगलागी, हावाहुरी र चटयाङ्ग				खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
१६	०७८।०७९	बाढी पहिरो, आगलागी, हावाहुरी र चटयाङ्ग				खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
१७	०७९।०८०	बाढी पहिरो, आगलागी, हावाहुरी र चटयाङ्ग	१४	१७	६०	खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
१८	०८०।०८१	बाढी पहिरो, आगलागी, हावाहुरी र चटयाङ्ग	१२	२६	६७	खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य
१९	०८१।०८२	बाढी पहिरो, आगलागी, हावाहुरी र चटयाङ्ग	८	८	३०	खाद्यान्न, आवास, खानेपानी र स्वास्थ्य

नोटः माथि उल्लेखित विवरण जिल्ला प्रहरी कार्यालय,म्याग्दीबाट उपलब्ध तथ्याङ्क हो। यस तथ्याङ्कमा बाढी पहिरो, आगलागी, चटयाङ्ग हिमपात र भुकम्पबाट भएको क्षतिको विवरण समावेश गरिएको छ। यस जिल्लामा सबैभन्दा बढी असर गर्ने र हुने गरेको विपद् बाढी, पहिरो, आगलागी र चटयाङ्ग रहेको छ।

३.११ राहत सहयोगको आधारमा विपद् जोखिमको विश्लेषण

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी म्याग्दीबाट वितरण भएका राहत सामाग्रीका आधारमा विगत ७ वर्षको तथ्याङ्कलाई विश्लेषण गर्दा यस जिल्लामा बढी जनसंख्या तथा परिवार बाढी, पहिरोको कारणबाट प्रभावित भएको देखिन्छ। त्यसै गरी दोस्रो विपद्का रुपमा आगलागी रहेको छ। हावाहुरी तेस्रो विपद्को रुपमा रहेको छ भने चटयाङ्ग र हिमपात पनि विपद्का रुपमा रहेको देखिन्छ।विगत ७ वर्षको अवधिमा १३५४ राहत प्राप्त गर्ने प्रभावित परिवारहरु मध्ये सबैभन्दा वढी ७३७ परिवार बाढी पहिरोबाट प्रभावित भएका छन जुन कुल विपद् प्रभावितका करिव ५४.४३ प्रतिशत रहेको छ भने आगलागीका विपद् ३६.४८ प्रतिशत रहेका देखिन्छ। उपरोक्त तथ्यांकका आधारमा बाढीपहिरो र आगलागी नै यस जिल्लाका मूख्य विपद् जोखिम रुपमा देखिन्छ भने वार्षिक रुपमा सरदर २०० परिवारले विपद् जोखिमको सामना गरिरहेको अवस्था देखिन्छ।

विगतका विपद्जन्य कारणबाट भएका मानवीय तथा भौतिक क्षतिका अवस्था र मुख्य विपद्हरुको आँकडा हेर्दा यो जिल्ला विपद् जोखिमको संकटासन्न अवस्थामा रहेकोछ। विगतको अवस्थालाई हेर्दा भविष्यमा आउने संकट पूर्ण विपद् र क्रमिक रुपमा बढदै गएका प्राकतिक सम्पदाका अव्यवस्थित उपभोग, अत्यधिक भू-स्खलनको अवस्था, जलवायु परिवर्तनको कारण यहाँका जनताहरु विपद्को जोखिममा रहेका छन र कुनै पनि स्थानीय तहलाई विपद् जोखिम मुक्त भन्न सकिने अवस्था छैन।

३.११.१ नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरूको साधारण संकटासन्नताका पक्षहरू

भौतिक संकटाभिमुखता	सामाजिक संकटाभिमुखता	धारणागत संकटाभिमुखता
• भिरालो जमिनमा बसोवास र खोला नालाको कटान, • अव्यवस्थित बजार, आवास नीति बिना घर निर्माण, भिरालो जमिन काटेर घडेरी घर निर्माण • जीविकोपार्जनको श्रोत अपुग र असुरक्षित हुनु, • सुरक्षित खानेपानीको अभाव, • स्वास्थ्य सरसफाईका सुविधामा कमी • कृषि उत्पादनमा कमी, • जोडिएका घरहरु र फुसका छानाका घर, • अतिवृष्टि, अनावृष्टि तथा बाढी पहिरो र हिमपात	• सामुदायिक संस्थाहरुको कमी, • विपद् व्यवस्थापनलाइ प्राथकिमता नदिनु, • भौगोलिक अवस्था अनुसार विकास निर्माणका गतिविधि नहुनु, • आवश्यकताका आधारमा भन्दा राजनीतिक दवाबमा काम हुनु,	• शिक्षा तथा जनचेतनाको कमी • विपद् सामना गर्ने सीप र क्षमताको कमी • सहयोग गर्नुपर्छ भन्ने भावनामा कमी

३.१२ गाँउपालिका र नगरपालिका अनुसार विभिन्न विपद्को आधारमा जोखिमको अवस्था

३.१२.१ पहिरो

उच्च जोखिममा रहेका क्षेत्रहरु

१. **बेनी न.पा.**: पात्लेखेत, भकिम्लीको तोराखेत, पुलाचौर, घतान, ज्यामरुककोट, अर्थुङ्गे, रत्नेचौर
२. **मंगला गा.पा.**:बाबियाचौरको लामपाटा, फापरखेत, अर्मन नेटा, बरंजाको खर्सोपानी, नेटा, धारा-अर्मन, रणबाङ्ग
३. **मालिका गा.पा.**:ओखरबोटको जुकेपानी, निस्कोट, बिम, देवीस्थानको घारथोक र गाइखर्क, दरवाङ्ग, रुम,
४. **धौलागिरी गा.पा.**: लुलाङ्ग, मुदी, मुना, ताकम, मराङ्ग, गुर्जा सामुदाय लि पहोकास गारेर राकहमे
५. **अन्नपूर्ण गा.पा.**: कालीगण्डकी कोरीडोर सडकको दायाँबायाँका बस्तीहरु, भूरुङ तातोपानी क्षेत्र, पोखरेबगर क्षेत्र, दोबा गाउँ क्षेत्र, राम्चे, हिस्तान, शिख, घार, दाना, नारच्याङ्ग वडाका क्षेत्रहरु
६. **रघुगंगा गा.पा.**: घट्टे देउराली, माझखर्क, बैसरी, लेतेखोला, मनखोला, झिंको घ्यांग्रीखोला, पाखापानीको औल, राइखोर, राखुपिप्लेको हिमालय आधारभुत विद्यालय

३.१२.२ वाढी

उच्च जोखिममा रहेका न.पा. तथा गा.पा. का विभिन्न वडाहरु

मूख्यतः कालीगण्डकी नदी, रघुगंगा खोला, म्याग्दी खोला तथा अन्य सहायक खोला आसपासका ईलाकाहरुमा रहेको मूख्य बस्तीहरु ओखरबोटको फुलबारी, दरबाङ्गबजार, बावियाचौर, रणबाङ्ग, पखेर, पोक, पिपलबोट, छिसबाङ्ग, ताराखेत, दानाको घट्टेखोला, बेनी न.पा.को बेनी बजार, मंगलाघाट क्षेत्र र आनन्दबगर, बगरफाँट गलेश्वर बजार, वेगखोला, सिंगा, लुलाङ्ग, भुरुङ्गतातोपानीतथा अन्य सहायक बस्तीहरु र अन्य सबै नदी तथा खोला किनारका बस्तीहरु।

३.१२.३ हावाहुरी/आगलागी

उच्च जोखिममा रहेका न.पा. तथा गा.पा.का वडा तथा अन्य क्षेत्रहरु

१. रघुगंगाको बेगखोला २. अन्नपूर्णको नारच्याङग ३. धौलागिरीको गुर्जा, मल्कावाङ्ग, मराङ्ग, मुदी, ताकम मच्छिम ४. मंगलाको कुहुँ

३.१२.४ हिमपात

उच्च जोखिममा रहेका न.पा. तथा गा.पा.का वडा तथा अन्य क्षेत्रहरु

१.धौलागिरीको गुर्जा, मुदी, लुलाङ्ग

२.अन्नपूर्णको नारच्याङग

३.१२.५ असिना

उच्च जोखिममा रहेका न.पा. तथा गा.पा.का वडा तथा अन्य क्षेत्रहरु

१.मंगलाको कुहुँ २. धौलागिरीको गुर्जा

३.१२.६ डेंगु जस्ता संक्रामक रोगहरुको प्रकोप

३.१२.७ चटयाङ्ग

१.मालिका गा.पा.को दरवाङ, रुम, देविस्थान

३.१२.८ सडक दुर्घटनाः

जिल्लाका सबैजसो सडक र विशेष गरी ग्रामीण सडकहरुमा सडक दुर्घटना अत्यधिक रुपमा हुने गरेको।

यसरी गा.पा.का विभिन्न वडाहरुको विपद् जोखिमलाई विश्षेलण गर्दा म्याग्दी जिल्ला पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको स्पष्ट हुन्छ। त्यसै गरी बाढीको उच्च जोखिममा १ नगरपालिका र ५ गा.पा. का विभिन्न वडाहरु रहेका छन् भने हावाहुरीमा बेगखोला, नारच्याङ, गुर्जा र कुहुँ त्यस्तै गरी हिमपातमा गुर्जा र नारच्याङ र असिनामा कुहुँ र गुर्जा क्षेत्रहरु रहेका छन्।

३.१३ स्वच्छ खानेपानीको पहुँच तथा सरसफाईको आधारमा विपद् जोखिम अवस्था

उच्च जोखिममा रहेका क्षेत्रहरु	मध्यम जोखिममा रहेकमा क्षेत्रहरु	कम जोखिममा रहेका क्षेत्रहरु
मल्कवाङ्ग कुईनेमगले ओखरवोट मुदी पाखापानी कुहुँ लुलाङ	नारच्याङग गुर्जा भू तातोपानी घार मुना चिमखोला भगवती देविस्थान निस्कोट मराङग	दाना शिख झिँ रुम दरवाङग बंरजा बावियाचौर अर्मन भकिम्लि पात्लेखेत ताकम बेगखोला दोवा विम पिप्ले राम्चे हिस्तान

स्रोत खा पा तथा स स डिभिजन कार्यालय म्याग्दी २०७२

३.१४ स्वास्थ्य सम्वन्धी चेतना र स्वास्थ्य सेवाको पहुँचका आधारमा गाउँपालिका र नगरपालिकाका विभिन्न वडाहरुको विपद् जोखिम अवस्था

उच्च जोखिममा रहेका क्षेत्रहरु	मध्यम जोखिममा रहेका क्षेत्रहरु	कम जोखिममा रहेका क्षेत्रहरु
१ ताकम २ दग्नाम ३ रुम ४ मुदी ५ चिमखोला ६ मल्कावाङग ७ निस्कोट ८ पाखापानी ९ गुर्जा	१ ओखरबोट २ देविस्थान ३ लुलाङ ४ बंरजा ५ विम ६ हिस्तान ७ मुना ८ बेगखोला ९ दोवा १० कुईनेमंगले	१ दाना २ शिख ३ चिमखोला ४ झी ५ रुम ६ दरवाङग ७ बावियाचौर८ अर्मन ९ भकिम्लि १० पात्लेखेत ११ ताकम १२ बेगखोला १३ दोवा १४ भगवती १५ पिप्ले १६ राम्चे

स्रोतः जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय म्याग्दी २०७२

३.१५ खाद्य सुरक्षा

उच्च जोखिममा रहेका क्षेत्रहरु	मध्यम जोखिममा रहेका क्षेत्रहरु	कम जोखिममा रहेका क्षेत्रहरु
१ गुर्जा २ मुदी ३ कुईनेमंगले ४ मुना ५ चिमखोला ६ मल्कावाङग ७ निस्कोट ८ मराङग ९ रुम १० ओखरबोट ११ लुलाङग	१ राम्चे २ हिस्तान ३ देविस्थान ४ शिख ५ घार ६ नारच्याङ ७ दाना ८ तातोपानी ९ बंरजा १० दोवा ११ बेगखोला १२ झी १३ भकिम्ली १४ कुहुँ १५ दरवाङग १६ अर्मन १७ विम १८ ताकम १९ दग्नाम २० पाखापानी	१ बावियाचौर २ पिप्ले ३ पात्लेखेत ४ भगवती

३.१६ स्थानीय तहहरुको साधारण संकटासन्नताका पक्षहरु

भौतिक संकटाभिमुखता	सामाजिक संकटभिमुखता	धारणागत संकटाभिमुखता
• भिरालो जमिनमा बसोवास र भिरालो जमिन कटान गरि संरचना निर्माण • अव्यवस्थित बजार, बस्ति • जीविकोपार्जनको राम्रो श्रोत नहुनु र भएको पनि सुरक्षित नहुनु • सुरक्षित खानेपानी र स्वास्थ्य सरसफाईका सुविधामा कमी • परम्परागत कृषि प्रणाली • जोडिएका घरहरु र फुसका छानाको प्रयोगले आगलागिको सम्भावना बढी • समुदायको विपद् सम्भावित क्षेत्र विशेष गरी पहिरो र आगलागिका लागि। यस अन्तर्गत घरहरु खेतियोग्य जमिन बाटाहरु	• सामुदायिक सस्थाहरु कम हुनु र केही भएकाहरुको पनि विपद् ब्यवस्थापनलाई प्राथमिकता नदिनु • जिल्लामा राजनितिक सामाजिक आर्थिक अन्तरक्रिया र उपलब्धिमा कमी • भौगोलिक अवस्था अनुसार विकास निर्माणाका गतिविधि नहुनु	• शिक्षा तथा जनचेतनाको अभाव • विपद्को सामना गर्ने सीप र क्षमताको अभाव • सामाजिक प्रणाली तथा चालचलन जसले विपद्को खतरा निम्त्याउछ। • सामाजिक तथा जातीय कारण

• धेरै वडाहरुमा ६ महिना भन्दा बढी अन्न भण्डारण गर्न नसक्ने • खेतियोग्य जमिनमा उत्पादन कम हुनु • मुख्यतः धौलागिरि क्षेत्रमा भएको हिमतालहरु • विपद् सचेतना विना निर्माण गरिएका विकासका संरचनाहरु सडक, पुल र भवनहरु		

परिच्छेद ४
विपद्को प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना

४.१ विषयगत क्षेत्रको परिचय

विपदका समयमा प्रभावित तथा पीडित समुदायलाई राहत उपलब्ध गराउन तथा मानवीय सहयोग गर्न विभिन्न क्षेत्र र निकायहरु रहेका हुन्छन । विपद्का घटनामा परी धन सम्पति गुमाएका व्यक्तिलाई जीवनयापनको लागि तत्कालको आधारभूत आवश्यकताको पूर्ति गर्ने कामलाई व्यवस्थित गर्न खाद्यान्न, आवास, खानेपानी, सरसफाई तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धन, सुरक्षा जस्ता विषयमा विशेषज्ञता हासिल गरेका समुहले आ-आफनो क्षेत्रका जिम्मेवारी लिंदा मानवीय सहयोगको कार्य बढी व्यवस्थित हुन्छ । जिल्लामा रहेका यस योजना अन्तर्गत बनेका विभिन्न विषयगत क्षेत्रहरुले जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति मातहतमा रही कार्य गर्नुपर्ने हुन्छ । यसको औचित्य देहायका विषयमा अति महत्वपूर्ण हुन जान्छ ।

मान्यता :

विशेषगरी ठूला विपदका अवस्थामा क्षेत्रगत अवधारणाले समुदायसम्म आफनो उपस्थिति कायम राखी समुदायलाई सुरक्षाको अनुभूति प्रदान गर्दछ ।

मानवीय सहयोगका क्षेत्र पहिचान गरी राहत, उद्धार तथा सहयोगलाई प्रभावकारी, जिम्मेवारी र उत्तरदायी बनाउने कार्यलाई सुनिश्चित गर्दछ । प्रतिकार्य प्रक्रियामा विशेषज्ञ सेवाको उपयोग गर्दा देखिएका कमी कमजोरीको निराकरण गर्न तथा कार्ययोजनाको समीक्षा गर्दै आवश्यकतानुसार जिम्मेवारी निर्धारण तथा परिमार्जन गरिन्छ । प्रतिकार्य योजनामा कार्यविभाजन स्पष्ट हुने भएकोले प्रत्येक क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने आधारभूत आवश्यकताका वितरण प्रभावकारी भई सबै वर्गका प्रभावित समुदायमा पहुँच कायम रहन्छ । आपतकालीन समयमा गर्नुपर्ने मानवीय सहयोगका लागि आवश्यक पूर्वतयारी गर्ने व्यवस्था भएकोले वस्तुको आपूर्ति, समन्वय, सूचना प्रवाह र सहयोग वितरण प्रभावकारी हुन्छ। आपतकालीन समयमा चाहिने सामाग्रीको पूर्व बन्दोवस्ती तथा भण्डारणको उचित व्यवस्था हुन्छ । मानवीय सहयोगका सम्पूर्ण प्रक्रिया सामुहिक रुपमा गरिने भएकोले आन्तरिक विवाद कम भई कार्य चुस्त दुरुस्त हुन्छन् । उपलब्ध साधन र श्रोतको अधिकतम उपयोग भई सबै क्षेत्रगत निकायमा जवाफदेहीता बढदै जान्छ ।

उद्धेश्यहरु :

- क्षेत्रगत रुपमा मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी बनाउने,
- आपतकालीन पूर्वतयारीलाई चुस्त र कार्यान्वियन योग्य बनाउने,
- क्षेत्रगत समस्याको लेखाजोखा र समाधानको लागि विशेषज्ञ परिचालन गर्ने,
- समन्वय र समभ्रुदारी अभिवृद्धि गर्ने, सामुहिक रुपमा विपद् प्रतिकार्य गर्ने वातावरण तयार गर्ने,
- क्षेत्रगत ज्ञान, सीपको प्रभावकारी परिचालन गर्ने,
- विपद प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाई धनजनको क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्ने,

४.१.१ क्षेत्र : पूर्वसूचना प्रणाली

क) क्षेत्र अगुवा : स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

जिम्मेवारी :

पूर्वसूचना प्रणाली सम्बन्धमा जिल्लाको विद्यमान क्षमता सापेक्षित कम रहेको अवस्थामा पूर्वसूचना प्रणालीको व्यवस्थापन गर्नु कठिन कार्य हो । यद्यपि उपलब्ध साधन र स्रोतको अधिकतम परिचालन गरी सम्भावित जोखिमयुक्त समुदायमा पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना गरी विपद् घटना घट्नु पूर्व सम्बन्धित समुदायमा जानकारी उपलब्ध गराउने कार्य प्रभावकारी बनाई नागरिकलाई विपद्को सम्भावित जोखिमबाट बचाउनु मानवीय सहायताका क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरुको प्रमुख जिम्मेवारी हो । सामान्य विषयहरुमा समयमा नै ध्यान दिन सकेको खण्डमा साधन र स्रोतका अभावको बाबजुद पनि मानिसहरुलाई सम्भावित

जोखिमका घटनाहरुबाट बचाउन सकिन्छ । तसर्थ उपलब्ध साधन स्रोत तथा सूचनाहरुको अधिकतम प्रयोग गरी संकटाभिमुख समुदायहरुलाई विपद्को बारेमा पूर्वसुचना दिनु पदर्छ । स्थापित सूचना संयन्त्रहरुले सम्भावित विपद्को अनुमान संकटाभिमुख समुदायसम्म पुऱ्याउन र मानिसहरुलाई सुरक्षाको न्यूनतम उपायहरु अवलम्बन गर्न सहयोग गर्ने कार्य गर्दछ ।

न्युनतम कार्यहरु

- पूर्वसूचना सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यको नेतृत्व स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिले गर्ने,
- जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिले सम्भावित विपद्को पूर्वसूचनाको लागि विभिन्न निकायसँग आवश्यक समन्वय गर्ने,
- नेपाल सरकारको मौसम तथा विपद् सम्बन्धी पूर्व अनुमानहरु सार्वजनिक संचार माध्यम, सामाजिक संजाल मार्फत सम्बन्धित क्षेत्रमा प्रेषण गर्ने व्यवस्था मिलाउन,
- जति सक्यो छिटो प्राप्त सूचना संचार माध्यमलाई प्रसारण र प्रकाशनका लागि उपलब्ध गराउने र जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको बैठक राखी आवश्यक पूर्वतयारी गर्ने,
- संकटाभिमुख क्षेत्रमा संभावित जोखिमसम्बन्धी सामुदायिक अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने ,
- विपद् पश्चात द्रुत उद्धार तथा राहतको लागि राहत सामग्री तथा जनशक्ति परिचालनको व्यवस्था मिलाउने,

ख) पूर्व सूचना प्रणाली समुहका क्षेत्रगत सदस्य संस्थाहरुको सूची

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	टेलिफोन
१.	श्री जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	०६९-५२०१३३, ३४३
२	श्री जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	०६९-५२०५३०
३	श्री गुरु गोरख गुल्म अर्थुङ्गे ब्यारेक	०६९-५२०५२७, ५२०५१८
४	श्री सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल गुल्म म्याग्दी	०६९-४११०७७
५	श्री जिल्ला प्रहरी कार्यालय	०६९-५२०१००
६	श्री राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	०६९-५२०१४३
७	श्री नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	०६९-५२०१६९
८	श्री जिल्ला स्थित प्रेस संस्थाहरु र स्थानीय रेडियोहरु, पत्रकार	
९	श्री सम्बन्धित स्थानीय तहहरु सबै	

४.१.२ क्षेत्र : सुरक्षित स्थानान्तरण प्रक्रिया

ख) क्षेत्र अगुवा : जिल्ला प्रशासन कार्यालय,

जिम्मेवारी :

संभावित विपद्बाट बचाउन संकटाभिमुख समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा लैजानु र आवश्यक राहतको व्यवस्थापनको लागि समन्वय गर्नु हो । यो जटिल, चुनौतीपूर्ण तथा जवाफदेही कार्य भएकोले सामाजिक, साँस्कृतिक, वातावरणीय तथा सम्भावित अन्य मानवीय जोखिमहरुको ख्याल गर्दै सुरक्षित स्थानान्तरणका सबै प्रक्रियामा सरकार र अन्य निकायसँग समन्वय गर्ने कार्य यस क्षेत्रसंग सम्बन्धित रहेको छ ।

न्यूनतम कार्यहरु

- सुरक्षित स्थानान्तरण सम्बन्धी कार्यको लागि समन्वय गर्ने,
- सूचना प्राप्त भएको एक घण्टा भित्र आवश्यक सुरक्षाको बन्दोवस्त गर्न नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी र नेपाल प्रहरीसँग आवश्यक समन्वय गरी स्थानान्तरण प्रक्रिया थालनी गर्ने,
- प्राथमिक उपचार टोली परिचालन गर्ने,

- सुरक्षित स्थानान्तरण स्थलको रुपमा स्थानीय विद्यालय, वडा कार्यालय भवन, सार्वजनिक/सामुदायिक भवनहरु, खेलकूद मैदान, धार्मिक स्थल लगायत स्थानीय सरकारी भवनहरुको प्रयोगको लागि सम्बन्धित सरोकारवालहरुसँग समन्वय गर्ने,
- आपतकालिन बासस्थान १५ दिन भन्दा बढीको लागि अस्थायी शिविर स्थापना गरी आवासको प्रबन्ध मिलाउने,
- विपद्को असर घट्ने बित्तिकै पीडितलाई परिवार, समुदाय तथा क्षति भएको सम्पत्ति खोज्न र संरक्षण गर्न सहयोग गर्ने,

क्षेत्रगत सदस्यहरु:

क.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	टेलिफोन
१.	श्री जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	०६९-५२०१३३, ३४३, ९८५७६२७७७७
२	श्री जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	०६९-५२०५३०,
३	सम्वन्धित स्थानीय तहहरु	
४	श्री भूमि प्रशासन कार्यालय	०६९-५२०१२४, ९८५७६४०१२४
५	श्री नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	०६९-५२०१६९, ९८५७६२४३१८
६	सुरक्षा निकायहरु	
७	राजनैतिक दलहरू	
८	श्री पूर्वाधार विकास कार्यालय	०६९ -५२०१०४,९८५६०३०१०४

ख) म्याग्दी जिल्लाका राजनैतिक दलहरुका प्रमुखहरुको टेलिफोन नम्बरहरु :

सि.नं.	राजनैतिकदलहरुको नाम	प्रमुख	प्रमुखकोनाम, थर	फोन नम्बर	मोवाइल
१	नेपाली कांग्रेस जि.का.स.	उप सभापती	श्री हरिकुमार श्रेष्ठ	०६९-५२०११३	९८५७६४००४६
२	ने.क.पा. (एमाले)	अध्यक्ष	बालकृष्ण सुवेदी		९८५७६४०२१७
३	ने.क.पा. माओबादी केन्द्र	संयोजक	श्री शेर बहादुर के.सी.	०६९-५२०१२६	९८५७६२४२०९
४	राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी	-	छवि आचार्य		
५	ने.क.प. (समाजबादी)		बम बहादुर पाइजा		९८५७६४०८३६
७	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	अध्यक्ष	श्री बिर बहादुर थापा क्षेत्री		९८५७६४४८०७
८	राष्ट्रिय जनमोर्चा	अध्यक्ष	श्री छवि वि.क	०६९-५२०९२१	९८४७६२७६६९
९.	नेपाल कम्यूनिष्ट पार्टी-माओवादी	-	श्री ध्रुव घिमिरे		९८५७६२०८८३

४.१.३ क्षेत्र : खोज तथा उद्धार

क) क्षेत्र अगुवा : जिल्ला प्रशासन कार्यालय,

जिम्मेवारी :

विपद्को समयमा जीवन जोखिममा परेका व्यक्तिहरुको खोज, पहिचान, उद्धार गरी जटिल अवस्थामा रहेका प्रभावितको व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ । सोको लागि तयारी अवस्थामा रहने र तयारीबारे अनुगमन गर्न खोज तथा उद्धार सम्बन्धी टोलीको गठन, खाद्य सामग्री तथा गैरखाद्य सामग्री संकलन, आवास व्यवस्थापन, प्राथमिक उपचार लगायत सम्पूर्ण कार्यको लागि क्षेत्रगत निकाय परिचालन गर्नु पर्नेछ । खोज तथा उद्धार सम्बन्धी कार्य गर्न नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल तथा स्थानीय निकायहरुको सहभागिता भएको कार्यदल परिचालन हुनेछ ।

न्यूनतम कार्यहरु

- स्थानीय जनताहरुलाई विपद् सम्बन्धी आधारभूत तालिम (१८ कार्य दिन) संचालन गरी विपद् व्यवस्थापन स्वयंसेवक तयार गर्ने,
- खबर संकलनको लागि प्रत्येक वडाबाट २५ जना विपद् व्यवस्थापन सूचक निर्माण गर्ने,
- विपद्ग्रस्त ईलाकाहरुको तथ्याङ्क संकलन तथा म्याप मार्किङ्ग गर्ने,
- तालिम प्राप्त जनशक्ति अग्रिम रुपमा तयार पार्ने,
- विपद्को लगत्तै प्राप्त सूचना सार्वजनिक गर्ने र उद्धार सामाग्री तथा आवश्यक उपकरण सहित खोज तथा उद्धार टोली खटाउने,
- समन्वय बैठक र प्रतिवेदनका बारेमा जानकारी गराउने,
- उद्धार सामग्रीको वितरण, प्राथमिक उपचार तथा सहयोग सम्बन्धी गतिविधिको अनुगमन गर्ने,
- प्रभावितहरुलाई सुरक्षित स्थानमा पुऱ्याउने, तथा सम्बन्धित परिवारसँग पुनर्मिलन गराउन समन्वय गर्ने,
- बेपत्ता तथा मृतकहरुको खोजतलास, उद्धार तथा अन्य आवश्यक कार्यको लागि समन्वय गर्ने,
- मृतकको शव आफन्तलाई जिम्मा लगाउने र सनाखत नभए मृतकको दाहसंस्कार गर्न आवश्यक समन्वय गर्ने,
- प्रत्येक दिन उद्धार कार्यको समीक्षा गरी अर्को दिनको उद्धार योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने,
- राहत सामग्री राख्ने गोदामको व्यवस्था गर्ने,

ख) खोज तथा उद्धार समुहका क्षेत्रगत सदस्य संस्थाहरुको सूची

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	टेलिफोन
१.	श्री जिल्ला प्रहरी कार्यालय, म्याग्दी	०६९-५२०१००
२	श्री गुरु गोरख गुल्म अर्थुङ्गे ब्यारेक म्याग्दी	०६९-५२०५२७, ५२०५१८
३	श्री सशस्त्र प्रहरी बल,नेपाल गुल्म म्याग्दी	०६९-४११०७७
४	श्री राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	०६९-५२०१४३
५	श्री नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	०६९-५२०१६९
६	श्री जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	०६९-५२०२३३, ३४३

४.१.४.क्षेत्र : क्षति तथा आवश्यकता पहिचान

क) क्षेत्र अगुवा : नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

जिम्मेवारी :

विपद् पश्चात प्रभावित समुदायमा विपद्ले पुऱ्याएको क्षति, प्रभावितहरुको विवरण र आवश्यकता पहिचान तथा अवस्था विश्लेषण गर्नुपर्ने हुन्छ । जति सक्यो छिटो अवस्था पहिचान गरेर आवश्यकताको पहिचान हुन सकेमा थप क्षति हुने अवस्था कम गरी उद्धार कार्य सहज हुन जान्छ । पहिलो २४ घण्टाभित्र प्रभावित स्थलमा पुगी

स्थानीय व्यक्तिसँग विपद्को असर बारेमा सोधपुछ गरी प्रारम्भिक सर्वेक्षण र आवश्यकता पहिचान गर्ने र द्रोस्रो चरण ४८ देखि ७२ घण्टाभित्र प्रभावितहरुको घरघरमा पुगी निर्धारित प्रश्नावली अनुसार अन्तरवार्ताको माध्यमबाट क्षतिको विस्तृत विवरण र आवश्यकता पहिचान गर्न अन्य निकायहरुसँग आवश्यक समन्वय गरी कार्य गर्नु पर्दछ ।

न्यूनतम कार्यहरु

- विपद्को सूचना प्राप्त हुनासाथ समन्वय गरी तत्काल विपद् प्रभावित स्थलको अवलोकन गर्ने,
- आवश्यक जनशक्तिका लागि समन्वय गर्ने,
- प्रभावित समुदायलाई प्राथमिक उपचारको व्यवस्था गर्ने र जटिल प्रकृतिको लागि स्वास्थ्य केन्द्र, अस्पताल पुर्‍याउन सहयोग गर्ने,
- प्रभावित समुदायलाई आवश्यक सहयोगका लागि स्थानीयस्तरमा समन्वय गर्ने,
- विपद्बाट प्रभावित क्षेत्रको यथार्थ जानकारी लिने,
- स्थानीय स्वयंसेवक परिचालनको लागि समन्वय गर्ने,
- सुरक्षित स्थानान्तरण र सोका लागि स्थानीय स्तरबाट उपलब्ध हुन सक्ने सहयोग परिचालन गर्ने,
- आवश्यक राहत र उद्धारको प्रबन्ध मिलाउने,

ख) क्षति तथा आवश्यकता पहिचान सदस्य संस्थाहरुको सूची

क.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	टेलिफोन
१.	श्री नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	०६९-५२०१६९
२	श्री जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	०६९-५२०१३३, ३४३
३	श्री जिल्ला प्रहरी कार्यालय	०६९-५२०१००
४	श्री जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	०६९-५२०५३०

४. १.५ क्षेत्र : खाद्यान्न व्यवस्थापन (द्रुत राहत सहयोग संयन्त्र)

क) क्षेत्र अगुवा : जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति,

जिम्मेवारी :

विपद्को अवस्थामा हुनसक्ने खाद्य आपूर्तिमा कमी, खेती तथा खाद्यान्न बालीको नोक्सानी, संग्रहित खाद्यान्नको क्षति विस्थापन लगायतका कारणले अस्थायी रुपमा गम्भीर खाद्य असुरक्षा हुन सक्छ । सम्पत्ति र जीविकोपार्जनमा क्षति, बालीनालीको नोक्सान, पशुधनको क्षति, प्रकोप सामना गर्ने रणनीतिमा हुने बाधाका कारणहरुले गर्दा मध्यम अवधिको तीव्र खाद्य असुरक्षा हुन सक्छ । यस्तो विपद्को अवस्थामा मानवीय सहयोग प्रभावकारी बनाउन आवश्यक जनशक्ति तयारी अवस्थामा राखी पीडितको जीवन रक्षा, तत्काल बाँच्ने आवश्यकताको पूर्ति गर्न खाद्य बस्तु उपलब्ध र बासस्थान व्यवस्था गरी सहज जीविकोपार्जन सुनिश्चित गर्न आवश्यक स्रोत जोहो गर्ने र वितरण व्यवस्थाको लागि समन्वय गरी प्रभावकारी परिचालन गर्नुपर्ने हुन्छ । सो को लागि राहत तथा खाद्य सामाग्री संकलन गरी वितरण व्यवस्थापन गर्ने साथै सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु परिचालन गर्ने, सरकारी, गैरसरकारी, व्यापारी तथा निजी संस्थाहरुको सहभागिता गराउँदै स्थानीय साधन र स्रोतहरुको अधिकतम परिचालन गर्न समन्वय गर्ने, पीडित व्यक्तिको लागि प्रतिदिन न्यूनतम २,१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी गुणस्तरीय खाद्यान्न उपलब्ध गराउने, निश्चित समूहका व्यक्तिहरु (साना केटाकेटी, एचआईभी/एड्स भएका व्यक्ति, कुपोषित व्यक्ति आदि) को आवश्यकता पुरा गर्नका लागि नियमित

खाद्यान्नको अतिरिक्त पूरक खाद्यबस्तुको व्यवस्था गर्ने, मापदण्ड बमोजिमको खाद्य सामग्री चामल-प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४१० ग्राम, दाल-प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम, खाने तेल प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति २५ मि.लि. नुन प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ७.५ ग्राम उपलब्ध गराउन पहल गर्नु पर्नेछ ।

न्यूनतम कार्यहरु :

- आपतकालीन सहयोग सम्बन्धी प्राविधिक ज्ञान तथा सीपयुक्त जनशक्ति परिचालन हुन तयारी अवस्थामा राख्ने,
- सहायता सामग्रीहरु (आवश्यक खाद्यान्न लगायत) तयारी अवस्थामा राख्ने,
- अस्थायी बासस्थान र त्यसको लागि स्थानीयस्तरबाट उपलब्ध हुन सक्ने सेवा तथा सहयोगहरुको नक्साङ्कन गर्ने,
- स्वास्थ्य, शिक्षा, खाद्य तथा खाने पानी जस्ता आधारभूत सेवाहरुको स्वयंसेवकहरुलाई आपत्कालीन सहयोग बारेमा अद्यावधिक गराई रहने,
- जिल्लाको आवश्यकता हेरी औषधी तथा गैरखाद्य सामागग्रिहरु भण्डारणको लागि गोदामको व्यवस्था गर्ने र सामाग्रीहरुको आवधिक जाँच गर्ने,
- समुहको लागि आवश्यक खाद्य सुरक्षा प्रणालीको व्यवस्था गर्ने,
- प्रदान गरिएको सेवाहरुको नियमित अनुगमन गरी पृष्ठपोषण संकलन गर्ने,
- स्थानीय बजारमा उपलब्ध खाद्यान्न, औषधी तथा अन्य अत्यावश्यक सामग्रीहरुको उपलब्धता र मुल्य सूची राख्ने र नियमित पुनरावलोकन गर्ने, विपद्को बेला अस्वाभाविक मूल्य बढेको, नबढेको अनुगमन गर्ने,
- थप जोखिममा रहने अपाङ्ग, केटाकेटी तथा महिलाहरुको विशेष हेरविचार गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाउने,
- नियमित बैठक बस्ने, समीक्षा गर्ने र आवश्यक सामाग्रीको बन्दोबस्त गर्ने,

ख) क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची

क्र.सं.	साझेदारहरूको नाम	टेलिफोन
१	श्री जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	०६९-५२०२३३, ३४३
२	श्री जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	०६९-५२०५३०
३	श्री कृषि विकास कार्यालय	०६९-५२०१३०, ६३०
४	श्री नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	०६९-५२०१६९
५	श्री उद्योग वाणिज्य संघ	०६९- ५२०२४६
६	श्री प्रदेश अस्पताल बेनी म्याग्दी	०६९-५२०५२५, ५२०१८८
७	श्री विभिन्न कार्यालयहरू	
८	श्री जिल्लास्थित सुरक्षा निकायहरू	
९	श्री गै.स.स. महासंघ र अन्य नागरिक संस्थाहरू	९८५७६२३९५९
१०	श्री सम्बन्धित स्थानीय तहहरू	
११	श्री प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय म्याग्दी	९८५७६२४०८१

४.१.६.क्षेत्र : खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापन

क) क्षेत्र अगुवा : खानेपानी, जलश्रोत तथा सिचाई विकास डिभिजन कार्यालय

जिम्मेवारी :

पानी मानव जीवनक ालागि अपरिहार्य छ । विपद् प्रभावितहरुलाई सफा खानेपानी उपलब्ध गराउनु र पानीबाट सर्ने रोगहरुबाट बचाउनु सबै निकायको जिम्मेवारी पनि हो । विपद्को अवस्थामा समुदायमा उपलब्ध खानेपानीका संरचनाहरु क्षति हुने तथा पानीका श्रोतहरु प्रदुषित हुने, मलमुत्र फैलिने आदि कारणले पानी दुषित हुन गई संक्रमणजन्य रोगहरु शुरु हुन हुनसक्ने भएकोले विपद् प्रभावितहरुलाई सफा खानेपानीको प्रमुख आवश्यकता पर्दछ । त्यस्तो अवस्थामा आपतकालीन खानेपानी तथा सरसफाईमा विशेष ध्यान दिदै आपतकालीन सेवा पु¥याउने कार्यको लागि अगुवाई र परिचालन गर्नुपर्दछ । वितरित खानेपानीको कारण फैलनसक्ने सम्भावित संक्रमणको पर्याप्त ख्याल गर्दै विपदको अवस्थामा वैकल्पिक व्यवस्था गरी प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति न्यूनतम ५ लिटर पानी उपलब्ध गराउने र पहिलो ४ हप्ताभित्र प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन उपलब्ध गराईने, पानीको परिमाणलाई १५ लिटर पु¥याउने गरी शिविरमा बस्ने, विस्थापित क्षति पुगेका परिवारका लागि पानी संकलन गर्ने बाल्टीन र ३० दिनसम्म खानेपानी शुद्धीकरण गर्ने फिल्टर वा वाटर गार्ड, पियूस जस्ता सामाग्री उपलब्ध गराउन समन्वय गर्ने कार्य गर्नुपर्दछ । साथै अन्य निकायसँग समन्वय गरी स्वास्थ्य सम्बन्धी किट वितरण गर्ने र स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सम्बन्धी गतिविधिहरु (पानी शुद्ध पार्ने उचित तरिका र साबुनद्वारा हात धुने) सञ्चालन गर्नुपर्ने हुन्छ ।

न्यूनतम कार्यहरु

- विपद् पीडित तथा प्रभावितहरुलाई तत्काल खानेपानी आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने,
- आपतकालीन खानेपानीको व्यवस्थाका लागि जार, जर्किन तथा ड्रमहरु भण्डारण गरी राख्ने,
- पानी शुद्धीकरणको लागि भण्डारण भएका क्लोरिन, वाटर गार्ड जस्ता सामग्रीहरुको प्रयोग समयावधि चेक जाँच गर्ने साथै भण्डारण गरी राख्ने,
- विपद्मा दुषित पानीको कारण फैलनसक्ने संक्रामक रोगहरु र त्यसबाट बच्ने उपायहरुको बारेमा सचेतना गर्ने,
- जिल्लामा केही पोलिथिन पाइप, पानी टयाङ्की, गेबियन जालीहरु अग्रिम भण्डारणको व्यवस्था गरी राख्ने,
- विपद्को असर कम भएपछि खानेपानी सम्बन्धी थप सहयोगको योजना निर्माण गर्ने,

ख) क्षेत्रगत सदस्यहरुको सुची :

क्र.सं.	क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	उपलब्ध स्रोत	टेलिफोन
१	सम्बन्धित स्थानीय तह सबै	समन्वय र क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,	
२	खानेपानी सरसफाई तथा उपभोक्ता संस्था	नगर क्षेत्र भित्र पानीको व्यवस्था गर्ने	०६९-५२०
३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जनशक्ति परिचालन	०६९-५२०१६९
४	जिल्ला समन्वय समिति		०६९-५२०५३०
५	अन्य सरोकारवाला निकायहरु		
६	सम्बन्धित क्षेत्रका खानेपानी उपभोक्ता समिति		

४ १.७ क्षेत्र : स्वास्थ्य तथा पोषण व्यवस्थापन

क) क्षेत्र अगुवा : प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय

जिम्मेवारी :

समय समयमा भइरहने संक्रामक रोगका अलावा कुनैपनि विपद्को अवस्थामा तथा विपद्पछि सामुदायिक स्वास्थ्य सेवामा प्रतिकुल असर पर्ने भएकोले स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरुले तत्कालीन आवश्यकता पुरा गर्न सक्दैनन । तसर्थ आपतकालीन अवस्थामा घाइतेहरुको प्राथमिक उपचार तथा अवरुद्ध सामुदायिक स्वास्थ्य सेवालाई सुचारु गर्न महत्वपूर्ण हुन जान्छ । सो अवस्थामा प्राथमिक उपचार, आकस्मिक उपचार र विपद्को कारण उत्पन्न हुनसक्ने महामारीहरुको रोकथाम गर्न आवश्यक हुन जान्छ । आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरुमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न र स्वास्थ्य शिविरको सञ्चालन गर्न, अर्को निकायमा पठाउने संयन्त्रको विकास गर्न प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालयको RRT अगुवाइमा सबै निकाय परिचालन गर्न जरुरी हुन्छ । विशेष गरी विपद्को कारण घाइतेहरुको तत्काल उपचार गर्नु, विपद्बाट उत्पन्न स्वास्थ्य संकटहरु कम गर्नु तथा रोग संक्रमणको कारण समुदायमा सरुवा रोग फैलिएको अवस्थामा विपद्ग्रस्त समुदायमा आपतकालीन स्वास्थ्य सेवा संचालन गर्नु यस क्षेत्रका सम्भावित कार्यहरु हुन ।

न्यूनतम कार्यहरु

- आपतकालीन स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न जिल्लामा एक द्रुत स्वास्थ्य सेवा समिति सक्रिय गराउने,
- विभिन्न संघसंस्थासँग समन्वय गरी विपद् प्रभावित समुदायमा गएर स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने,
- विपद्बाट घाईते भएका, चोटपटक लागेकाहरुलाई आकस्मिक प्राथमिक उपचार गर्ने,
- सम्भावित सरुवा रोगको बारेमा जनचेतना फैलाउने,
- दादुरा, हैजा, झाडापखाला, भाइरल ज्वरो जस्ता सम्भावित रोगको नियन्त्रण र निदान गर्न स्वास्थ्य सेवाहरु उपलब्ध गराउने,
- गम्भीर घाइते तथा बिरामीलाई तुरुन्त नजिकको अस्पताल पठाउने रिफरल प्रणालीको व्यवस्था मिलाउने,
- आकस्मिक प्राथमिक सेवाको लागि आवश्यक औषधि तथा स्ट्रेचरको अग्रिम व्यवस्था गर्ने,
- प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालयमा फोकल पर्सन तोकी विपद्मा गरिने स्वास्थ्य सेवाको स्पष्ट कार्य विभाजन गर्ने,

ख) खाना तथा पोषण :

जिम्मेवारी :

विपद्को पीडा तथा विपद्बाट उत्पन्न प्रतिकुल अवस्थामा प्रभावितहरुलाई पर्याप्त खाद्यान्न तथा पोषणको आवश्यकता पर्दछ । विपद् पश्चात छोटो समयमा पर्याप्त खान उपलब्ध गराउन सकिएन भने विपद्को दौरान मृत्यू हुनेहरुको संख्याभन्दा विपद्पश्चातको संख्या बढी हुनसक्छ । अर्कोतर्फ उपयुक्त भोजन गर्न पाउनु मानिसहरुको अधिकार हो । विपद्को अवस्थामा भोजनहरु नष्ट हुने हुँदा सोको प्रबन्ध मिलाउनु जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको जिम्मेवारी हो ।

न्यूनतम कार्यहरु :

- आपतकालीन खाना उपलब्ध गराउने,
- कम्तिमा ३ दिन देखि ७ दिन सम्म तयारी खाना उपलब्ध गराउने (चिउरा, चाउचाउ, भुजा, चिनी, बिस्कुट आदि उपलब्ध गराउने, खाना प्राविधिक रुपमा गुणस्तर परीक्षण गरिएको हुनु पर्ने),
- गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरुको हकमा अतिरित्त पोषणयुक्त खाना उपलब्ध गराउने,
- कुपोषित केटाकेटीहरुका लागि अतिरिक्त भोजनको व्यवस्था गर्ने,

ग) क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची :

क्र.सं.	संस्था वा कार्यालय	सम्पर्क फोन नम्बर
१	प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय	०६९-५२०१८८, ५२५, ९८५७६४०६२५
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	०६९-५२०१६९
३	प्रदेश आयुर्वेद चिकित्सालय	०६९-५२०२७३
४	स्थानीय स्वास्थ्य संघ संस्थाहरु, स्वास्थ्य चौकीहरु,	बिवरण
५	अन्य स्वास्थ्य क्षेत्रमा काम गर्ने संघसंस्थाहरु	

४. १.८.क्षेत्र : अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री

क) क्षेत्र अगुवा : नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा म्याग्दी

जिम्मेवारी :

विपद्बाट सिर्जित आपतकालीन परिस्थितिमा पारिवारिक तथा सामाजिक जीवनलाई यथासक्य सामान्य अवस्थामा राख्नका लागि सम्मानपूर्ण आश्रय महत्वपूर्ण हुन्छ । यसरी आश्रय प्रदान गर्दा व्यक्तिको आत्मसम्मानलाई ध्यान दिनु पर्नेछ र प्रभावित परिवार वा समुदायको जीविकोपार्जनका क्रियाकलाप कायम वा स्थापित गर्ने अवसर बढाउनु पर्दछ । त्यसैले विपद् प्रभावितहरूलाई विपद्को कारणबाट सृजित विभिन्न मानवीय समस्याहरुबाट जोगाउनका लागि आधारभूत आश्रय उपलब्ध गराउने र आपतकालिन बासस्थानको व्यवस्था गर्न प्रभावित समुदायलाई सहयोग गर्नु यस क्षेत्रको जिम्मेवारी हो ।

न्यूनतम कार्यहरु :

- विस्थापित व्यक्तिहरुलाई मानवीय सहायताको उपभोग गर्न सक्षम बनाउने,
- विपद् र सामाजिक अपराधबाट उनीहरुको सुरक्षा अन्य आवश्यकता परिपूर्तिमा सहयोग गर्ने,
- भौतिक एवं सामाजिक पूर्वाधारलाई ध्यान दिदै शिविर स्थापना गरी पीडितको सुरक्षा, स्वास्थ्य तथा सामाजिक मर्यादालाई सुनिश्चित गर्ने,
- तत्कालिन आवासको लागि सार्वजनिक भवन तथा स्थलहरुको पहिचान, सम्भार तथा आवश्यक व्यवस्था मिलाउने,
- प्रयोग गरिने सार्वजनिक स्थलका जिम्मेवार निकायसँग लिखित सहमति गर्ने,
- अस्थायी बासस्थानका लागि आवश्यक कच्चा सामाग्रीको अग्रीम व्यवस्था गर्ने,
- दीर्घकालीन वासस्थानको लागि सरकारी निकायसँग समन्वय गरी थप योजना तयार पारी कार्यान्वयन गर्ने,

ख) गैरखाद्य सामग्री :

जिम्मेवारी :

विपद्को कारण प्रतिकूल हावापानी तथा परिस्थितिबाट बच्नका लागि र आधारभूत मानवीय आवश्यकताहरु (स्वास्थ्य, व्यक्तिगत गोपनियता आदि) पुरा गर्न विपद् प्रभावितका लागि लुगाफाटा, कम्बल तथा ओछ्याउने लगायतका गैरखाद्य सामग्री आवश्यकता पर्दछ । पीडितको स्वास्थ्य सम्बन्धी आवश्यकताहरु पुरा गर्न, खाना तयार गर्न र आश्रयस्थल निर्माण, मर्मत तथा सम्भार गर्न पनि त्यस्ता सामाग्रीहरुको आवश्यकता पर्दछ ।

विपद् प्रभावितहरुको व्यक्तिगत सम्मान, सुरक्षा तथा सामाजिक हितलाई सुनिश्चित गर्न आवश्यक संस्कृति र हावापानी तथा मौसम सुहाउँद,ो उमेर र लिङ्ग अनुसारको १ जोर लुगाफाटा तथा ओछ्याउने सामग्रीहरु र घामपानीबाट बच्नको लागि प्रत्येक परिवारलाई १२-१८ फिटको तारपोलिन, प्रति परिवार २ गोटा साबुन, १०० ग्राम दन्त मञ्जन र परिवारको सबै व्यक्तिलाई एक वटा दाँत माझ्ने ब्रश, दुई वर्षसम्मका केटाकेटीहरुका लागि कम्तीमा पनि एक सेट कपडा पानी पिउने, खाना पकाउने तथा खाना खाने भाँडाकुडाहरु उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्र अन्तर्गत पर्दछ ।

न्यूनतम कार्यहरु :

- जिल्लामा कम्तीमा ५० परिवारको लागि गैरखाद्य सामाग्रीको भण्डारण गरी राख्ने,
- कम्तिमा थप १०० परिवारहरुका लागि अतिरिक्त योजना बनाउने,
- विपद्को असर परेको २४ घण्टाभित्र आवश्यकता पहिचान गरी गैरखाद्य सामाग्री वितरण प्रक्रिया सुरु गर्ने,
- भण्डारण गरिएको सामाग्री अपुग भएमा तत्काल थप सामग्री खरिदको लागि तयारी गर्ने,

ग) तयारी तथा भण्डारण सम्बन्धी गर्नुपर्ने कार्य

- भण्डारण गर्ने स्थानको छनौट गर्ने,
- यातायात साधन (मौज्दात राख्ने) तयारी अबस्थामा राख्ने,
- उपयुक्त विधिबाट खाद्य भण्डारण गर्ने,
- साइरनको व्यवस्था गर्ने
- समन्वयको व्यवस्था गर्ने,
- भाँडाकुडाको व्यवस्था गर्ने,
- स्वयंसेवकको सूची तयारी गर्ने,
- आकस्मिक प्राथमिक उपचार टोली तयारी गर्ने,

घ) क्षेत्रगत सदस्यहरु को सूची

क.सं.	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	सम्पर्क फोन नम्बर
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	०६९-५२०१६९, ९८५७६२४३१८
२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	०६९-५२०२३३,३४३, ५२१२३३
३	म्याग्दी उद्योग वाणिज्य संघ	०६९-५२०२४६
४	जिल्ला समन्वय समिति	०६९-५२०५३०
५	पूर्वाधार विकास कार्यालय	०६९-५२०१०४, ५२००३४
६	भु तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	(
७	डिभिजन/सब डिभिजन वन कार्यालय	०६९-५२०१३५
६	सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरु	

४. १.९ क्षेत्र : शिक्षा

क) क्षेत्र अगुवाः शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई तथा सम्बन्धित स्थानीय तह

जिम्मेवारीः

विपद्को कारण विद्यालय भवनहरु भत्किने, पहिरोले पुर्ने, आश्रयस्थलको रुपमा प्रयोग गर्नुपर्ने, शिक्षण सिकाइका सामाग्रीहरुको क्षति हुने, शिक्षक विद्यार्थीहरु हताहत हुने, विद्यालयहरुसम्म पहुँच नहुनु विद्यालयमा क्षति हुने जस्ता अवस्था सृजना हुन सक्छ । तर पनि शिक्षा प्राप्त गर्न पाउनु बालबालिकाको अधिकार हो । सो अधिकारको संरक्षण गर्नु यस क्षेत्रको विशेष जिम्मेवारी हो । अर्कोतर्फ विद्यार्थी तथा शिक्षकहरुमा विपद्को मनोवैज्ञानिक असरले गुणस्तरीय सिकाई एवं सिक्ने प्रक्रियामाथि प्रभाव पार्न सक्दछ । विपद्को कारण क्षति भएका शैक्षिक संरचना तथा पूर्वाधारहरुको पुनःनिर्माण तथा पुनःस्थापना गरी प्रभावितहरुले औपचारिक तथा अनौपचारिक शिक्षा लिन पाउने हकको सुनिश्चित गर्नु यस क्षेत्रको विशेष दायित्व पनि हो ।

न्यूनतम कार्यहरु :

- विद्यालय, शिक्षक, अभिभावक संघ, समुदायका प्रतिनिधि र विद्यार्थीको प्रतिनिधित्व हुने गरी विपद व्यवस्थापन समिति गठन गन,
- विपद सम्वन्धी सम्पर्क शिक्षक तोक्ने,
- विद्यालयमा आउन सक्ने सम्भावित विपद्लाई व्यवस्थापन गर्न विद्यालय सुधार योजनामा समाहित गर्ने,
- विपद् प्रभावित बालबालिकालाई नियमित शिक्षामा तत्काल पढ्न पाउने वातावरण तयार गर्ने,
- मनोवैज्ञानिक प्रभाव कम गर्न बालबालिका र शिक्षकहरुलाई सहयोग पुऱ्याउने,
- आपतकालीन परिस्थितिबाट शिक्षालाई पूर्ववत सामान्य अवस्थामा फर्काउन समन्वय गर्ने,
- विपद् परेको पहिलो हप्ताभित्र शिक्षासम्बन्धी सुविधा र संलग्न व्यक्तिका बारेमा लेखाजोखा गर्ने,
- विस्थापित बालबालिकाको पढाइ जारी राख्न अस्थायी रुपमा विद्यालय भवनको लागि स्थान छनौट गर्ने,

- न्यूनतम मापदण्डबमोजिम ६ देखि ८ हप्ताभित्र न्यूनतम पूर्वाधारसहित विद्यालय जाने बालबालिकाहरुका निमित्त अस्थायी रुपमा व्यवस्था गर्ने,
- शिक्षण-सिकाइका सामग्री उपलब्ध गराई पढाई जारी राख्ने र शिक्षक विद्यार्थी पुनः एकीकरण प्रारम्भ गर्ने,
- विपद्को असर कम भएको बढीमा १५ दिनभित्र स्थानीय विद्यालयहरु पुनः संचालनमा ल्याउन र बाल विकास केन्द्रको संचालनमा प्राथमिकता दिने ।
- विपद्बाट प्रभावित विद्यालय तथा विद्यार्थीहरुको तथ्याङ्क विपद्को सात दिनभित्र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईले जारी गर्ने,
- आधारभूत शैक्षिक सामाग्रीहरुको पूर्व तयारी तथा मौज्दात राख्ने,
- स्थानान्तरण गरिनुपर्ने विद्यालय भए स्थानीय समुदायको सहभागितामा सहयोग योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने,
- भौतिक पूर्वाधार र सफा खानेपानी तथा सरसफाई कार्य समन्वय गरी कार्यान्वयन गर्ने,
- प्रभावित बालबालिकाहरुलाई बितरण गरिने शैक्षिक सहयोग सामग्रीमा न्यूनतम निम्न सामग्रीहरु उपलब्ध गर्ने व्यवस्था मिलाउने,

क) स्कुल झोला	थान १
ख) स्कुल पोशाक	एक सेट
ग) कापी (रु.१२ प्रति गोटा)	एक दर्जन
घ) ज्योमोट्री बक्स	थान १
ङ) पेन्सील- इरेजर र कटर सहित	वट्टा १

ख) क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची :

क.सं.	साझेदारहरुको नाम	उपलब्ध स्रोत	टेलिफोन नम्बर
१	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	व्यवस्थापकीय र क्षमता अभिवृद्धि	०६९-५२०१०५, ९८५७६४०१८८
२	जिल्ला बाल कल्याण समिति		०६९-५२०२६१
३	सम्बन्धित स्थानीय तहहरु		
४	शिक्षा क्षेत्रमा काम गर्ने विभिन्न संघसंस्था		

४.१.१० क्षेत्र : सूचना तथा संचार

क) क्षेत्र अगुवा : जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति

जिम्मेवारी :

विपद् प्रभावितहरुलाई सहयोग गर्नु सबै सरकारी, गैरसरकारी तथा व्यापारिक निकायहरुको साझा जिम्मेवारी हो । तर पनि सबै निकायहरुलाई विपद्को बेला स्थानीय स्तरमा पुगी सूचना संकलन गर्न सहज परिस्थिति हुदैन र उनीहरु द्रोस्रो तहको सूचनाको आधारमा सहयोगको निर्णय गर्दछन् भने कतिपय अवस्थामा जानकारी समेत नहुन सक्छ । तसर्थ विपद्को बारेमा वास्तविक सूचनाहरुलाई निश्चित ढाँचामा संकलन गरी वितरण गर्ने कार्य जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिले गर्ने छ । विपद्को अवस्थामा संकलित सूचनाहरु (क्षति, आवश्यकता, उपलब्ध सहयोग र त्यसको प्रभाव तथा आवश्यक सेवाहरु) भरपर्दो माध्यमबाट सरोकारवालाहरु माझ व्यापक वितरण गरेर थप

सहयोग जुटाउन आवश्यक पहल गर्ने काम यस क्षेत्रको हुनेछ । यसमा सहायक भूमिका नेपाल रेडक्रस सोसाइटी म्याग्दीको हुनेछ ।

न्यूनतम कार्यहरु :

- द्रुत पहिचानका लागि संकलित सूचनाको आधारमा क्षति तथा आवश्यकताहरुको अनुमानित योजना तयार पार्ने,
- विपद्को असर कम भएपछि तत्काल विस्तृत सर्वेक्षण टोली परिचालन गर्ने, बढीमा १२ घण्टाभित्र काम शुरु गर्ने,
- प्राप्त सूचना विश्लेषण र वितरण गर्न नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले संयन्त्र स्थापना गरी हरेक साँझ वितरण गर्ने,
- प्राप्त सूचनाहरुलाई फोटो सहित रेडक्रस हाता भित्र बोर्डमा प्रदर्शन गर्ने,
- यस्तो सूचना हरेक दिन बिहान पुनरावलोकन गरी अद्यावधिक गर्ने,
- विपद्को असर, आवश्यकता, उपलब्ध सेवाहरु र त्यसको प्रभाव देखिने दस्तावेज हरेक दुई दिनको अन्तरमा विद्युतीय माध्यमबाट सरोकारवालाहरुलाई वितरण गर्ने,
- संकलित सूचनाको वितरण सबै सरोकारवाला संस्थाहरुले प्रयोग गर्न सकिने गरी व्यवस्था मिलाउने,
- सूचना संकलन प्रक्रियामा प्रभावित समुदायको समानुपातिक प्रतिनिधित्व गराउने,
- संकलित सूचनाहरुको प्रमाणीकरण गर्ने,
- प्रमाणित सूचना स्थानीय पत्रपत्रिका, एफएम रेडियो र अन्य संचार माध्यमहरुलाई प्रसारणका लागि वितरण गर्ने,

ख) क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची :

क.सं.	जिल्ला क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	टेलिफोन नम्बर
१	श्री जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	०६९-५२०२३३, ३४३
२	जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	
३	श्री नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	०६९-५२०१६९
४	श्री नेपाल पत्रकार महासंघ/आबद्ध सञ्चार माध्यम/संस्था	
५	श्री स्थानीय एफ.एम. रेडियोहरु	
६	श्री राष्ट्रिय तथा स्थानीय पत्रपत्रिका	
७	श्री गुरु गोरख गुल्म, अर्थुङ्गे	०६९-५२०५२७,
८	श्री सशस्त्र प्रहरी बल,म्याग्दी गुल्म	०६९-५११०७७
९	श्री जिल्ला प्रहरी कार्यालय	०६९-५२०१००/ ९८५७६४०४४४
१०	श्री जिल्ला समन्वय समिति र स्थानीय तहहरु	०६९-५२०५३०
१२	श्री नेपाल टेलिकम	०६९-५२०३३३,४४४

क्र.सं.	जिल्ला क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	टेलिफोन नम्बर
१३	श्री डिभिजन वन कार्यालय	०६९-५२०१३५
१४	श्री भू-तथा जलाधार व्यवस्थापन, कार्यालय	०६९-५२०११७
१५	श्री राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	०६९-५२०१४३

४.१.११ क्षेत्र : बन्दोबस्ती कार्यदल

क) क्षेत्र अगुवा : सम्बन्धित स्थानीय तह, जिल्ला समन्वय समिति

जिम्मेवारी :

विपद्को कारण क्षति भएका सामुदायिक सेवाहरुको पून:संचालन तथा आपतकालीन राहत सहयोगको लागि आधारभूत भौतिक पूर्वाधारहरुको निर्माण, पुन:निर्माण, मर्मतसंभार गरी अस्तव्यस्त मानव जीवनलाई सामान्य अवस्थामा फर्काउन, आवश्यक भौतिक तथा मानवीय क्षमताको वृद्धि गर्न बन्दोवस्तीका सामाग्रीको प्रमुख भूमिका रहन्छ। विपद्को कारण क्षति हुन जाने विभिन्न भौतिक आयोजना तथा अन्य संरचनाको तत्कालै पुननिर्माण गर्ने, रोकथाम र नियन्त्रणका उपायहरु अपनाउने र सोको लागि आवश्यक स्रोत र साधनको पहिचान गरी समन्वयात्मक रुपमा संकलन गरी परिचालन गर्ने कार्य यस क्षेत्रको हुनेछ।

न्यूनतम कार्यहरु :

- कार्य सुरु गरिएको दिन देखि हरेक दिन साँझ बैठक गरी प्रगति समीक्षा तथा अर्को दिनको योजना निर्माण गर्नु।
- भत्किएको सडक, पुल, खानेपानी, विद्यालय भवन लगायतको पुन:निर्माण गर्नु,
- क्षति भएका टेलिफोन तथा विधुतका लाईनहरुको पुन:निर्माण गर्नु,
- अस्थायी बसोवास तथा राहत शिविरहरुमा आवश्यक बिजुली तथा टेलिफोनको प्रबन्ध मिलाउनु,
- विपद्को कारण उत्पन्न हुनसक्ने थप जोखिममा अपनाउनु पर्ने सतर्कताको बारेमा सूचनाहरु प्रसारण गर्नु,
- राहत वितरणको लागि आवश्यक यातायात साधनहरुको व्यवस्थापन तथा परिचालन गर्नु,
- विपद्को समयमा गरिएको सहयोगको प्रगति तथा आवश्यकताहरु सार्वजनिक गर्नु,
- वार्षिक रुपमा सभाबाटै विपद व्यवस्थापनको लागि बजेट विनियोजन गर्ने,

ख) बन्दोबस्ती कार्यदल सदस्यहरुको सूची

क्र.सं.	जिल्ला क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	टेलिफोन नम्बर
१	श्री जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	०६९-५२०१२३३, ३४३, ९८५७६२७७७७
२	श्री जिल्ला समन्वय समिति तथा सबै स्थानीय तहहरू	०६९-५२०५३०, ९८५७६३९२२२
३	श्री नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	०६९-५२०१६९, ९८५७६२४३१६
४	श्री गुरु गोरख गुल्म अर्थुङ्गे ब्यारेक	०६९-५२०५२७, ५२०५१८
५	श्री सशस्त्र प्रहरी बल, म्याग्दी गुल्म	०६७-४२०१५७
६	श्री जिल्ला प्रहरी कार्यालय	०६९-५२०१००/ ९८५७६४०४४४

क.सं.	जिल्ला क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	टेलिफोन नम्बर
७	श्री डिभिजन वन कार्यालय/सव डिभिजन वन कार्यालय	०६९-५२०१३५
८	श्री भू-तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	०६९-५२०११७
९	श्री कृषि विकास कार्यालय	०६९-५२०१३०, ६३०

४ १.१२ क्षेत्र : संरक्षण

क० क्षेत्र अगुवाः सम्बन्धित स्थानीय तहहरु, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

जिम्मेवारी :

बालबालिका लगायत जोखिममा रहेका समूहहरुले आपत्कालीन परिस्थितिको कारणबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार तथा अपहेलनाबाट संरक्षण पाउनु पर्दछ । प्राकृतिक विपद तथा अन्य आपतकालीन परिस्थितिहरुमा उपलब्ध गराइने सहयोग कार्यक्रमहरुमा जोखिममा रहेका समूहहरुका लागि मानव अधिकारसम्बन्धी कानुन, अन्तर्राष्ट्रिय मानवीय कानुन तथा राष्ट्रिय कानुनले प्रत्याभूत गरेका मौलिक अधिकारहरुको संरक्षणमा ध्यान दिनुपर्दछ। जोखिममा रहेका समूहहरुको संरक्षण सुनिश्चित गरी आपतकालीन सहयोगमा न्यायोचित वितरणका लागि सहयोग गर्नुपर्दछ। बिछोड भएका बालबालिका खास गरी पाँच वर्षको उमेरभन्दा मुनिका केटाकेटी तथा किशोरीहरुले पहिचान दर्ता तथा स्वास्थ्यसम्बन्धी जाँचका बारेमा सहयोग र त्यस्तो सहयोग पछि उपयुक्त सेवा तथा संरक्षणका सुविधासहित परिवारको खोजी गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने कार्य यसक्षेत्र अन्तर्गत पर्दछन् । साथै सम्भावित दुर्व्यवहार तथा हिंसा विरुद्ध पैरवी प्रणाली स्थापना गरी सो को रोकथाम गर्नु पनि आवश्यक हुन जान्छ।

न्यूनतम कार्यहरु :

- पीडितको कुनैपनि अधिकारको उल्लङ्घन, दुर्व्यवहार तथा शोषण र भेदभावको अनुगमन गर्ने,
- सोको प्रतिवेदन पेश गर्ने संयन्त्रको स्थापना गर्ने वा स्थापित संयन्त्रलाई प्रयोगमा ल्याउने,
- ऋति गरिबी र पछाडि पारिएका समूहले मानवीय सहयोग प्राप्त गरे नगरेको अनुगमन गर्ने,
- बालबालिका तथा महिलाहरुका लागि सुरक्षित वातावरणको सिर्जना गर्ने,
- शिक्षा तथा संरक्षणसम्बन्धी सहयोग कार्यक्रममा मनोसामाजिक सहयोगलाई एकीकरण गर्ने,
- पीडित र अभिभावक विहिन बालबालिकाको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य जाँचको लागि सहजीकरण गर्ने,
- विचल्लीमा परेका बालबालिकाहरुको पुर्नमिलनमा साझेदारहरुलाई सहयोग गर्ने,
- जोखिममा परेका, परिवारविहिन बृद्ध, अपाङ्ग तथा दिर्घरोगीलाई हेरचाह, बास तथा संरक्षण प्रदान गर्ने,
- शिविर तथा पुनर्वासको क्षेत्रहरुमा पर्याप्त सुरक्षाका लागि पैरवी गर्ने,
- सम्पूर्ण क्षेत्रसँग सम्बन्धित कार्यमा संरक्षणको लागि पैरवी गर्ने,

ख) संरक्षण कार्यदल सदस्यहरुको सूची

क.सं.	साझेदारहरुको नाम	उपलब्ध स्रोत	टेलिफोन नम्बर
१	सम्बन्धित स्थानीय तह	व्यवस्थापकीय र क्षमता अभिवृद्धि	

२	जिल्ला प्रहरी कार्यालय		०६९-५२०१००
३	बालबालिकाको क्षेत्रमा काम गर्ने विभिन्न संघसंस्था		

४.१.१३ क्षेत्र : कृषि तथा जीविकोपार्जन

क) क्षेत्र अगुवा : कृषि विकास कार्यालय

जिम्मेवारी :विपद्को अवस्थामा संकलित सूचनाहरुको आधारमा क्षतिको विश्लेषण तथा प्रभावितहरुलाई जीविकोपार्जनका लागि व्यापक छलफल गरी थप सहयोग जुटाउन आवश्यक हन्छ । सरोकारवाला निकायहरुले प्राप्त सूचनाका आधारमा विपद् प्रभावित क्षेत्रमा पुगी प्रभावितहरुको आवश्यकताको पहिचान गरी सहयोग गर्नु मुख्य जिम्मेवारी हो । विपद् परेको अवस्थामा खाद्यान्न र पेशा व्यवसायमा असर पर्न सक्छ । ती कार्यहरु पुनःत्यही अवस्थामा ल्याउन केही समय लाग्ने भएकोले तत्कालका लागि विपद् प्रभावितहरुलाई जीविकोपार्जनका लागि सहयोग गर्नु मानवीय दायित्व हो ।

न्यूनतम कार्यहरु :

- विपद् लगत्तै लेखाजोखा फारम सहित कार्यालयमा उपलब्ध मानवीय शक्तिलाई परिचालन गर्ने,
- समितिले आवश्यकता अनुसार अनुगमन गर्ने,
- बैकहरुसँग समन्वय गरी ऋणका लागि आवश्यक सहयोग गर्ने,
- सुविधाबाट बञ्चित समूहहरुलाई उन्नत बीउ विजनको निःशुल्क/सशुल्क उपलब्ध गराउने,
- पीडितलाई खाद्यान्नको लागि आवश्यक सहयोग र खाद्य गुणस्तरमा ध्यान दिने,
- पशुजन्य रोग तथा माहामारी रोकथाम तथा उपचारको लागि समन्वय गर्ने,
- क्षति पुगेका सिंचाई योजनाको संरक्षण तथा मर्मतमा समन्वय गर्ने,

ख) जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारको सुची :

क.सं.	क्षेत्रगत साझेदारको नाम	उपलब्ध स्रोत	टेलिफोन नम्बर
१	सम्बन्धित स्थानीय तह/ कृषि विकास कार्यालय	तथ्याङक संकलन, साना तथा मझौला सिंचाई	
२	भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय	तथ्याङक संकलन, पशुधनको स्वास्थ्य सेवा, उपचार	०६९-५२०१२१
३	जिल्ला समन्वय समिति	समन्वय	०६९-५२०५३०
४	खानेपानी, जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	सिंचाई आयोजना मर्मत तथा पुनःनिर्माण	०६९-५२०
५	डिभिजन/सव डिभिजन वन कार्यालय	राहत प्रदान, विरुवा वितरण, कोष परिचालन,	०६९-५२०१३५
५	कृषि विकास बैंक	ऋण प्रवाह गर्ने	०६९-५२०१६६
६	कृषि सामाग्री कम्पनि	मल बीउ उपलब्ध गराउने	
७	भु तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	संरक्षण, विरुवा उपलब्ध,	०६९५२०११७

४.१.१४ क्षेत्र : आपतकालीन कोष

क) क्षेत्र अगुवा : जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

जिम्मेवारी :

विपद्ले उत्पन्न गरेका असीमित आवश्यकताहरु पुरा गर्न बाह्य स्रोत उपलब्ध हुन निश्चित समय लाग्ने र पीडित तथा संकटाभिमुख समुदाय र संरचनाहरु न्यूनतम आधारभूत सहायताको अभावमा थप जोखिममा पर्ने अवस्थालाई कम गर्न आपतकालीन कोष स्थापना गरी तत्काल परिचालन गरेर सम्भावित जोखिम कम गर्न सकिन्छ । विपद् प्रभावितहरुलाई सहायताको लागि सबै निकायहरु जिम्मेवार छन् तर सबै संघ संस्थाहरुको आफ्नै नीति, कार्यक्रम तथा प्रशासनिक प्रक्रिया हुन्छन् र प्रभावित समूहलाई समयमा नै सहयोग उपलब्ध गराउन असमर्थ हुन सक्छन् । यस अवस्थामा यसप्रकारको कोष परिचालन गर्नु प्रभावकारी र आवश्यक दुवै हुने देखिन्छ। हाल जिल्लामा कुनै आकस्मिक कोषको व्यवस्था नभएको अवस्थामा आफ्नै निर्णयले खर्च गर्न सक्ने गरी आपतकालीन कोषको स्थापना गर्नु जिल्ला दैवी विपद् व्यवस्थापन समितिको महत्वपूर्ण कार्य हुन जान्छ ।

न्यूनतम कार्यहरु :

- आपत्कालीन कोषको बैंक खाता प्र.जि.अ., जि.स.स. प्रमुख र रेडक्रस सोसाईटी जिल्ला शाखा म्याग्दीका सभापतिको संयुक्त दस्तखतबाट संचालन गर्ने,
- जिल्लामा विशेष विपद्को अवस्थामा र ठूलो धनजनको क्षति भएको अवस्थामा परिचालन गर्ने,
- कोषको लागि रकम संकलन तथा परिचालन र व्यवस्थापन गर्ने,
- यो कोष सोधभर्ना हुने गरी खर्च गर्ने,
- पीडितहरुलाई २४ घण्टाभित्र सहयोग पुऱ्याउने र सोको लागि आवश्यक समन्वय गर्ने,
- कोषको हरेक वर्ष मान्यता प्राप्त लेखा परीक्षकबाट लेखा परीक्षण गराउने,

४.१.१५. क्षेत्रः स्वयंसेवक/कार्यकर्ता परिचालन र सुरक्षा

क) क्षेत्र अगुवा : नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

जिम्मेवारी :

विपद्को समयमा परिचालित स्वयंसेवक तथा कर्मचारीहरुको सुरक्षा प्रमुख विषय हो । सुरक्षाको अनुभूतिले परिचालित व्यक्तिहरुको कार्य दक्षतामा वृद्धि ल्याउने हुनाले सोको लागि ध्यान दिनुपर्ने हुन्छ। परिचालित स्वयंसेवकहरु तथा कर्मचारीहरु विपद्को अवस्थामा प्रदान गरिनुपर्ने आधारभूत सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान, सीप तथा न्यूनतम साधनयुक्त हुन जरुरी हुन्छ ।

न्यूनतम कार्यहरु :

- स्वयंसेवक तथा कर्मचारीहरुलाई परिचालन गर्नुपूर्व सुरक्षा सम्बन्धी अभिमुखिकरण गर्ने,
- सुरक्षाको न्यूनतम सामाग्रीहरु, हेलमेट, लाईफ ज्याकेट तथा एप्रोनको व्यवस्था गर्ने र पूर्व मौज्दात राख्ने,
- अति जोखिममा परिचालित हुने कार्यकर्ताहरुको दुर्घटना बीमाको व्यवस्था मिलाउने,
- परिचालित हरेक टोलीहरुसँग प्राथमिक उपचार सामग्री पठाउने,
- उद्धारको आवश्यकता परेको अवस्थामा कर्मचारी तथा स्वयंसेवक परिचालनको लागि समन्वय गर्ने,

४.१.१६ क्षेत्र : मृत्यु संस्कार

क) क्षेत्र अगुवा : जिल्ला प्रशासन कार्यालय,

जिम्मेवारी :

विपद्को कारण मृत्यु भएका मानिसहरुको मृत्युपर्यन्त गरिने धार्मिक, सांस्कृतिक तथा पारम्परिक संस्कार अनुरुप आफन्तहरुको दाह संस्कार गर्न पाउने अधिकारलाई सुरक्षित गर्ने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाउन जरुरी हुन्छ। विपद्को कारण मानिसहरुको मृत्यु भई स्थानीय समुदायले मृतकहरुको पहिचान तथा दाह संस्कार गर्न सक्ने क्षमता नभएको तथा मृतकहरु बेवारिसे अवस्थामा रहिरहँदा सामााजिक तथा वातावरणीय असर आउने अवस्थामा दाहसंस्कारको प्रक्रिया नेपाल सरकारद्वारा जारी गरिएको कानुनी तथा स्थानीय धार्मिक, साँस्कृतिक तथा पारम्परिक रीतिरिवाजहरु अनुसार गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ।

न्यूनतम कार्यहरु :

- मानिसहरुको आम मृत्यु तथा मृतकहरु बेवारिसे अवस्थामा भेटिएमा शव भेटिएको स्थान, शवको अवस्था तथा उपलब्ध अन्य विवरण सहित शव भेटिएको ३ घण्टाभित्र स्थानीय प्रहरीलाई जानकारी दिने,
- आवश्यक प्रक्रियाको लागि प्रहरीलाई सहयोग गर्ने,
- मृत्युपश्चात गरिने सबै कार्यहरुमा स्थानीय समुदाय र संघसंस्थाहरुसँग समन्वय गरी सहभागिता गराउने,
- स्थानीय प्रहरीले शवको सनाखत गरिसकेको अवस्थामा शवलाई आफन्त तथा आफन्त नभएमा सम्बन्धित समुदायलाई हस्तान्तरण गर्न समन्वय गर्ने,
- पोष्टमार्टम गर्नु पर्ने अवस्थाका शवहरुको किटान गरी सरकारबाट स्वीकृत चिकित्सकलाई स्थानीय स्तरमा नै पोष्टमार्टम गर्न सक्ने व्यवस्था मिलाउने,
- सनाखत गर्न नसकिएको शवहरुको पहिचानको लागि उच्चस्तरीय परीक्षण गर्नु पर्ने अवस्थाको शवहरुको मेडिकल नमूना लिन र त्यसको द्रुत परीक्षणको लागि आवश्यक समन्वय र पहल गर्ने,
- आम मृत्युको कारण सनाखत, पोष्टमार्टम तथा मेडिकल परीक्षण गर्न नसकिने अवस्थामा अधिकार प्राप्त अधिकारीको स्वीकृति लिई प्रचलित ऐन कानून अनुसार शवहरुको सामुहिक दाह संस्कार गर्ने प्रवन्ध मिलाउने,

४.१.१७ क्षेत्र : मनोसामाजिक सहयोग

क) क्षेत्र अगुवा : नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

जिम्मेवारी : विपद्को कारण घरबार तथा आफन्तहरु गुमाएको र आकस्मिक घट्नाको कारण प्रभावितहरुले मानसिक सन्तुलन गुमाउन पुग्दछन्। विपद्को कारण मानसिक सन्तुलन गुमाएकाहरुलाई दिइने मनोसामाजिक सहयोगले मानसिक अवस्थालाई पूर्ववत् अवस्थामा पुऱ्याउन सहयोग पुग्छ। परामर्शको क्रममा केटाकेटीहरुलाई विशेष प्राथमिकता दिइन्छ। मनोसामाजिक सहयोगकर्ताहरु स्थानीय स्तरमा नै उपलब्ध छन्। प्रभावितहरुलाई मानसिक, सामाजिक तथा नैतिक सहयोग मार्फत पूर्ववत अवस्थामा पुऱ्याउन संजालको क्षमता वृद्धि गर्नु पर्दछ। विपद्को कारण मानसिक सन्तुलन गुमाउन पुगेका विशेष गरी १६ वर्ष भन्दा मुनिका केटाकेटीहरुको पहिचान गरी जोखिमको आधारमा अन्तरव्यक्ति, सामुहिक मनोसामाजिक सहयोग गर्नु पर्दछ। चरम मानसिक आघातको अवस्थामा पुगेका केटाकेटीको हकमा भने मेडिकल परामर्शका लागि प्रेषित गर्न सकिने छ।

न्यूनतम कार्यहरु

- स्थानीय अन्तरव्यक्ति मनोसामाजिक सहयोगकर्ताहरुसँग समन्वय गरी पीडितलाई आवश्यक सहयोग गर्ने,
- प्रभावकारी मनोसामाजिक सहयोगकर्ता तयार गर्न तालिम प्रदान गर्ने,
- मेडिकल परामर्शका लागि परामर्शदाता संघसंस्थाहरुको सूची तथा रिफरल प्रक्रिया दुरुस्त राख्ने,

- पीडित पूर्णरुपले तन्दुरुस्त भए पश्चात आफन्तहरुको जिम्मा लगाउने,
- अभिभावक पत्ता नलागे जिम्मेवार सरकारी प्रतिनिधिको रोहवरमा बालगृह, अनाथालय तथा व्यक्ति जिम्मा लगाउने,
- विपद् लामो समयसम्म रहेमा मनोसामाजिक सहयोग योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने,

४.१.१८ क्षेत्र : स्थानीय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन

क) क्षेत्र अगुवा : सम्बन्धित स्थानीय तह

जिम्मेवारी :

विपद्को समयमा स्थानीय स्तरमा व्यवस्थापन गर्न सहज र छिटो छरितो हुन जान्छ। स्थानीय तहले स्थानीय क्षेत्रमा निर्धारित बन्दोबस्ती व्यवस्था, विपद् व्यवस्थापन कोष खडा गरी विपद् पीडितलाई चुस्त र प्रभावकारी सहयोग पुर्‍याउने, स्थानीय स्तरको विपद् व्यवस्थापन योजना तयार गरी लागू गर्ने तथा विपद्को समयमा सूचना, रिर्पोटिङ्ग गर्ने, खोज उद्धार तथा राहत वितरणजस्ता कार्य सहज रुपमा गरी विपद् व्यवस्थापन गर्न सक्दछ । साथै विपद्को समयमा क्षति भएका संरचनाको पुन:निर्माण, संचालन तथा आपतकालीन राहत सहयोगको लागि भौतिक पूर्वाधारको निर्माण, मर्मत सम्भार गरी अस्तव्यस्त मानव जनजीवनलाई सामान्य अवस्थामा फर्काउने, आवश्यक भौतिक तथा मानवीय क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, नेपाल सरकारको नियमानुसार बजेट व्यवस्थापन गर्ने लगायतका कार्य स्थानीय स्तरमा गरीा राहत तथा उद्धार कार्य प्रभावकारी बनाउने हुँदा यसप्रकारको स्थानीय स्तरको विपद् व्यवस्थापन समिति प्रभावकारी बनाउन आवश्यक देखिन्छ ।

न्यूनतम कार्यहरु

- स्थानीय स्तरको विपद व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन र अनुगमन गर्ने,
- जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति र अन्य सम्बन्धित निकायलाई सहयोग गर्ने,
- विपद सम्बन्धी तालिम तथा प्रशिक्षणको व्यवस्था मिलाउने,
- बजेट विनियोजन गर्ने तथा कोष स्थापना र परिचालन गर्ने,
- विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक दस्तावेज तयार गर्ने तथा नियमित रिर्पोटिङ्ग गर्ने,
- विपद प्रभावित क्षेत्रमा उद्धार र राहतको व्यवस्था गर्ने र वितरणको ब्यवस्था मिलाउने,
- आवश्यक समन्वय गर्ने र जोखिम न्यूनिकरणका अवधारणालाई मुलप्रवाहीकरण गर्ने गराउने,
- लैंङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशीकरण, सीमान्तकृत समुदायको पहुँच, प्रभावित समुदायको मानवअधिकारको संरक्षण गर्न स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन तथा नेपाल सरकारको प्रचलित कानून बमोजिम जिल्ला र राष्ट्रिय स्तरका निकायसँग समन्वय गरी विपद व्यवस्थापनका लागि आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने,

४.२ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको संरचना :

१. गाउँपालिका अध्यक्ष /न.पा.प्रमुख - अध्यक्ष
२. वडा अध्यक्षहरु - सदस्य,
३. राजनीतिक दलका स्थानीय गा.पा./न.पा. स्तरीय प्रतिनिधि -: सदस्य
४. नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्थानीय गै.स.स., सामुदायिक संस्था, सामाजिक संघसंस्था, वन समूह, समाजसेबीबाट कार्यपालिकाले मनोनित गरेका महिला दलित सहित ..जना : सदस्य
५. स्थानीय स्तरमा उपलब्ध विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी विज्ञ मध्ये न.पा./गाउँ कार्यपालिकाले मनोनित गरेका ..जना- सदस्य
६. न.पा./गा.पा.का प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत- सदस्य सचिव

४.३ निकायगत भूमिका तथा जिम्मेवारी

संस्थाको नाम	**जिम्मेवार व्यक्ति र सम्पर्क नं.**	**जिम्मेवारी**	**क्षमता**	**अभाव (GAP)**
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्र.जि.अ. स.प्र.जि.अ. फोकल पर्सन	समन्वय, संचार खोज तथा उद्धार कार्यमा सुरक्षा निकाय परिचालन, आवास, बैठक र परिचालन मृत्युसंस्कार	DDRC परिचालन सुरक्षा निकाय ३ वटामा करिब ३०० परिचालन हुने NDRC सँग समन्वय गरी स्रोत व्यवस्थापन	हरेक संस्थाका सम्पर्क व्यक्तिलाई तालिम दिनुपर्ने सुरक्षाकर्मीलाई तालिम दिनुपर्ने, सीमित स्रोत साधन
जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	जि.स.अ. ईन्जिनियर यो.अ. फोकल पर्सन	समन्वय, सहजीकरण तथा व्यवस्थापन	विपद व्यवस्थापनमा सबै स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने	
बेनी न.पा. कार्यालय तथा गा.पा. कार्यालयहरु	प्रमुख/ अध्यक्ष/ प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, विपद फोकल पर्सन	समन्वय, संचार खोज तथा उद्धार	स्थानीय तहको बजेट परिचालन, स्थानीय स्वयसेवक तथा विपद् प्रतिकार्य कार्यदल परिचालन	
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति फोकल पर्सन	प्रबन्ध तथा व्यवस्थापन गैरखाद्य सामाग्री व्यवस्थापन, सूचना संकलन, प्राथमिक उपचार, सर्वेक्षण र प्रतिवेदन, क्षतिको विवरण संकलन स्वयंसेवक परिचालन, आपतकालीन आवास तथा बन्दोबस्ती, समन्वय र संचार	एम्बुलेन्स, बन्दोबस्ती सामान थान ५०, स्वयंसेवक संख्या ७०, उपशाखाहरु संख्या १७, तालिम प्राप्त जनशक्ति ५०, कर्मचारी ४, रेडक्रस केन्दबवाट प्राप्त हुने सहयोग, व्यवस्थापकीय क्षमता, रिर्पोटीङ्ग संयन्त्र, प्राथमिक उपचार किटबक्स,	जिल्लाको स्वयंसेवक संख्या अध्यावधिक गर्ने र पुर्नताजगी तालिम दिनुपर्ने, सहयोग तथा आचारसंहिता सम्बन्धी स्वयंसेवक तालिम, खोज तथा उद्धार र राहत सम्बन्धी निर्देशिका तयारी गर्नुपर्ने, जिल्लामा आपतकालीन कोष स्थापना र परिचालन थप स्वयंसेवकलाई तालिम,
प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय	कार्यालय प्रमुख, फोकल पर्सन	स्वास्थ्य र पोषण, प्राथमिक उपचार	अस्पताल १, प्रा.स्वा.के. १, हे.पो. प्रत्येक पालिकामा जनशक्ति तथा कर्मचारी परिचालन हुनसक्ने	आवश्यक औषधीको लामो समय स्टक राख्दा म्याद जाने, बाटो बन्द हुने, ढुवानी नहुने।
कृषि विकास कार्यालय	प्रमुख फोकल पर्सन	खाद्यान्न तथा जीविकोपार्जन, विपद् स्थलगत अध्ययन, क्षति मुल्याङ्कन र रिर्पोट तयार गर्नै,	कृषि सँग सम्बन्धित कार्यालय तथा पालिकामा कार्यरत जनशक्ति परिचालन हुन सक्ने, विभिन्न सेवा केन्द्र र उपकेन्द्र परिचालन हुनसक्ने, तालिम र बीउविजन उपलब्ध हुन सक्ने	सबै सेवा केन्द्र तथा उपकेन्द्रमा बीउको भण्डार नहुनु, आवश्यक राहतको लागि कोषको कमी
शिक्षा विकास तथा	शिक्षा विकास तथा समन्वय	आपतकालीन शिक्षा,	सबै स्थानीय तहसँग समन्वय गरी विद्यालयहरु आपतकालीन आश्रय स्थललाई प्रयोग गरिने,	आपतकालीन शिक्षा सहायता कोष नहुनु,

समन्वय इकाई	इकाई प्रमुख तथा फोकल पर्सन	आकस्मीक आवासको लागि विद्यालय उपलब्ध गराउन सबै स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने	शिक्षक विद्यार्थीहरु स्वयंसेवकको रुपमा परिचालित हुनसक्ने, आपतकालीन शिक्षाको रुपमा शिक्षकहरु परिचालन गर्न सकिने	आपतकालीन शिक्षा बारे शिक्षकहरुलाई तालिम नहुनु, स्वंयमसेवकको रुपमा काम गर्न शिक्षक, विधार्थी र कर्मचारीलाई तालिम नहुनु,
सम्बन्धित स्थानीय तह, खानेपानी उपभोक्ता संस्था	प्रमुख फोकल पर्सन	खानेपानी, सरसफाई तथा समन्वय, ढल निकास	खानेपानी उपलब्ध गराउन आवश्यक पाईप रहेको, पानी शुद्धिकरण गर्ने औषधी तथा पानी परीक्षण गर्न सक्ने, कर्मचारी परिचालित हुनसक्ने विभिन्न संस्था परिचालन गर्न सकिने,	आपतकालीन अवस्थाको लागि जगेडा कोष नरहेको, कर्मचारीलाई यो विषयमा जानकारी तथा तालिम आवश्यक रहेको,
४ वटै सुरक्षा निकायहरु	प्रमुखहरु, फोकल पर्सनहरु	सुरक्षा र संरक्षण स्वयंसेवक परिचालन, उद्धार र राहत बन्दोबस्ती सामान र राहत संकलन सूचना र रिपोर्टीङ्ग	तालिम प्राप्त जनशक्ति रहेको, विभिन्न पालिका तथा वडामा रहेका इलाका कार्यालय तथा चौकी,	आपतकालीन अवस्थालाई जगेडा कोष नरहेको, उद्धार सामाग्री र स्रोत साधनको कमी रहेको,
डिभिजन बन कार्यालय	प्रमुख फोकल पर्सन	काष्ठजन्य सहयोग, आश्रय स्थल उपलब्ध गराउने,	हरेक स्थानीय तह र वडा तथा समुदायमा बन समुह रहेका र परिचालन गर्न सकिने, राहत कोष परिचालन गर्न सकिने, काष्ठजन्य सहयोग हुनसक्ने, बृक्षारोपण र बिरुवा उपलब्ध गराउन सकिने, बनसंरक्षण सम्बन्धी तालिम दिन सकिने,	वन समूह र कर्मचारीलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी ज्ञान सीपको कमी रहेको,
भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	प्रमुख फोकल पर्सन	संरक्षण तथा रोकथाम नियन्त्रण	भू–क्षय रोकथामको लागि सामग्री प्रदान गर्नसकिने, प्राविधिक जनशक्ति परिचालन,	आवश्यकतानुसारको रकम कमी,
म्याग्दी उद्योग वाणिज्य संघ	प्रमुख फोकलपर्सन	खाद्य सामग्री तथा बन्दोबस्ती सामाग्री उपलब्ध गराउने	व्यवसायी परिचालित हुने, ब्यापारीलाई सहयोगको लागि आह्वान हुने, राहत संकलन हुने, जिल्लाको महत्वपूर्ण संस्था भएकोले समन्वय गर्नसक्ने, रकम, खाद्यसामाग्री र लत्ताकपडा संकलन गर्नसक्ने	उद्योगी व्यवसायीलाई सो सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्नुपर्ने, आपतकालीन कोष खडा नगरिएको,
राजनैतिक दल	दल प्रमुख	अनुगमन र समन्वय स्वयंसेवक र कार्यकर्ता परिचालन,	कोष जुटाउन सहयोग हुनसक्ने, नीतिगत निर्णयहरु,	विपद् व्यवस्थापन बारेमा ज्ञान तथा सीप विकास र राहत उद्धार सम्बन्धी तालिम दिनुपर्ने,

			कार्यकर्ताको संजाल परिचालन हुनसक्ने, समन्वय गर्न सकिने, सरकारलाई सहयोगको लागि दवाव दिनसक्ने,	
गैरसरकारी संघसंस्था	प्रमुखहरु	समन्वय, सदस्य र कर्मचारी परिचालन, तालिम र काउन्सेलिङ्ग, सहयोग संकलन	राहत संकलनमा कर्मचारी परिचालन हुनसक्ने, आर्थिक सहयोग हुनसक्ने, तालिम प्रदान गर्ने र सामाजिक परिचालनको कार्य गर्न सकिने, सान्त्वना र परामर्श प्रदान गर्न स्वयंसेवक परिचालन गर्न सकिने,	आपतकालीन अवस्थामा व्यवस्थापन बारे आवश्यक ज्ञान सीपको कमी रहेको,
संचार संस्था र संचारकर्मी	प्रमुख, सम्पूर्ण पत्रकार	संचार र समाचार प्रसारण, रिर्पोटिङ्ग, समन्वय	रेडियो तथा पत्रिकाद्धारा सो सम्बन्धी जानकारी प्रसारण गर्न सकिने, सबैलाई सहयोगको लागि सार्वजनिक आह्वान गर्न सकिने, नियमित खबर अध्यावधिक र रिर्पोटिङ्ग गर्न सकिने,	आपतकालीन अवस्थाको व्यवस्थापन बारेमा आवश्यक ज्ञान सीपको लागि तालिम चाहिने,
न.पा र विभिन्न गा.पा. का वडा कार्यालयहरु	प्रमुख तथा वडाध्यक्ष	राहत वितरण र सहयोग, समन्वय र परिचालन पुनःनिर्माण, सूचना संप्रेषण, आर्थिक सहायता प्रदान जोखिम क्षेत्र पहिचान गर्ने, चेतना अभिवृद्धिको लागि तालिम गोष्ठिको लागि कोष विनियोजन,	विपद् कोष परिचालन गर्न सकिने, पुनःनिर्माणको लागि योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न सकिने, स्थानीय संघसंस्था, सर्वसाधारण, राजनैतिक दलहरुसँग समन्वय गरी सहयोगको आव्हान गर्न सकिने, राहत संकलन र उद्धार तथा वितरणमा समन्वय गर्नसक्ने, अस्थायी शिविर व्यवस्थापन,	विपद् व्यवस्थापनको लागि छुट्टै स्थापित कोषमा पर्याप्त रकम नभएको,

४.४ निकायगत स्रोतसाधनको आंकलन

क.जिल्लाको सामान्य विवरण

जिल्लाको कूल क्षेत्रफल	२,२९७.०६ वर्ग कि.मी. (२,२९,७०६ हेक्टर)
समुन्द सतहबाट सदरमुकामको उचाई	न्यूनतम समुद्री सतह ७९२ मीटर देखि (रत्नेचौर गाविस)

अधिकतम समुद्री सतह ८१६७ मीटर सम्म (धौलागिरि हिमाल	
जिल्लाको चार सिमाना	पूर्वमाः(
स्थानीय तहको संख्या	न.पा. १ र गा.पा. ५ गरी जम्मा ६
जम्मा जनसंख्या	कूल १०७०३३, पुरुषः(५२,१५३ (४८.७३), महिलाः ५४८८० (५२.२७) र घरधूरिः २८,८०३ (२०७८ को जनगणना)
१६ वर्ष मुनिका केटाकेटीको संख्या	
मुख्य जाती र त्यसको प्रतिशत	मगर ३८०१३ (३५.५२ प्रतिशत)
मुख्य पेशा र प्रतिशत	

ख. सडक तथा परिवहन

जम्मा सडकको लम्बाई (कि.मी.)	६४३.८९
कालोपत्रे सडक कि.मी.	७४.९८
कच्चा सडक कि.मी.	५६८.९१
यातायातको ३ मुख्य साधनहरु	बस, ट्रक र जीप
जम्मा यातायात साधनहरुको संख्या	-
ट्रक संख्या	-
बस संख्या	-
जीप संख्या	-
कार तथा ट्याक्सी संख्या	-
ट्याक्टर संख्या	-

ग.शिक्षा सम्वन्धि विवरण

जम्मा साक्षरता प्रतिशत	७९ प्रतिशत
महिला साक्षरता प्रतिशत	७२.२ प्रतिशत
क्याम्पस संख्या	३
माध्यमिक विद्यालय र उच्च मा. विद्यालयको संख्या र अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या	सरकारी- ६४, निजी-९र अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या २०८२ को तथ्याङ्क अनुसार ५२२० जना
निम्न माध्यमिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या	सरकारी-४१?, निजी-४?, र अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या २०८२ को तथ्याङ्क अनुसार ५५५२ जना
प्राथमिक विद्यालय र अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या	सरकारी, १३०, निजी- ८
शिक्षक संख्या	
महिला शिक्षक संख्या	
श्रोत : तथ्याङ्क कार्यालय बाग्लुङ	

घ. स्वास्थ्य सम्वन्धी विवरण

अस्पताल संख्या	५
अस्पतालमा भएको क्षमता	बेनी अस्पताल चिकित्सक संख्या १६ जना
बेड संख्या	५० जना
जनरल सर्जन	३
डेनटल सर्जन-	२ जना
मेडिकल अधिकृत	१० जना
स्टाफ नर्सः	२७ जना
हेल्थ असिसटेन्टः	७ जना
अ.न.मि.ः	६ जना
अ.हे.ब.	८ जना
नजिकको ठूलो अस्पताल	पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, पोखरा धवलागिरी प्रादेशिक अस्पताल, बाग्लुङ

स्थानीय तह, स्वास्थ्य संस्था र जनशक्ति बिवरण

क. सं.	स्थानीय तह	स्वास्थ्य संस्था	परिमाण	कैफियत
१.	अन्नपूर्ण गाउँपालिका	आयुर्वेद औषधालय	१	
		स्वास्थ्य चौकी	८	
		सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई	४	
		स्वास्थ्यकर्मी	४१	
२.	रघुगंगा गाउँपालिका	आयुर्वेद औषधालय	१	
		स्वास्थ्य चौकी	८	

		सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई	१०	
		स्वास्थ्यकर्मी	५०	
३.	धवलागिरी गाउँपालिका	नागरिक आरोग्य केन्द्र	१	
		स्वास्थ्य चौकी	७	
		सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई	२	
		स्वास्थ्यकर्मी	३८	
४.	मंगला गाउँपालिका	नागरिक आरोग्य केन्द्र	१	
		स्वास्थ्य चौकी	४	
		सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई	४	
		स्वास्थ्यकर्मी	२८	
५.	बेनी नगरपालिका	प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय	१	
		प्रदेश अस्पताल	१	
		प्रदेश आयुर्वेद चिकित्सालय	१	
		स्वास्थ्य चौकी	७	
		सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई	७	
		स्वास्थ्यकर्मी	१५३	५ जना प्रदेश जनस्वास्थ्य, ४३ जना नगरपालिका, ९८ अस्पताल र ७ जना आयुर्वेद चिकित्सालय
६.	मालिका गाउँपालिका	आधारभूत अस्पताल	१	
		नागरिक आरोग्य केन्द्र	१	
		आँखा उपचार केन्द्र	१	
		स्वास्थ्य चौकी	५	
		सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई	११	
		स्वास्थ्यकर्मी	५०	

च कृषि सेवा विवरण

सि.नं.	**किसिम**	**क्षेत्रफल**		
	खेतीयोग्य जमिन हेक्टर	३०८५६ हेक्टर (११३५४ हे. खेतीयोग्य बाँझो)		
	खेती गरिएको जमिन हेक्टर	१९४१९ हेक्टर (६०१३ हे. सिंचित क्षेत्र)		

क.स.	बिवरण	खान योग्य उत्पादन मे.ट.	आबश्यक खाद्यान्न मे.ट.	बचत/नपुग मे.ट.
१.	मुख्य बालीहरु र जिल्लाको उत्पादन (मेट्रिक टनमा)	२४८३५	२१५०७	२९०० बचत
	सहायक बालीहरु र उत्पादन (मेट्रिक टनमा)	९२६	३५३ १	२६०५ नपुग
	तेलहन	१०५	१६०५	१५०० नपुग
	आलु मात्र	२५४३७	३ १०३	२२३३४ बचत
	फलफूल	५६८७	३९५९	१७२८ बचत
	हालको आपूर्ति भईरहेको स्रोत			
	उत्पादन भएको अन्न कहाँ र कति निर्यात हुन्छ ?			
	मुख्य फलफूत खेती र उत्पादन मे.ट.			
	आलु			
	श्रोत :			
	मुख्य पशु पालन व्यवसायहरु र अनुमानित पशु संख्या			
	सहायक पशु व्यवसायहरु र संख्या			
	मुख्य पँक्षी पालन व्यवसायर अनुमानित पशु संख्या			
	श्रोत :			

छ. संचार सेवा विवरण

जिल्लाभित्रको मुख्य संचार साधनहरु	टेलिफोन, , मोवाईल, नमस्ते वाईफाई (WBB), ईन्टरनेट
आम संचारको मुख्य साधनहरु	मोवाईल, टेलिफोन, र ईन्टरनेट
जिल्ला बाहिरको मुख्य संचार साधनहरु	टेलिफोन, र मोवाइल, इन्टरनेट र ईमेल,
चालु मोबाइल फोन प्रयोगकर्ताको संख्या	५४५०४ (नेपाल टेलिकम)
स्याटलाईट फोन प्रयोगकर्ताको संख्या र विवरण	
रेडियो सेट सेवा र प्रयोगकर्ताको विवरण	
आपतकालिन संचार साधन	टेलिफोन नं. १०० जि.प्रहरी कार्यालय, १०१ बारुणयन्त्र, १०२ एम्बुलेन्स, १०३ ट्राफिक, १०४ Central Child Welfare Board, १०५ नेपाली सेना, १०७ अक्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, १९७ सोधपुछ, १०९८ CWIN, ११११ हेलो सरकार, ११४४ पर्यटक प्रहरी

श्रोत : नेपाल टेलीकम, म्याग्दी

ज.जिल्लामा कार्यरत राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरुको विवरण

क.सं.	संस्थाहरुको नाम	मुख्य कार्यक्रमहरु	कार्यक्षेत्र	वार्षिक लगत
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	उद्धार तथा राहत, सरसफाई, खा.पा., स्वा. शिक्षा, आयआर्जन, जनचेतना, स्वयंसेवा,	जिल्ला तथा गाउंस्तर	
२	उद्योग वाणिज्य संघ म्याग्दी	व्यापार/विपद्मा सहयोग	जिल्लास्तर	
३	बाल कल्याण समिति	बालबालिका शिक्षा व्यवस्थापन	जिल्लास्तर	
४	लायन्स क्लब	स्वास्थ्य सम्बन्धी	जिल्लास्तर	
५	गैरसरकारी संस्था महासंघ	परिचालन, आयआर्जन, सचेतना,	जिल्लास्तरीय	
६	गैरसरकारी संस्था समन्वय समिति	परिचालन, आयआर्जन, सचेतना,	जिल्लास्तरीय	
७	पत्रकार महासंघ	संचार	जिल्लास्तरीय	

४.५ विपद्को समयमा आकस्मिक रुपमा उपलब्ध गराउन सकिने सेवा तथा सहयोगको विवरण :

नेपाल सरकारको नीति अनुसार जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको तर्फबाट जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट विपद्बाट कुनै परिवारमा एक जनाको मृत्यू भएमा रु २,००,००० को दरले सोही परिवारमा अन्य व्यक्ति भएमा प्रति व्यक्ति थप एक लाखका दरले राहत उपलब्ध गराईने साथै घर वहाल आवास नष्ट भएका वा खाद्यान्न वाली तथा जग्गा जमिन वा पसल व्यवसाय समेत नोक्सानी भई तत्काल गुजाराको लागि खाद्यान्न समेत नभएका वा दुवै अवस्थाका पीडित परिवारलाई यथाशीघ्र नगद सहायता प्रदान गरिनेछ र अवस्था हेरी तारजाली तथा खानेपानी पाईप उपलब्ध गराउने, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी म्याग्दीबाट गैरखाद्य सामाग्री प्रदान गरिनेछ। अन्य आपतकालीन अवस्थामा एकद्वार प्रणालीमार्फत वितरण गरिनेछ ।

४.६ प्रतिकार्य योजना

क) संस्थागत विकास

मुख्य कियाकलाप	कहाँ/कति गर्ने	मुल्याङ्कनको सूचकहरु	जिम्मेवारी र दायित्व: मुख्य जिम्मेवार संस्था	जिम्मेवारी र दायित्व: सहयोगी संस्था	समय	आसातित उपलब्धि
विपद् पूर्वतयारी तथा सहयोग सञ्जालको क्षमता अभिवृद्धि	समुदाय, रेडक्रस, स्वयंसेवक		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जिल्ला प्रशासन, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी	निरन्तर	जोखिम स्थानहरूको पहिचान गरी सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण, विपद्का घटनाहरूमा तत्काल परिचालन।
विपद्को प्रकृति अनुसार सञ्जालका सदस्यहरुको जिम्मेवारी बाँडफाँड ।	विपद् पर्नसक्ने वा परेको ठाउँमा, सदरमुकाममा		जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	जिल्ला प्रशासन कार्यालय		
संकटासन्न समुदायका नक्शाहरु संकलन, तथा बितरण	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	स्थानीय तह सबै		

जिल्ला स्तरीय विपद् व्यवस्थापन सूचना केन्द्रको स्थापना	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी ,नेपाल रेडक्रस सोसाइटी स्थानीय तह सबै		विपद् (जिल्ला तथा स्थानीय) व्यवस्थापन समिति	नेपाल रेडक्रस नेपाली सेना, जि.प्र.का.,जि.स.स .,पत्रकार महासंघ		
समुदाय, स्थानीय तह, वडा र जिल्ला स्तरमा सूचना सञ्जालको तयारी।	प्रभावित क्षेत्रमा रेडक्रसको उपशाखा एकाई समिति र स्थानीय संचार माध्यमका प्रतिनिधि		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	स्थानीय प्रहरी स्थानीय तह सबै, समुदाय, ने.रे.सो. उपशाखा		
योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन						
जोखिम र संकटाभिमुखता न्यूनीकरणका गतिविधिलाई वडा स्तरीय विकास क्रियाकलापमा समावेश गर्ने ।	स्थानीय तह सबै		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति		
विपद्को क्षेत्रमा काम गर्ने सबै स्थानीय तह र जिल्ला स्तरका संघ-संस्थाहरुले वार्षिक योजनामा विपद् सहयोगको लागि बजेट विनियोजन गर्ने।	स्थानीय तह सबै		सम्बन्धित स्थानीय तह सबै र जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	रेडक्रस सोसाइटी, गैसस महासंघ		
विपद् प्रभावित समुदायमा निर्माण गरिने अस्थायी बसोबासका लागि शहरी तथा ग्रामिण दुवै क्षेत्रमा खुल्ला ठाँउको व्यवस्था गर्ने।	स्थानीय तह सबै		स्थानीय तह सबै, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	डिभिजन वन कार्यालय, र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला समन्वय समिति, सुरक्षा निकायहरु	निरन्तर	अस्थायी बसोबासको लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान भएको हुने।
मानवीय संसाधन बिकास						
स्थानीय तहका पदाधिकारी सबै तथा कर्मचारीहरु, समुदाय तथा जिल्ला स्तरमा सरोकारवाला र जोखिम तथा संकटाभिमुख समुदायका स्वयंसेवकहरुलाई तालिम तथा सहयोग तरिकाहरु उपलब्ध गराउने	स्थानीय तह सबै		स्थानीय तह सबै, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सशस्त्र प्रहरी, नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना, जि.स.स.	निरन्तर	निरन्तर रूपमा समुदायमा विपद् सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन भईरहेको।
समुदाय र ईलाका स्तरका नेतृत्वहरुलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम उपलब्ध गराउने।	स्थानीय तह सबै		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सशस्त्र प्रहरी , नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना	निरन्तर	निरन्तर रूपमा समुदायमा विपद् सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन भईरहेको।
विपद् सावधानीका उपायहरु तथा हुन सक्ने विपद्हरुको बारेमा समुदायमा सचेतना अभियान सञ्चालन गर्ने।	स्थानीय तह सबै		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जिल्ला तथा स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, जि.स.स.		

विपद्को द्रुत तथा विस्तृत सर्वेक्षण संयन्त्र निर्माण गरी उनीहरुको क्षमतामा अभिबृद्धि गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	स्थानीय तह सबै, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति		
विपद् सम्बन्धी सचेतिकरणका लागि Flip Chart को निर्माण गर्ने ।	जिल्ला तथा स्थानीय तहस्तरमा		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	स्थानीय तह सबै		
राहत तथा उद्धार सम्बन्धी पूर्वअभ्यास संचालन गर्ने ।	प्रकोपजन्य क्षेत्रमा		नेपाली सेना	नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		
समुदाय र ईलाका स्तरका नेतृत्वहरुलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम उपलब्ध गराउने ।	स्थानीय तह सबै		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सशस्त्र प्रहरी, नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना		
विपद्को द्रुत तथा बिस्तृत सर्वेक्षण संयन्त्र निर्माण गरी उनीहरुको क्षमतामा अभिवृद्धि गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	स्थानीय तह सबै, जिल्ला तथा स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति		
विपद् सम्बन्धी सचेतिकरणका लागि Flip Chart को निर्माण गर्ने	Flip Chart को निर्माण गर्ने ।		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	म्याग्दी उद्योग वाणिज्य संघ		
राहत तथा उद्धार सम्बन्धी पूर्व अभ्यास संचालन गर्ने	विपद्जन्य क्षेत्रमा		नेपाली सेना	नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी, रेडक्रस सोसाइटी		
पूर्वतयारी, सहयोग तथा उद्धार कार्य,						
भण्डार गृहमा राहत सामग्रीहरु नियमित रुपमा उपलब्ध गराउने ।						
सर्वमान्य आवश्यकता पहिचान फारमको बिकास गर्ने र सबै स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने ।						
उद्धार र राहत ढुवानीका लागि स्थानीय स्तरमा उपलब्ध उपकरण र सवारी साधनहरुको सूची तयार गरी प्रयोगको लागि सुनिश्चित गर्ने	जिल्ला स्तरमा		जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह सबै	यातायात व्यवसायी संघ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैसस		
औषधि तथा उपचार सहयोग स्वास्थ्य टोली गठन गर्ने ।	स्वास्थ्यको RRT समिति		प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सशस्त्र प्रहरी, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी		
क्षति पहिचानको सर्वमान्य फारमको विकास गर्ने			जिल्ला प्रशासन कार्यालय , नेपाल रेडक्रस सोसाइटी			

अध्ययन र अभिलेखिकरण						
स्थानीय समुदायमा विपद् सम्बन्धी परम्परागत प्रविधि, ज्ञान, सीप तथा मान्यताहरुको अभिलेखीकरण गर्ने ।						
नियमित रुपमा जिल्ला भित्रका सरकारी गैरसरकारी र व्यक्तिगत क्षमताको पहिचान गर्ने र सार्वजिनक गर्ने व्यक्तिगत श्रोतहरुको तालिम तयार गर्ने						
विपद्को जोखिम र संकटाभिमुखताको आवधिक रुपमा पहिचान र निर्धारण गर्ने ।						

ख) बाढी

मुख्य कियाकलाप	कहाँ/कति गर्ने	मुल्याङ्कन का सूचक	जिम्मेवारी र दायित्व		समय	आसातित उपलब्धि
			मुख्य जिम्मेवार संस्था	सहयोगी संस्था		
विपद्पूर्व अपनाईने उपायहरु						
बाढीको पूर्वानुमान र पूर्वसूचना प्रणालीको स्थापना र सवलीकरण ।	देविस्थान, भू तातोपानी र बावियाचौर, चिमखोला, बेगखोला, गलेश्वर पोखरेबगर		सम्वन्धित स्थानीय तह			
राहत /सहयोग निकाय तथा स्वंसेवकहरुको फोन डाइरेक्टरी निर्माण तथा वितरण गर्ने ।	जिल्लामा विपद्को क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय व्यक्ति		नेपाल रेडक्रस	पत्रकार महासंघ		
प्रभावित गाउँसम्म जाने सबै बाटाहरु तथा पुलपुलेसाहरुको निरीक्षण मर्मत सम्भार गर्ने ताकी बाढीको बेलामा पनि यातायात सुचारु रहोस	प्रभावित क्षेत्रहरु/ वडाहरु		डिभिजन सडक कार्यालय, स्थानिय पूर्वाधार बिकास आयोजना कार्यालय, पोखरा, पूर्वाधार बिकास कार्यालय सम्बन्धित स्थानीय तह			
बाढी प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्रमा जनमानसको सुरक्षाको लागि विद्युतीय तारहरुको निरीक्षण र मर्मतसम्भार गर्ने ।	प्रभावित क्षेत्रहरु/ वडाहरु		नेपाल विद्युत प्राधिकरण	स्थानीय तह सबै सम्बन्धित विद्युत आयोजना		
बाढी रोक्ने सबै तट्बन्धनहरुको निरिक्षण र मर्मत सम्भार गर्ने ।			खानेपानी, जलस्रोत तथा सिंचाई विकास	भु तथा जलाधार व्यावस्थापन कार्यालय		

			डिभिजन कार्यालय			
बाढीको समयमा अपनाइने उपायहरु						
उद्धार गरिएको ठाउँहरुमा छाडिएका सम्पत्तिहरुको सुरक्षाको लागि व्यवस्था गरीएको छ भन्ने कुरा निश्चित गर्ने र रातीको बेला सामाग्रीहरुको सुरक्षाको लागि स्थानीय समुदायका सदस्यहरुलाई परिचालन गर्ने ।	प्रभावित क्षेत्र		समुदाय, स्थानीय तह सबै, नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी			
एउटा परिवारका सबै सदस्यहरु सुरक्षित एउटै थलोमा राखिएका छन् भन्ने कुरामा सुनिश्चिता ल्याउने ।	प्रभावित क्षेत्र		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नेपाल सुरक्षा निकायहरु	स्थानीय तह सबै		
मृतकहरुको पहिचान र सूचना प्रवाह तत्काल गर्ने र परिवारका सदस्यहरुलाई हस्तान्तरण गर्ने । यदि शव बुझ्ने कोही नभएको खण्डमा कानुनी प्रक्रिया पुरा गरी धर्म र संस्कृति अनुसार सोही स्थानमा नै तत्काल दाहसंस्कार गर्ने ।	प्रभावित क्षेत्र		नेपाल प्रहरी	स्थानीय तह सबै		
अस्थायी आवास स्थलमा सबै उद्धार गरिएका व्यक्तिहरुको लागि पकाएको र अन्य तयारी खान, पिउने पानी छ छैन सुनिश्चित गर्ने ।	प्रभावित क्षेत्र		प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		
दुषित पानीलाई शुद्धिकरण र रसायन प्रयोग गरी पिउनयोग्य बनाउने तरिकाहरुको बारेमा प्रभावित समुदायभित्र व्यापक प्रचार प्रसार गर्ने	प्रभावित क्षेत्र		खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय, स्थानीय तह सबै	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी अन्य सामाजिक संस्थाहरु		
सञ्जालका सदस्य संस्थाका कर्मचारी, पदाधिकारीहरु, स्वयंसेवक तथा स्थानीय नेता, शिक्षक विद्यार्थीलाई उद्धार तथा राहत सामाग्रीहरुको वितरणमा व्यापक परिचालन गर्ने	प्रभावित क्षेत्र		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	संजालका सदस्य संस्थाहरु		
स्थानीयस्तर, ईलाका तथा जिल्ला अस्पतालमा कुनै जटिल प्रकारको बिरामी परेमा त्यस बेलामा बिस्ताराहरु उपलब्ध छ छैन सुनिश्चित गर्ने	प्रभावित क्षेत्र		प्रदेश अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी र निजी अस्पताल ।	स्वास्थ्य क्षेत्रमा काम गर्ने सामाजिक संस्थाहरु		
मानव शव तथा मरेका जनावरहरु हटाएर रोगको महामारी फैलिनबाट रोक्ने ।	प्रभावित क्षेत्रबाट सुरक्षित ठाँउ		प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय, भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशुसेवा कार्यालय, सुरक्षा निकाय	सम्बन्धित स्थानीय तह, गै.स.स.हरु		

घरपालुवा जनावरहरुमा रोगको महामारी फैलिन नदीनका लागि पशु स्वास्थकर्मीहरुको कार्य समुह बनाउने	प्रभावित क्षेत्र		भेटेरेनरी अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय	स्थानीय सरकारी निकाय सो क्षेत्रमा कार्यरत गै.स.स. हरु		
बाढी पश्चात अपनाईने उपायहरु						
बाढीको असर कम भएपश्चात प्रभावितहरु पूर्ववत ठाउँमा फर्किसक पश्चात पनि स्वास्थ्य प्राविधिकहरुद्वारा बाढी प्रभावित क्षेत्रको निरीक्षण गर्नुपर्नेछ र विपद्पश्चात हुनसक्ने महामारीको निरन्तर अनुगमन र सूचना संकलन हुनेछ।	प्रभावित क्षेत्र		प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय	स्थानीय निकाय र गैससहरु		
कृषकहरुलाई आफ्नो जीविका पुन : सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक कृषि वीउविजन तथा औजार उपलब्ध गराउने वा सोको लागि ऋण उपलब्ध गराउने।	प्रभावित क्षेत्र		सम्बन्धित स्थानीय तह/ कृषि विकास कार्यालय, कृषि विकास वैंक	सरकारी तथा गै.स.स.		
विद्यार्थीहरुको पढाई सञ्चालनका लागि विद्यालयहरुलाई शिक्षण सामग्री र विद्यार्थीहरुलाई शैक्षिक सामाग्रीहरु उपलब्ध गराउने	प्रभावित क्षेत्र		सम्बन्धित स्थानीय तह, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	सरकारी तथा गै.स.स.		
अनुगमन						
बाढी प्रभावित समुदायले भोग्नुपरेका प्रमुख समस्याहरुको अभिलेखिकरण गर्ने।	प्रभावित स्थान		जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		
बिग्रिएका सडक, पूर्वाधार र संरचनाको पहिचान गर्ने र नियमित मर्मत तथा सम्भार गर्ने।	प्रभावित स्थान		सम्बन्धित स्थानीय तह, सडक विभाग, खानेपानी, जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय	सरकारी तथा गै.स.स.		

ग) भूकम्प/भुईंचालो

मुख्य कृयाकलाप	कहाँ/कति गर्ने	मुल्याङ्कन का सूचक	जिम्मेवारी र दायित्व		समय	आसातित उपलब्धि
			मुख्य जिम्मेवार	सहयोगी संस्था		

भूकम्प पूर्व गरिने क्रियाकलापहरु						
भुकम्प बेलामा अपनाइने सुरक्षा उपायहरुको बारेमा जागरुकता अभियान सञ्चालन गर्ने ।	सहरी पुर्वाधारको विकास हुने क्रममा रहेका स्थानहरु र अन्य समुदाय		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला समन्वय समिति, भवन डिभिजन कार्यालय, पूर्वाधार बिकास कार्यालय, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति			
भुकम्पले पुऱ्याएको क्षतिपश्चात पर्ने आर्थिक भार तथा असर कम गर्नका लागि सार्वजनिक तथा व्यक्तिगत सम्पत्तिहरुको बीमाको लागि पैरवी गर्ने ।			सम्बन्धित स्थानीय तह	बीमा कम्पनीहरु		
सञ्जालको सदस्यहरु, समुदायका अगुवाहरु तथा स्वयंसेवकहरुलाई भुकम्प विपद्का बेला सहयोग गर्ने तरिकाहरुको बारेमा, क्षति कम गर्न अपनाईने उपायहरुको बारेमा तालिमहरु सञ्चालन गर्ने				नेपाली सेना र नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी,		
जिल्लाभित्रका राहत कार्यमा सहयोग गर्ने कार्यमा संलग्न संस्थाहरु तथा स्वयंमसेवकहरुको तालिका तयार गर्ने			नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	गै.स.स.		
भुकम्प गएको खण्डमा के गर्ने भन्ने सम्बन्धमा समुदायलाई सचेत बनाउने ।			नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सम्बन्धित स्थानीय तह			
भुकम्पको जोखिमबारे जनसमुदायमा प्रचार प्रसार र प्रबर्द्धन गर्ने ।			नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सम्बन्धित स्थानीय तह			
भूकम्पको बेलामा गरिने कृयाकलापहरु						
भुकम्पको बेला के गर्ने के नगर्ने बारेमा समुदायलाई सु-सूचित गर्ने ।			नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सम्बन्धित स्थानीय तह, भवन डिभिजन कार्यालय, पूर्वाधार बिकास कार्यालय			
घाइतेहरुको उद्धारको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।			नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी स्काउट , सशस्त्र प्रहरी			
मरेका मानिसहरु तथा जनावरका सिनोहरु फेला पार्ने र तह लगाउने व्यवस्था मिलाउने ।			सम्बन्धित स्थानीय तह, धार्मिक संस्था	स्थानीय समूह धार्मिक संस्था		

				नेपाल प्रहरी र नेपाली सेना		
भुकम्प स्थलमै घाइते मानिस तथा जनावरको उपचारको लागि स्वास्थ्य प्राविधिकहरुको व्यवस्था गर्ने ।			प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय, भेटेरेनरी अस्पताल तथा पशु कार्यालय	समुदाय गै.स.स. सम्बन्धित स्थानीय तह		
खानेकुरा र पानीको आपुर्तिको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।			जि.प्र.का., खानेपानी, जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय			
अस्थायी आवासगृह जस्तै त्रिपाल, खर, टेन्ट कर्कटपाता , गैर, खाद्य सामग्री आदिको व्यवस्था गर्ने			जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सम्बन्धित स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	गै.स.स.		
भूकम्पपश्चात गरिने क्रियाकलापहरु						
यातायात तथा सञ्चार सुविधाको पुनःसंचालन गर्ने ।			सडक डिभिजन नेपाल टेलिकम, विद्युत प्राधिकरण, पूर्वाधार बिकास कार्यालय	सम्बन्धित स्थानीय तह		
द्रुत क्षति तथा आवश्यकता पहिचान र राहत कार्य सञ्चालन गर्ने र क्षतिको आधारमा प्रभावित क्षेत्रको सीमाङ्कन गर्ने ।			नेपाल रेडक्रस, प्रदेश जनस्वास्थ्य र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	सम्बन्धित स्थानीय तह,गै.स.स.		
क्षति भएका भौतिक संरचनाहरु पुनः भत्किन सक्छन् त्यस्तालाई प्रयोग नगर्न समुदायलाई सचेत गराउने ।			सम्बन्धित स्थानीय तह र स्थानीय रेडक्रस उपशाखाहरु			
असुरक्षित तरिकाले बनाईएका घरहरुलाई वरिपरिको अरु घरहरुलाई असर गर्नबाट बचाउनका लागि आवश्यक उपायहहरु अपनाउने ।			सम्बन्धित स्थानीय तह, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नागरिक समाज समुदाय		
खोज तथा उद्धार कार्य सञ्चालन गर्ने र सार्वजनिक आश्रय स्थलहरुलाई व्यवस्थित गराउने ।			नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी, नेपाली सेना, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सम्बन्धित स्थानीय तह, विद्यालय, मदरसा, मन्दिर		
भुकम्पबाट भएको क्षतीको बारेमा सूचनाहरुको संकलन गर्ने ।			नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी, नेपाली सेना, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाल रेडक्रस			
आवधिक रुपमा सञ्चार जगतलाई सुसूचित गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।			जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सम्बन्धित स्थानीय तह			

प्रहरी तथा सेनासँग समन्वय गरेर पर्याप्त सुरक्षाको अवस्था कायम गर्ने ताकी लुटपाट तथा कब्जा जस्ता सामाजिक अपराधमा नियन्त्रण कायम होस ।			जिल्ला प्रशासन कार्यालय,सम्बन्धित स्थानीय तह			
भुकम्पबाट प्रभावित समुदायलाई राखिएको अस्थायी शिविर नजिकै राहत केन्द्रको स्थापना गर्ने र खाना लगायत अन्य अत्यावश्यक बस्तुहरुको आपूर्ति गर्ने			नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला प्रशासन कार्यालय,सम्बन्धित स्थानीय तह	म्याग्दी उ.वा.सं. गै.स.स.		
भुकम्पग्रस्त क्षेत्रमा प्रवेश गर्न रोक लगाउने ।			जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सुरक्षा निकाय	प्रकोपको समयमा	थप जनधनको क्षति न्यूनिकरण हुने
सञ्चारका साधन तथा सञ्जाललाई पुनःसंचालन गर्ने ।	प्रभावित क्षेत्र		नेपाल टेलिकम			
सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाको प्रतिनिधिहरुको उपस्थितिमा जिल्ला स्तरीय राहत र पुर्नबास कोषको स्थापना गर्ने	जिल्ला स्तरिय		जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति	विपद्को क्षेत्रमा काम गर्ने निकायहरु		
राहत र पुनर्बास नीति र कार्यक्रमको घोषणा तथा अपिल गर्ने ।			जिल्ला प्रशासन कार्यालय,सम्बन्धित स्थानीय तह			
अस्तित्वमा रहेका सार्वजनिक संरचनाको सुरक्षाको अध्ययन गर्ने ।			नेपाल प्रहरी	समुदाय		

घ) आगलागी

(आगलागीपूर्व गरिने क्रियाकलापहरु)

मुख्य क्रियाकलाप	कहाँ/कति गर्ने	मुल्याङ्कन सूचक	जिम्मेवारी र दायित्व		समय	आसातित उपलब्धि
			मुख्य जिम्मेवार संस्था	सहयोगी संस्था		
विद्युतीय सामग्रीहरुको उपयुक्त प्रयोग बारे सचेतना जगाउने ।	समुदाय र सम्वेदनशील ठाँउ		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र गै.स.स.	विद्यालय गै.स.स.	माघ फाल्गुन	
औद्योगिक क्षेत्र तथा भवन निर्माण स्थलहरुमा आगलागी रोकथामको लागि प्रयोग हुने चिन्ह तथा संकेतहरुको प्रयोग गर्ने ।	सम्बन्धित क्षेत्रको प्रवेश तथा सार्वजनिक स्थलमा संकेत राख्ने		जिल्ला प्रशासन कार्यालय, ने.रे.सो. म्याग्दी र सम्बधित निकायहरु, स्थानीय तह सबै			

उच्च जोखिमपूर्ण क्षेत्रहरुमा पानीको आपूर्ति तथा संवेदनशील पदार्थहरुको अवलोकन र पानीका सार्वजनिक श्रोतहरुको नक्साङ्कन गर्ने ।	धारा, इनार , पानी टंकी		नेपाल प्रहरी, खानेपानी, जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय			
आगलागी नियन्त्रण योजनाहरु बनाउने ।	भवन नक्साङ्कन गर्ने		नगरपालिकाबाट नक्सा पारित गर्ने		घर निर्माण हुनु पूर्व	
तालिमको माध्यमबाट सम्बन्धित कर्मचारी, जोखिमयुक्त समुदाय तथा विद्यालयमा अध्ययनरत छात्रछात्राहरुलाई अभिमुखिकरण गर्ने	समुदाय विद्यालय		सम्बन्धित स्थानीय तह, नागरिक समाज र विद्यालय			
आगलागी नियन्त्रण गर्ने सामाग्रीहरु र मानवीय स्रोतहरु सहितको आगलागी नियन्त्रण केन्द्रको स्थापना गर्ने	गाँउघर तथा संवेदनशील क्षेत्रको लागि पायक पर्ने ठाँउमा		सम्बन्धित स्थानीय तह, डिभिजन वन कार्यालय, सुरक्षा निकाय सबै	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी , गै.स.स.		
अन्य आवश्यक सेवाको लागि नेपाल खानेपानी संस्थान, नेपाल विद्युत प्राधिकरण र नेपाली सेना तथा नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरीसँग समन्वय गर्ने	जिल्ला स्तरमा		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		
उपयुक्त सञ्चारको लागि कार्य सञ्जाल स्थापना गर्ने ।	पायक पर्ने र सम्बन्धित स्थानमा		नेपाल टेलिकम	नेपाल प्रहरी	निरन्तर	आगलागि नियन्त्रण तथा न्यूनिकरणको लागि निरन्तर जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको।
दमकलको व्यवस्था गर्ने	पायक पर्ने स्थानमा/ सम्बन्धित ठाँउमा		जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जि.स.स, स्थानीय तहहरु	नेपाल प्रहरी नेपाली सेना, शसश्त्र प्रहरी,	निरन्तर	
आगलागी हुने संकटाभिमुख क्षेत्र थाहा पाई राख्ने	पायक पर्ने स्थानमा/ सम्बन्धित ठाँउमा		नेपाल प्रहरी	समुदाय	निरन्तर	आगलागी हुने स्थानको पहिचान गरिने ।
डढेलो लाग्ने समयमा डढेलोको रोकथाम टोली तयारी अवस्थामा राख्ने	वन क्षेत्रमा		डिभिजन वन कार्यालय	वनसँग सम्बन्धित निकाय र गै.स.स.		
वन व्यवस्थापन योजनाद्वारा आगलागी क्षेत्र रोकावट गर्ने ।	सामुदायिक वन क्षेत्र		वन उपभोक्ता समिति र वन कार्यालय	समुदाय		

आपत्कालीन समयमा रोकथाम र उपयुक्त प्रतिक्रिया दिन कर्मचारी र स्वयंसेवकहरुलाई सीपयुक्त (दक्ष) बनाउने ।	सामुदायिक वनमा आबद्ध		वन उपभोक्ता समिति र वन कार्यालय ।			
आगलागी नियन्त्रण तथा बचावटको लागि जानकारीमूलक सूचना शिक्षा सामग्री उत्पादन तथा वितरण गर्ने	समुदाय, नगर क्षेत्र विद्यालय सार्वजनिक स्थलमा		सम्बन्धित स्थानीय तह, सा.व.उ.स. जिल्ला प्रशासन	विद्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		
आगलागी विपद्को संभावना रहेको समुदायमा के गर्ने र के नगर्ने भन्ने कार्य तथा व्यवहारहरुको स्तरीकरण गर्ने	आवश्यक अनुसारको सुरक्षा सामग्रीको व्यवस्था		जिल्ला प्रशासन कार्यालय, समाजसेवी , स्थानीय तहहरु सव/डिभिजन वन कार्यालय			
विभिन्न संचार (पत्रपत्रिका तथा सञ्चार माध्यमद्वारा बृहत सचेतना कार्यक्रमको आयोजना गर्ने ।	स्थानीय स्तरमा एफ.एम. मार्फत		सव/डिभिजन वन कार्यालय, सम्बन्धित स्थानीय तह, जिल्ला प्रशासन कार्यलय			
अस्पतालहरुमा विशेष किसिमका वार्डको व्यवस्था गर्ने र अस्पताल क्षेत्रमा अग्नी नियन्त्रण संयन्त्रको स्थापना गर्ने ।	अस्पताल स्वास्थ्य चौकी, प्रा.स्वा.के. र सम्बन्धित स्थानीय तहमा आगलागीको संकेत राख्ने		जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति सम्बन्धित स्थानीय तह.			
विस्थापित व्यक्तिहरुका लागि अस्थायी वसोवास	विद्यालय धार्मिक स्थल,सार्वजनिक स्थल, सम्बन्धित स्थानीय तह.		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		
आगलागी रोकथामको लागि समुदायका अगुवा शिक्षक तथा कर्मचारीहरुलाई तालिम प्रदान गर्ने	सम्बन्धित स्थानीय तह, समुदाय विद्यालय, सरोकारवाला		जि.स.स., सव/डिभिजन वन कार्यालय, स्थानीय तह सबै	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		
संवेदनशील समुदायहरुको निरन्तर अवलोकन गर्ने र आगलागीबाट सुरक्षित राख्न सम्बन्धित समुदायलाई दायित्व बोध गराउने ।	जोखिमपूर्ण समुदायमा जनचेतना अभियान गर्ने,		सम्बन्धित स्थानीय तह	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, विद्यालय		
आगलागीको समयमा गरिने कार्यहरु						
आगलागी विपद् भएमा प्रथमत सोही समुदायलाई परिचालन गरी यथाशीघ्र आगो निभाउन प्रयत्न गर्ने ।	समुदाय		स्थानीय वन समूह, समुदाय			
गाउँ नजिकै बनजँगल क्षेत्र छ भने आगलागी गराउने पतझरहरु सफा गर्ने जसले गर्दा वन नजिकैको गाउँहरु आगलागीबाट बच्न सकुन ।	समुदाय		स्थानीय वन समूह, समुदाय			
आगलागी भैरहेको क्षेत्रमा बस्तु भाउहरु बाँधिएका छन् भने फुकाई दिनु पर्दछ ।	सम्वन्धीत ठाउँ		समुदाय			

आगलागी नियन्त्रण गर्न स्थानीय स्तरमा पाइने पानी, बालुवा तथा हरियो घाँस पातहरुले आगो निभाउने	सम्वन्धीत ठाउँ		समुदाय			
यदि कोही आगोमा परेको छ भने तुरुन्त उपचारको लागि सम्बन्धित ठाँउमा पठाउने ।			स्वम सेवक समुदाय			
सर्वप्रथम त्यस ठाँउमा प्रभावित भएका मानिसहरुमध्ये केटाकेटी तथा बुढापाकाहरुलाई सुरक्षित ठाँउमा सार्न कदम चाल्ने ।	सम्वन्धित ठाउँ					
आगलागी प्रभावितहरुलाई प्राथमिक उपचार प्रदान गर्ने र नजिकैको स्वास्थ्य केन्द्रमा प्राथमिक उपचारको लागि लैजाने ।						
आगलागी पश्चात गरिने कार्यहरु						
आगलागी अनुसन्धान गर्ने । आगलागीमा कुनै अपराधी संलग्न भएमा अनुसन्धान गरी कानूनी प्रकृया अगाडि बढाउने ।	आगलागी भएको ठाँउमा		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नेपाल प्रहरी , सम्बन्धित स्थानीय तह	तुरुन्त	अपराधिक क्रियाकलाप गर्ने व्यक्ति, समुहलाई तत्काल कारबाही गरिने।
घटना तथा क्षतिपूर्तीको आवश्यक सम्पूर्ण विवरण सहितको प्रतिवेदन तयार पार्ने ।	घटनास्थलको		जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाल प्रहरी	नेपाल रेडक्रस	तुरुन्त	क्षतिको विवरण सहितको सिफारिस गरिएको हुने।
आगलागी प्रभावितहरुलाई पुर्नस्थापित गराउने ।	घटना भएको क्षेत्र/वडाहरुमा		जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सम्बन्धित स्थानीय तहहरु सबै			
आगजनी बीमा सम्बन्धमा समुदायलाई उत्साहित र प्रोत्साहित गर्ने ।	घटना भएको क्षेत्र/ वडाहरुमा		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सम्बन्धित स्थानीय तह, विमा कम्पनि		

ङ) क्षेत्रगत कार्य

५.१.पूर्वसूचना प्रणाली :

पूर्वसूचना के र कसरी गर्ने ?	साइरन माइकिङ्ग, शंख फुक्ने, दमाहा बजाउने, टेलिफोन , सूचना केन्द्रको स्थापना
सूचना प्राप्त भएपछि कसले के के गर्ने ?	धैर्य गर्ने, स्थानीय सामग्रीको प्रयोग र परिचालन गर्ने, अशक्त महिला बालबालिकालाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने, शान्ति व्यवस्था गर्ने, तालिम प्राप्त व्यक्तिहरुलाई तयारी राख्ने, बाह्य संचार गर्ने ।

५.२. सुरक्षित स्थानान्तरण (EVACUATION)प्रकृया :

विपद्ले प्रभाव पार्नसक्ने समूह तथा व्यक्तिहरुलाई जोखिमयुक्त ठाउँबाट सुरक्षित स्थानमा जान कस्ले र कहिले लगाउँछ ?	स्वयंसेवक सेना, प्रहरी, शिक्षक, शसस्त्र प्रहरी, रेडक्रसले तत्कालै छिटो साधन वा माध्यमबाट,
यस अवस्थामा अशक्तहरुको विशेष आवश्यकताहरुलाई कसले सहयोग गर्दछ ?	स्वयंसेवक, सेना, प्रहरी, स्थानीय युवाहरु स्थानीय संघ संस्थाहरु ।

५.३.खोज र उद्धार :

खोज तलास तथा उद्धारको लागि को जिम्मेवार छ ?	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी तथा रेडक्रस स्वयंसेवकहरु ।
खोज तथा उद्धारको लागि के के सामग्रीहरु उपलब्ध छन् र ती सामग्रीहरु कहाँ छन् ?	ज्यावल, डोरी, डुङ्गा बेल्चा, एम्बुलेन्स, फरुवा, ज्याकेट, टर्च, जुत्ता, माइक, टेन्ट, स्टेचर, प्राथमिक उपचार बाकस, अक्सीजन सिलिन्डर , पाइप, पानी लगायतका सामग्रीहरु, गोदामघरमा तोकिएको ठाउँमा उपलब्ध हुने गरी ।
क्षति तथा आवश्यकताको पहिचानको लागि (द्रुत तथा निरन्तर दुवै) जिम्मेवार को छ ?	स्थानीय समुदायिक संस्था, रेडक्रस, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति ।
पहिचान कसरी गर्ने र कस्ता सूचनाहरु संकलन गर्ने ?	स्थलगत अध्ययन र भेटघाट, निर्धारित फारमको आधारमा धनजनको क्षति, खाद्य सामाग्री, पानी, सरसफाई औषधी, लत्ताकपडा, बासस्थानको आवश्यकताहरुसँग सम्बन्धित सूचनाहरु संकलन गर्ने ।

५.४.सडक मर्मत सफाई तथा भग्नवषेशहरुको सरसफाई :

को-को जिम्मेवार छन् ?	सडक डिभिजन कार्यालय, स्थानीय व्यक्ति,स्थानीय तहहरु., जि.स.स. जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति , स्थानीय सामुदायिक, पूर्वाधार विकास कार्यालय, कालिगण्डकी कोरिडोर लगायत संस्थाहरु ।
के के र कति साधन तथा मेसिनहरु उपलब्ध छन् र कहाँ छन् ?	डोजर, ट्रक, जीप लगायत आवश्यक पर्ने सबै सामाग्री र साधनहरु जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति/सडक डिभिजन/न.पा./ गा.पा./ जि.स.स./सेना/प्रहरीको कार्यालयमा छन् ।

५.५.सञ्चार

विपद् तथा आपतकालीन अवस्थामा समुदायको मानिसहरु कसलाई र कसरी सूचना दिन्छन् ?	सेना प्रहरी, रेडक्रस, जि.स.स., गा.पा., न.पा., जिल्ला प्रशासन कार्यालय, डिभिजन वन कार्यालय, विपद्मा कार्य गर्ने स्थानीय गै.स.स.।
प्राप्त सूचनाहरुलाई कहाँ र कसरी प्रयोगमा ल्याईन्छ ?	स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र र सम्बन्धित निकायमा ।
शान्ति सुरक्षाको जिम्मेवार को छ ?	स्थानीय समुदाय प्रहरी र सेना, शसस्त्र प्रहरी
/विषेश गरी संरक्षणको आवश्यकतालाई कसले र कसरी सम्बोधन गर्दछ ?	स्थानीय/जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति ।

५.६. यातायात

आपतकालीन अवस्थामा यातायातको व्यवस्था गर्ने जिम्मेवारी कसको हो र कसरी गर्दछ ?	सडक विभाग, सेना, प्रहरी, प्रशासन , यातायात व्यवसायीहरु ,स्थानीय तहहरु, गैरसरकारी संस्था, एम्बुलेन्स सेवा प्रदायक संस्थाहरु, निर्माण व्यवसायी, पूर्वाधार विकास कार्यालय समेतले सूचनाको आधारमा श्रोत साधन उपलब्ध गराएर ।
के के साधनहरु उपलब्ध छन् र ती कहाँ छन् ?	एम्बुलेन्स, ट्रक आदि जिल्ला सदरमुकाममा छन।
ती साधनहरुको परिचालनका लागि साधनको मालिक सँग विपद्पूर्व के के समझ्दारी गरिन्छ र यसको लागि के जिम्मेवार छ ?	सवारी चालक , इन्धन, गाडीको अवस्था (स-साना मर्मतका सामाग्रीहरु) अग्रिम सम्झौता स्थानीय गै.स.स., सेना प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, रेडक्रसले।

५.७.सार्वजनिक सेवाहरु जस्तै विजुली तथा टेलिफोन मर्मत तथा संचालन :

को जिम्मेवार छ ?	विद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम (सेवा प्रदायक संस्था उपभोक्ता समिति

५.८. स्वास्थ्य सेवा :

तत्काल प्राथमिक उपचार कसले र कसरी उपलब्ध गराउँदछ ?	रेडक्रस स्वयमसेवक र स्वास्थ्यकर्मीहरु उपलब्ध भएको अवस्थामा उनीहरुबाट नै उपचारको व्यवस्था हुनेछ र उद्धार गरी सुरक्षित स्थलमा स्थानान्तरण भएपश्चात गरिनेछ ।
आकस्मिक प्राथमिक उपचारको लागि आवश्यक औषधि, सामग्री तथा स्ट्रेचरको अग्रिम व्यवस्था कसले र कति गर्ने ?	प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, उप-स्वास्थ्य चौकीहरुले र रेडक्रसका सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थामा आएका बिरामीहरुलाई सेवा प्रदान ।
आकस्मिक प्राथमिक उपचार समूहको नेत्तृत्व कसले गर्दछ ?	स्वास्थ्य संस्था प्रमुख र प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालयका सुपरभाइजर ।
विपद्को बेला उपलब्ध हुनसक्ने दक्ष स्वास्थ्यकर्मी जस्तै चिकित्सक, नर्स तथा स्वास्थ्य सहायकहरु को को हुन र उनीहरु कसको मातहतमा छन् ।	हे.अ., अ.हे.व. स्टाफ नर्स, अ.न.मि. ग्रा.स्वा.का. मा.शि.का. प्रदेश अस्पताल, प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय अन्तर्गत र रेडक्रस स्वयंमसेवक
घाइतेहरुको स्थलगत आकस्मिक उपचार सेवाका लागि को जिम्मेवार छ ?	सम्बन्धित स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरु र रेडक्रस, स्वयमसेवक
आवश्यक औषधि तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी कस्ता औजारहरु उपलब्ध छन् र ती कहाँ छन् ?	सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था, प्रदेश अस्पताल, प्रदेश जननस्वास्थ्य कार्यालय, औषधि पसलहरु
गम्भिर घाइतेहरुलाई थप उपचारको लागि कहाँ र कसरी पठाईन्छ ?	प्रेषण सेन्टरमा गाडी, भरिया, र साइकलहरुबाट वा स्ट्रेचरबाट
विपद्पछि हुनसक्ने सम्भावित महामारी नियन्त्रणको लागि अग्रिम के के बन्दोबस्त गरिन्छ र त्यसका लागि को जिम्मेवार छ ?	आपतकालीन स्थितिको लागि आवश्यक औषधी तथा अन्य सामाग्रीहरु प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालयको स्टोरमा मौज्दात रहन्छ । प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय, प्रशासक, स्टोर किपर, महामारी फोकल पर्सन जिम्मेवार हुन्छ भने सम्पुर्ण व्यवस्थापनको जिम्मेवारी सम्बन्धित संस्था प्रमुख नै हुन्छ
नियमित प्रतिरोधात्मक सेवाहरु कसले र कसरी सञ्चालन गर्दछ	सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाबाट स्वास्थ्यकर्मीहरुले सेवा दिन्छन् ।

विपद्पछि आवश्यक थप स्वास्थ्यसेवाहरुको लागि व्यवस्था गर्नुपर्ने तथा थप सहयोगका लागि कसले पहल गर्दछ र कसरी ?	प्रदेश अस्पताल/ प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालयले विभिन्न संघसंस्था बिच समन्वय गरी थप सहयोगको पहल हुन्छ।
आकस्मिक स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी बनाउन विपद् पूर्व के बन्दोवस्त आवश्यक छ ?	औषधिको मौज्दात, स्वास्थ्य संस्थामा कर्मचारीको व्यवस्थाका साथै पूर्वतयारी हुन अति आवश्यक देखिन्छ।
आकस्मिक स्वास्थ्यसेवालाई दुरुस्त राख्न के संरचना तयार पारिन्छ र त्यो संरचनालाई जीवन्त राख्न के के कार्यहरु गरिन्छ	जनशक्ति, अत्यावश्यकीय औषधीहरु तथा उपकरण, प्रेषण प्रणाली गठन तथा परिचालन पद्धति
आकस्मिक स्वास्थ्यसेवाहरुको निरीक्षण तथा अनुगमन प्रक्रियाहरु के के हुन ?	एकिकृत अवलोकन तथा सम्बन्धित निकायहरुबाट नियमित अनुगमन।
कुपोषित बालबालिकाहरुलाई उपलब्ध गराउनु पर्ने अतिरिक्त पोषण सेवाहरुप्रति को जिम्मेवार छ र कसरी गरिन्छ ?	सामान्य भन्दा कम तौल भई कुपोषणमा वर्गिकरण भएकालाई सुन्तुलित खाना, सम्बन्धित परामर्श तथा सामान्य उपचार र कडा कुपोषण भएकालाई पोषण पूनः स्थापना गृहमा भर्ना गरी निशुल्क उपचार गर्ने
गर्भवती सुत्केरी महिला, नवजात शिशु स्याहार तथा हेरचाह प्रति को जिम्मेवार छ र कसरी उपलब्ध गराइन्छ ?	विभिन्न अवस्था अनुसार तहगत जिम्मेवारी रहेका र अत्यावश्यक जाँच तथा औषधिहरु निशुल्क वितरण स्वास्थ्य संस्था म.स्वा.स्व.हरुबाट।
एच.आई.भी. तथा यौनरोग सम्बन्धी चेतना तथा सेवाको लागि को जिम्मेवार छ र कसरी गरिन्छ ?	विभिन्न गैरसरकारी संस्थाहरुको समन्वयमा स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट निः शुल्क एच.आई.भि तथा यौनरोगको उपचार, परामर्श र जनचेतना अभिवृद्धि गरिन्छ।

५.९. मृत्यु संस्कार :

मृतकहरुको पोष्टमार्टम, सनाखत कसले र कसरी गरिन्छ ?	नेपाल सरकारको नियम अनुसार।
कुन अवस्थामा सामुहिक दाहसंस्कारको आवश्यकता हुने र त्यसको प्रक्रिया के हो ?	नेपाल सरकारको नियम अनुसार
सामुहिक दाहसंस्कारको लागि के के आवश्यकता हुन्छ र ती बस्तुहरु कहाँ छन् ?	मृत्युको प्रकृति हेरी धर्म र संस्कार अनुसार र नेपाल सरकारको नियम अनुसार।
परिवारिक दाहसंस्कार कार्यको लागि को जिम्मेवार छ र आवश्यक सहयोग कसले उपलब्ध गराउँदछ ?	मृत्युको प्रकृति हेरी धर्म र संस्कार अनुसार र नेपाल सरकारको नियम अनुसार।

५.१०. स्वच्छ र सफा खानेपानी तथा सरसफाई :

सफा खानेपानी तथा सरसफाई कार्यको नेतृत्व कसले गर्दछ ?	खानेपानी जलस्रोत तथा सिचाइ विकास डिभिजन.कार्यालय. र नेपाल रेडक्रस सेसाइटी।
आपतकालीन समयमा सफा खानेपानी कसरी उपलब्ध गराइन्छ ?	नजिकको सुरक्षित स्रोतबाट।
क्षति भएका संरचनाहरुको पुनः निर्माण कसले गर्दछ ?	उपभोक्ता समिति.,स्थानीय तहहरु, खानेपानी जलस्रोत तथा सिचाइ विकास डिभिजन.कार्यालय र नेपाल सरकारको संयुक्त प्रयासमा।

पानी शुद्धिकरण गर्ने सामग्रीहरु कसरी कहाँ उपलब्ध छन र ती सामग्रीहरु कसरी तत्काल उपलब्ध हुन्छ ?	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तहहरु र विषयगत क्षेत्र अगुवा (Cluster Iead and member agencies), विषयगत संघसंस्थाहरु ।
विपद् पछि समुदायमा सफा खानेपानी प्रयोग सम्बन्धी जागरणको लागि को जिम्मेवार छ ?	नेपाल सरकार र गै.स.स., नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ।
आपतकालीन समयमा सफा खानेपानी उपलब्ध गराउन विपद्पूर्व के के तयारी गर्नु पर्दछ र त्यो काममा को जिम्मेवार छ ?	पानी निर्मलीकरण गर्ने वाटरगार्ड र पियुस आदि सामग्रीहरुको वितरण गर्ने र उपभोक्ताहरुलाई प्रयोग गर्ने विधि स्पष्टसँग सिकाउनु पर्दछ जुन उद्धार केन्द्र र खानेपानी कार्यालयले गर्ने छ ।

५.१०.१ ढल निकास

क्षति भएका ढलहरु पुनःनिर्माण गर्ने जिम्मेवार कस्को छ ?	स्थानीय तहहरु र नेपाल सरकार ।
अस्थायी शिविरमा निर्माण गर्नुपर्ने ढल निर्माण गर्ने जिम्मा कस्को हो ?	स्थानीय तहहरु, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति र शिविर संचालक निकाय

५.१०.२. चर्पीको व्यवस्थापन

मानव दिशा तथा पिसाबको व्यवस्थापन कसरी गर्ने ?	सामुदायिक तथा सामुहिक अस्थायी शौचालय व्यवस्था ।
सामुदायिक चर्पी निर्माणको जिम्मेवार को छ ?	स्थानीय तहहरु र गै.स.स. र समुदाय
विपद्पछि समुदायमा सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना फैलाउने जिम्मेवारी कस्को हो र कसरी गरिन्छ ?	गै.स.स. र खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालयले अभिमुखीकरण र पर्चा पम्पलेट वितरण गरी दक्ष स्वयम्सेवक मार्फत जानकारी दिने ।

५.११. आपतकालीन शिक्षा

विपद्ले शिक्षामा पारेको असर तथा आवश्यकताको पहिचान गर्ने जिम्मेवारी कसको ?	विद्यालय, स्रोतकेन्द्र, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, रेडक्रस, स्थानीय तहहरु र गै.स.स. ।
अवरुद्ध शिक्षा प्रणालीलाई पुनःसञ्चालनमा ल्याउने जिम्मेवारी कसको ?	स्थानीय तह, अभिभावक, सम्बन्धित निकायहरु ।
विद्यालय तथा सामुदायिक बाल विकास केन्द्रको मर्मत कसले गर्दछ ?	विद्यालय व्यवस्थापन समिति, गै.स.स., वा वि.केन्द्र व्यवस्थापन समिति ।
आकस्मिक शिक्षाको लागि अत्यावश्यक सामाग्रीहरु कसरी उपलब्ध हुन्छ ?	पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामग्री, ड्रेस, दुर शिक्षा,वैकल्पिक शिक्षा आदि उपलब्ध गराएर ।
विद्यार्थीहरुको लागि कस्तो सहयोगको आवश्यकता पर्दछ र ती सहयोग कसरी उपलब्ध हुन्छ ?	बस्तुगत सहयोग, आर्थिक सहयोग, परार्मश सेवाहरु दातृनिकायहरु सँगको सहयोग जुटाएर, शिक्षाप्रेमी र समाज सेवीहरुद्धारा समय समयमा विद्यालयको अवलोकन भम्रण तथा अन्तरक्रिया गरेर ।
आकस्मिक शिक्षाको लागि विपद्पूर्व के के बन्दोबस्त गर्नु आवश्यक छ र यसको जिम्मेवार को छ ?	विपद्को सम्भावनाको सूचना प्रवाह गरेर, चेतनामूलक कार्यक्रम दिएर, प्राथमिक उपचारको सामाग्रीको व्यवस्था गरेर, मुख्य जिम्मेवारी स्थानीय तहहरु र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईको हुनेछ ।

५.१२.सुत्केरीको लागि अतिरिक्त खाना

नयाँ सुत्केरीहरुको पहिचान कसरी गर्ने ?	बच्चा पाएको मिति देखि ४२ दिन भित्रका महिलाहरु।
सुत्केरीहरुलाई गरिने स्याहार सुसार तथा अतिरिक्त खाना सहयोगको लागि जिम्मेवार को छ र कसरी ?	परामर्शको लागि स्वास्थ्य सेवा र खाना सहयोगको लागि सम्बन्धित घरपरिवार, स्वयं सुत्केरी र स्वास्थ्यको क्षेत्रमा काम गर्ने सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु।

५.१३. पोषण अनुगमन तथा सहयोग :

गम्भिर प्रकृतिका कुपोषित बाल बालिकाहरुको लागि के के अतिरिक्त भोजनको आवश्यक पर्दछ ?	पोषण निर्देशिका अनुसार।

५.१४. अस्थायी बासस्थान

अस्थायी आवास व्यवस्थापनको लागि कसले नेतृत्व गर्दछ ?	नेपाल रेडक्रस सोसाईटीको नेत्तृवमा र जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तहहरु एवम् गै.स.स. को सहयोगमा हुनेछ।
अस्थायी आवासको लागि प्रयोग गर्न सकिने भवनहरु कुन कुन हुन र ती कसको जिम्मामा छन ?	विद्यालय, नगरभवन, सामुदायिक भवन, धर्मशाला, मठ मन्दिर सरकारी अतिथि गृहहरु। त्यहाँका संचालक र अध्यक्षहरु।
ती भवनहरु प्रयोगमा ल्याउन विपद्पूर्व के कार्य गर्न आवश्यक छ ?	अग्रिम सम्झौता, सरसफाई तथा खानेपानीको व्यवस्था, अस्थायी चर्पी निर्माण बैकल्पिक बाटो आदि।
अस्थायी शिविर स्थापना गर्नुपर्ने अवस्थामा कुन स्थानमा गर्न सकिन्छ र ती जमिनहरु कसको जिम्मा छ ?	मैदान, खुल्ला चौर, गा.पा. र वडा कार्यालयका भवनहरु, विद्यालय भवन, रेडक्रस भवन
निर्माण गरिनुपर्ने अस्थायी आवासको लागि के के सामाग्रीहरु कहाँ छन्।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटीमाः बाँस, डोरी, कम्बल व्यक्ति वा व्यापारी
अस्थायी शिविर निर्माण प्रक्रिया के हुन ?	सुरक्षित स्थानको छनौट, निर्माण कार्य गर्ने, खानेपानी र सरसफाई तथा चर्पीको व्यवस्थ,ा विद्युत, टेलिफोन बाटो निर्माण।

५.१५. गैरखाद्यसामग्री

गैरखाद्यसामाग्री सहयोग कार्यमा क कसको नेत्तृत्व ?	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, उद्योग वाणिज्य संघ, गैसस तथा अन्य निकाय
के के गैरखाद्य सामग्रीहरु सहयोग गरिने र ती सामाग्रीहरु कहाँ छन् ?	त्रिपाल, कम्बल, लत्ताकपडा, भाँडाकुडा बाल्टी रेडक्रसका निकायहरु, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति र गै.स.स., व्यापारी , बजार, कलकारखाना।
वितरण प्रंक्रिया के हुने ?	सर्वेक्षण र पहिचान गरी आवश्यकताको आधारमा रेडक्रस, स्वयंसेवक र सहयोगी संस्था, सरकारी निकायका प्रतिनिधि।
गैरखाद्यसामाग्री सहयोगको लागि विपद्पुर्व के के बन्दोवस्त गर्नु पर्ने ?	सुरक्षित भण्डारको व्यवस्था, उद्योगी विक्रेताहरुको पहिचान, ढुवानीकर्ताहरुसँग समझदारी र क्षमताको आधारमा सामाग्री भण्डारण गरिने।

५.१६. मनोसामाजिक परामर्श :

मनोसामाजिक सहयोगको नेतृत्व कसले गर्ने ?	रेडक्रस सोसाइटी, मनोसामाजिक सहयोग दिने निकाय, धार्मिकगुरु, बुढापाका, चिकित्सक
स्थानीय स्तरमा मनोसामाजिक निकाय / व्यक्तिहरु उपलब्ध छन् ? छन भने ती निकाय / व्यक्तिहरुलाई कसरी प्रयोगमा ल्याउन सकिन्छ ? उनिहरुलाई सर्म्पक कसरी गर्ने ?	सम्बन्धित संस्थाको सर्म्पक फोन र व्यक्तिगत सर्म्पकबाट ।
मनोसामाजिक सहयोगका लागि विपद्पूर्व के बन्दोवस्त गर्ने र को जिम्मेवार ?	मनोसामाजिक सहयोग केन्द्रको ठेगाना स्पष्ट राख्ने र त्यसको जिम्मेवार प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय हुन्छ ।
गम्भिर मनोसामाजिक समस्या भएकालाई थप सेवाको लागि कहाँ र कसरी पठाइन्छ ?	नजिकको मनोसामाजिक सहयोग केन्द्रमा पठाउने ।

५.१७. सूचना तथा दस्तावेज तयारी :

उपलब्ध सूचनाहरु कहाँ र कसले संकलन तथा एकिकृत गर्ने	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
सूचना वितरण प्रक्रिया के हुने र को जिम्मेवार हुने ?	सूचना, केन्द्रको स्थापना गरी सूचना प्रवाह गर्नलाई १ जना फोकल पर्सनको व्यवस्था गर्न गा.पा., सुरक्षा निकाय जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस
प्रत्येक दिनको प्रगति प्रतिवेदन कसले तयार गर्ने र वितरण प्रक्रिया के हुने ?	सरोकारवाला सबै निकायहरुले तयार पार्ने र हरेक दिन साँझ ५ बजेसम्म जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिमा पठाउने र जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिले प्राप्त सबै सूचनाहरुलाई एकिकृत गरी विद्यूतिय संचार माध्यमद्वारा सबै सरोकारवाला निकायहरु र संचार माध्यमहरुमा संप्रेषन गर्ने ।
संचार क्षेत्रसँगको समन्वय तथा परिचालन कसले र कसरी गर्ने ?	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिमा स्थापना गरिएको सूचना केन्द्रको मुख्य सम्पर्क/समन्वय व्यक्ति ।
प्रभावकारी सूचना तथा दस्तावेजको लागि विपद्पूर्व के के कार्य गर्नुपर्ने र को जिम्मेवार हुने ?	सूचना केन्द्रको स्थापना, आवश्यक फारम, उपकरणको व्यवस्था गर्ने साथै प्राप्त सूचनालाई विश्लेषण, एकिकृत गर्ने जिम्मेवार व्यक्तिको छनौट गर्ने ।

५.१८ अतिरिक्त बाह्य सहयोगको लागि आह्वान :

सेवाहरु उपलब्ध गराउने निकाय	विभिन्न सरकारी तथा गै.स.स.
बाह्य सहयोगको लागि कसले कसरी अनुरोध गर्दछ ?	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णयानुसार अनुसार नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा मार्फत नेपाल रेडक्रस सोसाइटी केन्द्रलाई अनुरोध गरी महासँघद्वारा सहयोग ।

५.१९ पुनर्वास

पुनर्वासको लागि कसले नेतृत्व गर्ने ?	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तहहरु ।
पीडितहरुको पुर्नबासको प्रक्रिया के हुने ?	सुरक्षित जग्गाको छनौट, रोजगारको अवसर ।

५.२०. क्षति न्यूनिकरण कार्यहरु :

आवश्यक कसले पत्ता लगाउछ ?	संकटाभिमुख समुदायले ।
यी कार्यहरु कसले कार्यान्वयन गर्दछ ?	संकटाभिमुख समुदायको सहभागितामा विकास साझेदार संस्था, स्थानीय तहहरु
आवश्यक स्रोतहरु कसरी उपलब्ध हुन्छ ?	स्थानीय तहहरु, चन्दादाता, सामाजिक संघसंस्था, सरकारी तथा गै.स.स.।

जिल्लाको पहाडी भू-बनौटका कारण र सबै ठाँउमा बाह्रै महिना यातायात सुविधा नपुगेकोले ठूलो विपद आउँदा खोज तथा उद्धार कार्य कठिन हुने देखिन्छ। बाढी पहिरोको विपद खासगरी वर्षायाममा हुने र सो समयमा जिल्लाको सम्पूर्ण मोटर बाटो बन्द हुने अवस्थाले प्रभावितहरुलाई तत्काल उद्धार गर्न कठीन छ। विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त आर्थिक स्रोत नभएको अवस्था छ। विपद पूर्वतयारीको लागि संचालन गर्नुपर्ने जनचेतनामूलक कार्यक्रम, प्राथमिक उपचार तालिम, खोजउद्धार तालिम जस्ता कार्यक्रम र सामाग्रीहरुको लागि बजेट व्यवस्था गर्नु आवश्यक छ। विपद पूर्व तयारीको लागि जिल्लामा रहेको क्षमता प्रर्याप्त देखिंदैन। विपद पूर्वतयारी प्रतिकार्यका लागि सूचना संकलन, अद्यावधिक, सामाग्रीको व्यवस्थापन जस्ता काम गर्नका लागि छुट्टै विपद जोखिम न्यूनीकरणको क्षेत्रमा काम गर्ने स्रोतसाधन सम्पन्न निकायको आवश्यकता यस जिल्लामा महसुस गरिएको छ।

छ) विपदपूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना पुनरावलोकन गर्ने समय तालिका

योजना पुनरावलोकन गरिने अवधि	**जिम्मेवार निकाय**	**गर्नुपर्ने मुख्यकार्य(वैठकगर्ने बजेट व्यवस्था आदि)**	**अर्को योजना पुनरावलोकन/अद्यावधिक गर्ने अनुमानित मिति**
प्रत्येक वर्षको १पटक	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	बैठक आयोजना गर्ने,समन्वय,पत्राचार तथा बजेटको व्यवस्था,	

ज) विभिन्न कार्यालयमा गठित शीघ्र सम्बोधन टोली (Quick Response Team)को विवरणः

विपद्को समयमा पीडितलाई तुरुन्त सहयोग पुऱ्याउन विभिन्न कार्यालयमा गठित शीघ्र सम्बोधन टोली (Quick Response Team) गठन गरिएको छ। सो को विवरण(प्रत्येक कार्यालयमा ५/५ जना व्यक्ति)

१. जिल्ला प्रशासन कार्यालय
२. जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय
३. नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा,
४. प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय,
५. खानेपानी जलश्रोत तथा सिचाई डिभिजन कार्यालय,
६. पूर्वाधार विकास कार्यालय,
७. डिभिजन वन कार्यालय,
८. शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई,
९. कृषि ज्ञान केन्द्र,
१०. भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र,
११ भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय,
१२ नेपाली सेना
१३ जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सशस्त्र प्रहरी बल,

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, म्याग्दी

वर्तमान कार्य समितिको नामावली र पद

क्र.सं.	पद	नामथर	फोन नम्बर
१.	सभापति	अमर बानिया	
२.	सदस्य	प्रतिनिधि, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, म्याग्दी	
३.	सदस्य	प्रतिनिधि, जिल्ला समन्वय समिति , म्याग्दी	

जिल्ला प्रहरी कार्यालय

विपद उद्दार तयारी

- ❖ विपद् प्रतिकार्यमा तत्काल परिचालन हुनसक्ने गरी जिल्ला प्रहरी कार्यालय म्याग्दीमा प्र.नि.को कमाण्डमा २१ जना र इलाका प्रहरी कार्यालय दरबाङ म्याग्दीमा जु.प्र.अ.को कमाण्डमा ११ जनाको QRT टोली तयारी अवस्थामा राखिएको।
- ❖ अन्य पालिकागत कार्यरत प्रहरी इकाइहरूमा जु.प्र.अ./प्र.ह.को कमाण्डमा ५ जनाको टोली विपद् सिर्जना भएको अवस्थामा मौज्दात उद्दार सामाग्री सहित तत्काल परिचालन हुन सक्ने गरी तयारी अवस्थामा राखिएको।
- ❖ जनशक्ति तथा मौज्दात स्रोत साधनलाई मर्मत सम्भार गरि दुरूस्त तयारी अवस्थामा राखिएको।
- ❖ विपद् प्रभावित स्थान, समुदाय, बस्तिहरूको पहिचान तथा उक्त स्थान समुदायका बस्तीहरूमा ग्रामीण गस्ती परिचालन गरी विपद् सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू समेत निरन्तर सञ्चालन भै रहेको।
- ❖ पहिरो जान सक्ने पहाडी भु-भागहरुको स्थलगत अनुगमन गरी पहिरोले क्षति पुऱ्याउन सक्ने घरहरुलाई जोखिम, अति जोखिम र सामान्यमा बर्गिकरण तथा लगत अद्यावधिक गर्ने कार्य भएको तथा जोखिममा रहेका समुदाय बस्तीलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गरिएको।
- ❖ बिपद उद्दारमा जिल्ला स्थित अन्य सुरक्षा निकाय, रेडक्रस तथा जिल्ला अस्पताल संग समेत समन्वय गरी संयुक्त प्रयासमा उद्दार कार्य हुदै आएको।
- ❖ प्रत्येक मातहत युनिटहरुबाट ग्रामीण गस्ती परिचालन तथा विपद् तयारी सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु समेत संचालन गर्दै आइरहेको ।

अनुसूची

अनुसूची: १ सर्वेक्षण फारम

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

म्याग्दी

विपद् प्रारम्भिक सर्वेक्षण प्रतिवेदन

सर्वेक्षण मितिः-

न.पा./गा.पा. : वडा नं. :- टोल/गाँउ :

१ विपद्को प्रकार

२. विपद् परेको मिति : ३. समय :

४. कारण : (विपद् पर्नाको कारण भाषागत रुपमा संक्षिप्त वर्णन गर्ने)

५. वर्तमान अवस्थाको संक्षिप्त विवरण :

क) भौगोलिक अवस्था (सदरमुकामबाट विपद् स्थलसम्मको दुरी र भुवनोटको संक्षिप्त विवरण लेख्ने)

ख) यातायातको पँहुच (स्थानीय स्तरमा यातायातको साधनहरुको उपलब्धता छ। छैन र सडकको अवस्था कस्तो छ संक्षिप्त विवरण लेख्ने)

ग) स्वास्थ्यको अवस्था,

घ) थप विपद् पर्नसक्ने सम्भावना

ङ) सञ्चारको सुविधा

च) विद्युत आपूर्तिको अवस्था,

छ) सुरक्षाको स्थिति

६. विपद् प्रभावित क्षेत्रको विद्यमान अवस्था

६.१ मानवीय अवस्था

क) प्रभावित क्षेत्रको जम्मा घरधुरी संख्याः जनसंख्या :

ख) प्रभावित घरधुरी संख्या : जनसंख्या :

ग) पूर्ण रुपमा क्षति भएका घरधुरी संख्या : जनसंख्या :

घ) आंशिक क्षति घरधुरी संख्या : जनसंख्या :

ङ) विस्थापित घरपरिवार संख्या : जनसंख्या :

६.२ विपद्को असर/प्रभाव

क) मृत्यु संख्या :	महिला	पुरुष	जम्मा
ख) हराएका संख्या :	महिला	पुरुष	जम्मा
ग) घाइते संख्या :	महिला	पुरुष	जम्मा

७. सार्वजनिक पूर्वाधारहरुमा परेको प्रभाव

क) खानेपानीको अवस्था

ख) स्वास्थ्य चौकी

ग) सडक

घ) विद्युतको अवस्था

ङ) विद्यालय :

च) मन्दिर/मस्जित/गुम्वा

छ) अन्य

८. तत्कालको आवश्यकता

क) खोज तथा उद्धार

ख) प्राथमिक / औषधि उपचार

ग) तैयारी खाना

घ) खाद्यान्न नियमित

ङ) गैर खाद्य सामाग्री

च) अस्थायी बसोवास

छ) पिउने पानी र सरसफाई

ज) अन्य

९. साम्भाव्य स्वास्थ्यको समस्या

१०. शैक्षिक सहयोगको आवश्यकता

११. अन्नबाली/जग्गा जमिन क्षति

१. संचित अनाजहरु

२. बालीनाली

३. जमिन कटान

१२. जिविकोपार्जनको क्षेत्रमा परेको प्रभाव

१. घरपालुवा पशु

२. साना पसल

३. अन्य

३. स्थानीय स्तरमा उपलब्ध श्रोत/ सामाग्रीको अवस्था

क)

ख)

१४. निष्कर्ष/ सिफारिसहरु

१५. सर्वेक्षण टोली सदस्यहरु	तयार पार्ने	प्रमाणित गर्ने
१) श्री		(टोली नेता)
२) श्री	……………………….	…………………
३) श्री	नाम/पद ……………….	नाम/पद ………….
४) श्री	निकाय : …………………	निकाय : ……………

अनुसूची:२ म्याग्दी जिल्लाका मुख्य-मुख्य पहिरोग्रस्त र नदी, खोला कटानीका क्षेत्रहरु

म्याग्दी जिल्लाका मुख्य मुख्य पहिरो ग्रस्त र नदी ।खोला कटानीका क्षेत्रहरु

अनुसूची:४ केही पहिरोका झलकहरु

ताकम विद्यालयमा पहिरो

मराङमा खोज तथा उद्दार कार्य

बैशरी पहिरो, अन्नपूर्ण गापा

तोराखेतको पहिरो, भकिम्ली-९

मुना मुदी पहिरो

सन्दर्भ सामाग्रीहरु

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्ययोजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७, नेपाल

स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका, २०६८, स्थानीय विकास मन्त्रालय,

म्याग्दी जिल्लाको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७३

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला शाखा म्याग्दीले तयार गरेको विभिन्न समयका प्रतिवेदन,

जिल्ला प्रहरी कार्यालय, म्याग्दीका विभिन्न समयका तथ्याङ्कहरु,

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, म्याग्दीका विभिन्न समयका निर्णयहरु,